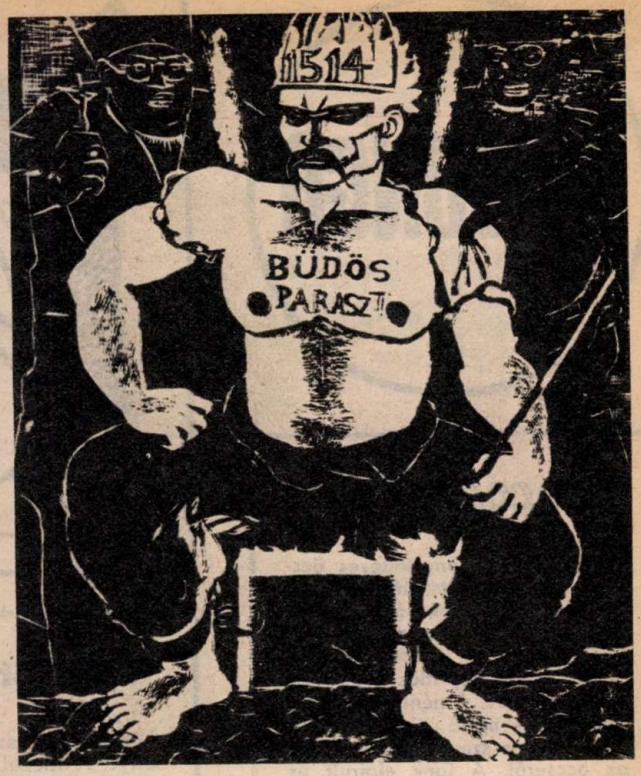

DÓZSA GYÖRGY »ÜKUNOKÁ«

be sem jutott. De nem gondolnám, hogy ezzel egyedül vagyok. Azt hiszed, hogy azok, akik a stadionban ordítják a focistáknak, hogy „hajrá Dózsa!" másra is gondolnak, mint erre a csapatra, amelynek most és itt nyernie kell? Viszont eszembe jutott valami: mit tippelsz, hány skót tanulta volna meg Dózsa György nevét, ha nem egy Dózsa nevű csapat szorongatja meg az Aberdeent?

— Ez tetszetős, csakhogy — szerintem — azok a skótok továbbra sem Dózsa György, hanem a focicsapat nevét ismerik.

„Egyformán süt a nap emberre, baromra: de még jó, hogy a nemesség ezt megengedi nektek. Nekik szántjátok a földet, nekik neveltek nyájat és csordát: nektek csak a szolgaság és az inség marad. Ha a nemes házat épít, ha nősül, ha leányát adja férjhez, ha vendéget fogad, ha születik, ha meghal, ha a királyhoz megy a maga dolgában — titeket fejnek. Ha ünnepet ül, nektek gyászotokra lesz, mert megadóztat érte: innen a pénze, amit tékozol. Ha gyásza van, ha temet: ti fizetitek a torát, ti akkor őszintén sírtok.

Meddig tűritek még ezt a gyalázatot, magyarok? Tanítsátok meg az esztelen fenevadakat!"

(Dózsa György ceglédi beszédéből)

— Hogyhogy azonnal felismerted, miből való az iménti idézet?

— Az úttörőcsapatunk neve Dózsa György.

— Akkor talán azt is tudod, miért éppen most faggatózom őróla?

— Most négyszázhetven éve annak, hogy 1514 tavaszán Dózsa György Bakócz Tamás érsek megbízásából toborozni kezdte hadait a pápa által meghirdetett keresztes háborúra, a török ellen. Dózsa a közvitézi sorból frissen kiemelkedett nemes volt. Nem sokkal korábban azzal nyerte el a nemesi levelet, hogy párviadalban legyőzött egy messze földön híres török hadnagyot . . .

— Nehogy az egész parasztháborút részletesen elmeséld! Ahogy elhallgatlak, képes lennél még a külországban párhuzamosan zajló eseményeket is szóba hozni. Csakhogy most újságot írunk, nem történelemkönyvet. Miért tanultad meg mindezt ennyire alaposan?

— A csapatunk minden évben meghirdeti a Dózsa György történelmi versenyt. Persze, minden évfolyamon más témából. Én már nyolcadikos vagyok, de még mindig emlékszem arra, amit a versenyre Dózsáról megtanultam annak idején.

— Úgy hallottam, nemcsak az agyatokat tornáztatjátok névadótok emlékére.

— A csapatvezetőség évente kiírja a Dózsa-kupát is, több sportágban. A győztesek itt nem érmet vagy oklevelet kapnak, hanem Derkovits Gyula Dózsa-sorozatának egy-egy darabját. A májusi csapatkiránduláson pedig már hagyomány, hogy nagy számháborút rendezünk. 1514-ben is májusban dőlt el véglegesen, hogy a parasztsereg az urak ellen fordul. Amikor Dózsa nem engedelmeskedett Bakócz Tamás parancsának, és nem eresztette szélnek összegyűlt hadait. Ami azt illeti, mi is nehéz döntéssel kerülünk szembe minden májusban: amikor kezdenénk a számháborút, mindig kiderül, hogy senki nem akar a nemesi csapatok katonája lenni. Pedig a valóságban ők győztek.

—sTb—

ZSIBONGÓ

MESE-VILÁG

Május 1-ig lehet beküldeni a Gödöllői Művelődési Központba (2100 Gödöllő, Szabadság u. 6.) a bábok és bábelőadások díszletterveinek készítésére gyermekeknek kiírt pályázatra szánt munkákat. A Gödöllői Galéria május 26-án nyíló Mesevilág című kiállításához kapcsolódó pályázaton egy vagy több kész bábbal vagy díszlettel lehet résztvenni. A díszlettervek makett formában is beküldhetők. A legjobb pályaműveket bemutatják a Gödöllői Galéria kiállításán, alkotóikat pedig május 27-én hőlégballonos utazáson látják vendégül. A pályamunkákhoz mellékelni kell a báb vagy a bábok nevét, a díszlet vagy díszletek címét, a mese lelőhelyét, illetve kitalált történet esetében a mese rövid leírását.

KOCCANÁSOK

A hetedikes lány kétéves öccsét kivitte a játszótérre. A fiú azonnal a homokozóhoz ment, nagy munkába kezdett. A nővér leült az egyik padra. Később odaült mellé egy idős néni, szóba elegyedtek. A néni elismerően bólogatott, majd dicsérte is a lányt, milyen szépen gondoskodik az öccséről. A lány elpirult és csak hallgatott. Osztályában ugyanis ő az egyik legcserfesebb, s a trágár beszédtől sem idegenkedik.

A fiú időközben megunta a homokozást. Odatotyogott nővéréhez. A ruhája persze korántsem volt olyan tiszta, mint érkezésükkor. A gondos nővér meg is jegyezte:

— Jobban vigyázhattál volna...

S a fiú válaszolt: pöszén, de érthetően mondta ki azokat a visszataszító kifejezéseket, amelyeket megtanult a nagyobb gyerekektől. Feltehetően a nővérétől is. A néni csak nézett, kerekre tágult szemmel. A lány pedig elvörösödött, elkapta öccse kezét, odébb rángatta. Annyira zavarba jött, hogy köszönni is elfelejtett.

Remélem, tanult a történtekből.

(Szente)

VÁROSISMERŐK

Országos városismereti versenyt rendezett Szigetváron a Dél-Zselici Természetbarát Klub. A kétszáz résztvevő között ott voltak az úttörők is, őket külön értékelték. A helyiek versenyét az 1. számú iskola csapata, a Simon—Bódis páros nyerte, a vidékiek közül a pécsi Testnevelési Általános és Sportiskolából jött Csöme—Köröshegyi pár lett az első. Képünk a versenyzők minden nehézséggel dacoló elszántságát példázza.

1 PERC ÚTAZ EXPRESS-SZEL

Novák Rudolf, az Express osztályvezető-helyettese:

— A kortárs művészet nyomában című kétnapos programunk résztvevői az első napon Pécsett városnézésen vesznek részt, a második napon művészeti kiállításokat tekintenek meg. Felkeresik a Janus Pannonius Múzeumot, a Modern Magyar Képtárat, a Victor Vasarely-, az Uitz Béla-, az Amerigo Tot- és a Csontváry-kiállításokat, valamint a Zsolnay-múzeumot. A szállás szintén Pécsett lesz.

EGY KÉP — EGY MONDAT

— No, hadd lássam: fiú vagy-e vagy lány?

A PAJTÁS TELEXE

Huszonöt évvel ezelőtt alakult meg az itthon és külföldön egyaránt híres pécsi úttörőzenekar. Az évforduló alkalmából adott ünnepi hangversenyük teljes bevételét a gyerekek a város új úttörőházának építésére ajánlották fel.

Helyreállítják a budavári siklót. Az összesen mintegy százmillió forint értékű munkát még az első félévben megkezdik és 1985 végére befejezik. Az újjáépült siklót — régies nevén hegypályát — 1986 tavaszán vehetik birtokukba a kirándulók.

A balatonfüredi kemping fejlesztési programja részeként még az idegenforgalmi főszezon kezdetéig elkészül az ország első elektromos vízisí-vontatója. Ugyanitt napenergiával működő melegvíz-szolgáltató automatát is felszerelnek. A nyáron már valamennyi balatonparti kempingben lesz játszótér és sportpálya.

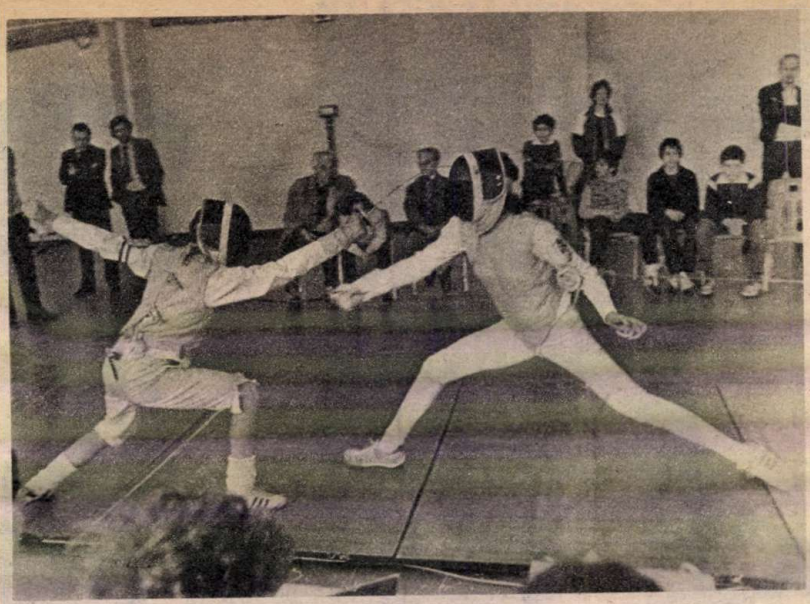

ÚTTÖRŐ EURÓPA-BAJNOKSÁG?

(FABIK KUPA 1984)

– Védd magad, nemes lovag, mert megszúrlak! Nagykanizsán, április elején a vívó úttörő-olimpián és a Fabik Kupán 150 ifjú vívó a bonyolult akciókat illetően nem válogatott és hangtompítót sem használt. A magyar „A"–Róma mérkőzésen az olasz szülők mediterrán hangulatot varázsoltak a MÁV-NTE sportcsarnokába. Szerencsére a magyarok nemcsak torokkal bírták, szoros asszókban 9:3-ra győztek.

Tetszett mindez a kupa fővédnökének, Eduardo Mangiarottinak, a nemzetközi vívószövetség főtitkárának, aki támogatta a magyar vívószövetség javaslatát: a Fabik Kupa magasabb szintre emelésével hirdessék meg az úttörő korosztály vívó Európa-bajnokságát! Kedvező döntés esetén az első úttörő vívó EB-t leghamarább két év múlva Nagykanizsa rendezné.

A legeredményesebb vidéki versenyző részére felajánlott „Pajtás sisakot" – szerkesztőségünk különdíját – Arnold Mónika kapta. A döntőben csak Mincza Ildivel nem bírt. A várakozással ellentétben Móni mégsem lett az „A"-csapat oszlopa. Szőcsné Morvai Zsuzsa csapatvezető, az MTK-VM edzője csak az utolsó két helyezett csapat ellen állította be, akik ellen Móni mind a négy asszóját fölényesen megnyerte. A többi tizennégy csörtét a tartalékként nevezett Kardos Ildi, az MTK-VM versenyzője vívta, mialatt a tatai kislány a könnyeit nyeldeste.

*

A III. vívó úttörő-olimpia eredményei. Férfi tőr: 1. Gaál István (Bp. Petőfi S. Ált. Isk. Testnevelő: Esztergomi László, edző: Halla Péter); 2. Papp (Bp.); 3. Kovács (Bp.); Női tőr: 1. Mincza Ildikó (Bp. Telepes u. Ált. Isk. Testnevelő: Földényi Pálné, edző: Udvarhelyi Gábor) holtverseny után; 2. Arnold (Tata); 3. Várkonyi (Bp.). Kard: 1. Boross György (Bp. Lovag u. Ált Isk. Testnevelő: Tóth Ottó, edző: Bódy István); 2. Balázs (Sopron); 3. Derekas (Bp.). **Fabik Kupa: (Hat ország, tíz csapat):** 1. Magyar „B", 2. Magyar „A", 3. Moers (NSZK-beli), 4. Club Scherma Roma (olasz), 5. AZS Varsó.

FUTAPEST '84

FUSSUNK EGYÜTT!

A Futapest klub április 29-én 11 órai kezdettel rendezi a soron következő versenyt. Útvonala: Dózsa György út–Thököly út–Rákóczi út–Kossuth Lajos utca–Erzsébet-híd–Döbrentei tér–Lánchíd–József Attila utca–Népköztársaság útja–Dózsa György út. A rajt és a cél a XIV. kerületi Dózsa György úton a Sportmúzeum előtt lesz. Jelentkezni a Népstadion Dózsa György úti jegypénztáraiban lehet. A nevezési díj 20 forint. (A Futapest klub tagjainak ingyenes!) Ruhatár az olimpiai csarnokban áll rendelkezésre. Öltözők ugyanott az alagsorban. (Az 1–2-es öltözők a nőké, a 3–4-es öltözők a férfiaké.)

ZSIBONGÓ

MINDEN CSEPPJE

A rómaiak nemcsak ismerték a víz értékét, hanem vigyáztak is rá. Ezt bizonyítják az ókori vízvezetékfal maradványai. Mellette egy késői, a szabadság-hegyi víztorony

Minden, vigyázatlanul elpazarolt vízcsepp sok-sok pénzbe kerül

Különös dolog ez, de az igazán fontos dolgokról legtöbbször csak akkor veszünk tudomást – ha nincsenek. Ilyen például az egészség. Vagy a levegő. Vagy a táplálék. Egy barátságos otthon.

És ilyen például az ivóvíz is.

Valahogy egészen természetesnek találjuk, hogy van. Pedig hát ez a látszatra egészen hétköznapi folyadék valójában egészen különleges termék, amellyel szemben igen szigorú igényeket támasztunk.

Elvárjuk tőle, hogy színtelen legyen, és kristálytiszta. Ezt egyáltalán nem könnyű elérni, mivel a legkisebb vasoxihidrát vörhenyessé teszi, a parányi alga szennyeződés zöldessé, a tőzeges talajmaradványok sárgássá, agyag- vagy homokszemcsék zavarossá változtatják. Elvárjuk továbbá, hogy szagtalan legyen, amit szintén nem könnyű megvalósítani. Ehhez meg kell tisztítani a klór, a kénhidrogén és egyéb gázszennyeződésektől, szerves anyagoktól, a gyárak, mezőgazdasági üzemek melléktermékeitől. Ezek nagyobb mennyiségben nemcsak kellemetlenek, hanem az egészségre is veszélyesek.

De még ez sem minden. A jó ivóvízhez hozzá tartozik a kellemes íz is. Esetleges tőzeges talajmaradványok élvezhetetlenné, mocsárízűvé teszik. A megengedettnél magasabb magnéziumsó koncentrációtól keserű lesz, a salétromsavas sók megédesítik, a kloridok „tengervízzé" változtatják, a vas vegyületeitől meg egyenesen tintaízűvé válik. Igaz,

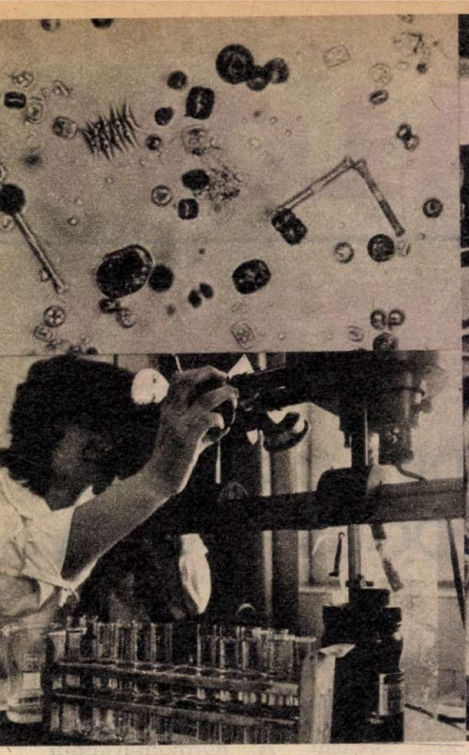

A víz titkai, ahogy a laboratóriumban óriási nagyítás alatt látják

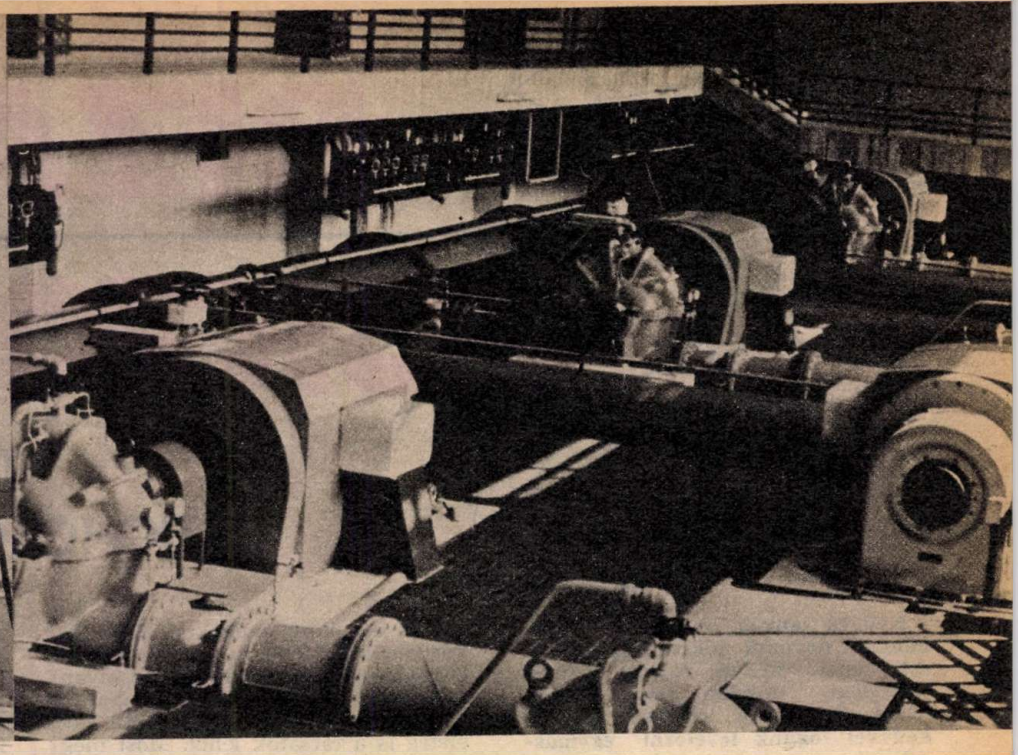

„Titokzatos" gépezetek, amelyek mindennapi ivóvizünk tisztítását, tárolását szolgálják

tintát még sohasem ittunk, de azért el tudjuk képzelni . . .

Mindemellett kínosan ügyelni kell a víz keménységi fokára, amely a benne oldott kalcium- és magnéziumsók mennyiségétől függ. A túlságosan lágy ivóvíz ízetlen, a túlságosan kemény viszont emésztési és bélműködési zavarokat okoz.

És persze azt is elvárjuk, hogy kellemes hőmérsékletű – 10–14 C-fokos – legyen. Szóval nagyjából erre gondolunk, amikor „közönséges" ivóvízről beszélünk. Hogy ez mekkora kincs, arról egyetlen adat alapján is képet kaphatunk. Földünk felszínének ugyan több mint 70 százalékát borítja víz, ám ennek az irdatlan víztömegnek csak kevesebb, mint 10 százaléka felel meg a fenti követelményeknek. És még ennek a mennyiségnek a legnagyobb része is csak alapos szűrés, tisztítás és fertőtlenítés után.

Erről a tevékenységről készültek képeink a Káposztásmegyeri Felszíni Vízmű telepén, amely napi 250 000 köbméterrel járul hozzá a főváros napi 1 000 000 köbméteres fogyasztásához. Ezzel a mennyiséggel naponta színültig lehetne tölteni a Népstadiont!

Az ivóvizet tehát igen fontos – és nyugodtan mondhatjuk –, ipari termék. Egyáltalán nem dúskálunk benne. Annál szomorúbb, hogy igen gyakran mégis megtesszük . . .

Cser Gábor
Fotó: Potzmann János

Nem egy sci-fi titokzatos helyszíne, hanem a gellérthegyi víztároló része

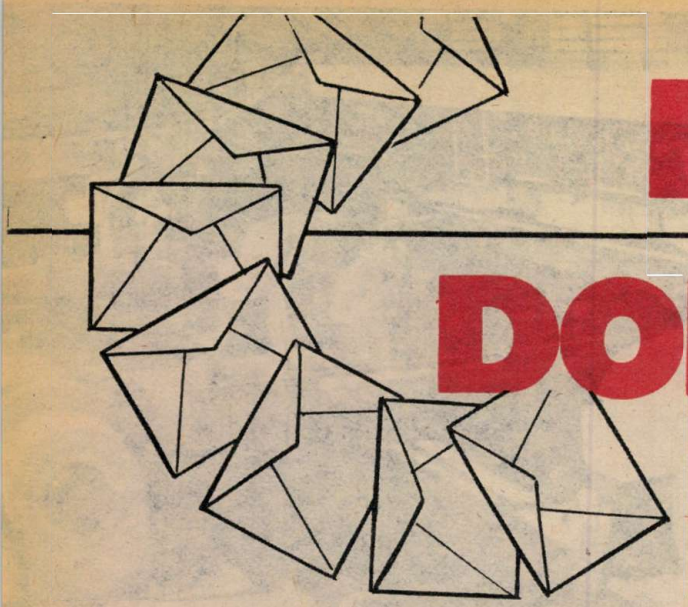

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

Kedves lányok és fiúk! Köszönöm a névnapi jókívánságokat, a sok képet, kedves rajzot, verset. Remélem, minden jókívánságtok hatni fog és jó egészségben, jó kedvvel fogunk levelezni egymással.

LEVI—J. A fiúk-lányok közti barátságból előbb-utóbb szerelem lesz. Ez nem baj akkor, ha a szerelem kölcsönös. A bonyodalom ott kezdődik, ha — mint a te esetedben — csak az egyik fél lesz szerelmes. Ilyenkor a másik nem akar együtt járni, de meg nem történtté tenni már nem lehet a vallomást. Vagyis: a zavartalan barátságnak vége. Azt javaslom, hogy most ne tegyél semmit, várj egy ideig. Igyekezz természetesen viselkedni a kislánnyal szemben, de ne mutasd ki az érzelmeidet, és ne törekedj a régi barátság visszaállítására sem. Hagyj időt, hogy a kislány felmérje, mit is jelent számára az, hogy elveszített téged. Ha fontos voltál neki, akkor egy idő után ő igényli majd, hogy újra beszélgessetek egymással.

BIZALMAS BARÁTNŐK. A petting eredetileg szerelmi előjáték volt. 13—14 éves korban semmi esetre sem tanácsos elkezdeni, sőt 17—18 évesen is ráértek még ilyesmire. A ti korotokban barátkozni, ismerkedni kell az azonos neműekkel és a különneműekkel. Kamaszkorban legfeljebb a csókolózásig célszerű eljutni. Tovább majd olyan partnerrel jussatok el, aki igazán fontos a számotokra. Aki talán egy életre is a társatok lehet. Most még tanulni kell a szerelmet, az alkalmazkodást. Ha betartjátok a fokozatokat, akkor harmonikusan alakulhatnak kapcsolataitok. Aki azonnal testi kapcsolatba kezd, annak nincs ideje megismerni a másikat, és ez nagy csalódásokhoz vezethet. Ne türelmetlenkedjetek! A boldog, kiegyensúlyozott ember testi-lelki harmóniában él a társával. És először a lelkieket célszerű kipróbálni.

NAGY BAJ VAN! Ha azóta sem menstruáltál, feltétlenül és azonnal fordulj nőgyógyászhoz! Igazán nagy baj csak akkor lesz, ha ezt elmulasztod. Javaslom, hogy édesanyádnak meséld el, mi történt! Ha haragudni is fog, egészen biztosan melléd fog állni!

ATTILA. A fiúk nemi érettségének első jele az éjszakai magömlés. Kamaszkorban kezdődik, a 13. év tájékán.

FÉLEK, HOGY BAJ LESZ. Szinte minden alkalommal írunk a szabálytalan menstruációról. Az első egy-két évben természetes a szabálytalanság, mert még nem eléggé fejlettek a belső nemi szervek. Félelemre nincs okod, hiszen még nincs egy éve, hogy az első vérzésed jelentkezett. Ezek az átmeneti szabálytalanságok idővel maguktól megszűnnek. Ezentúl is vezess pontos menstruációs naptárt, egy nőnek mindig pontosan kell tudnia a menstruáció idejét. A görcsölés nem szükségszerű menstruáció idején, sőt az a természetes, ha nem érzel fájdalmat. A fájdalom általában azt jelenti, hogy fejletlen még a méh, gyenge az izomzata, és görcsös összehúzódással képes csak a menstruációs vér lelökődni. A fájdalmas menstruáció sok esetben annak a jele, hogy a lány nem akarja elfogadni a nagylány-szerepet, amit a menstruáció jelent, szeretne még gyerek lenni, és nem vállalja, hogy ő menstruál.

VÉDEKEZÉS. Minden gyógyszerhez van használati utasítás, amit el kell olvasni. A hormontartalmú gyógyszereket orvos írja fel, aki el is magyarázza, hogyan kell alkalmazni — ha már betöltötted a 16. életévedet.

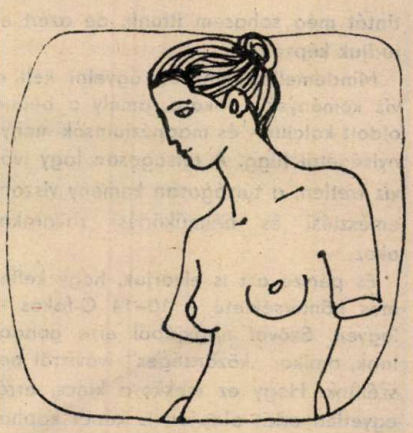

TALÁN KORAVÉN VAGYOK? Édesanyádnak igaza van: a mell alakja és nagysága adottság, amit valóban igyekezni kell elfogadni olyannak, amilyen. Jó formájú melltartókat lehet kapni, nem tudom, miért nem kéred meg édesanyádat, hogy vegyen neked. A strandon sem kell félned, hiszen a fürdőruhát is ki lehet úgy választani, hogy a legelőnyösebb legyen benne az alakod. Ha egy jó melltartóval felöltözve csinosabbnak találod majd magad, akkor könnyebb lesz fürdés közben is elfogadnod az alakodat olyannak, amilyen. Köss magaddal barátságot, és meglátod, sokkal könnyebb lesz a helyzeted!

EGY LAPÁTTAL SEM! A nemi szerv tájékának viszketése gombás fertőzéstől, vagy valamilyen gyulladástól lehet. Fordulj orvoshoz, valószínűleg nagyon rövid idő alatt megszünteti majd ezt a kellemetlen problémát.

MAGÁNY. Kamaszkorban sokan érzik úgy, hogy őket senki sem szereti, nem értik meg őket a szülei-

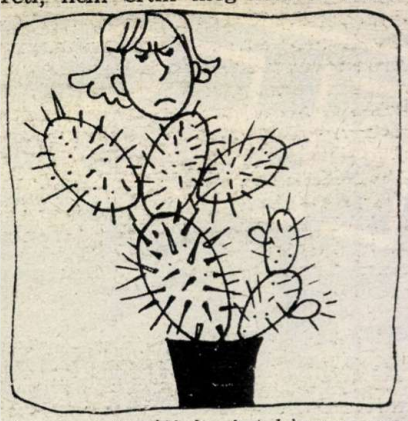

ik, nincs barátjuk. Azt hiszem, ezeken a problémákon te tudnál a legjobban segíteni, ha egy kicsit összeszednéd magadat. Nem tudom, otthon hogyan kezdődött a hangulat megromlása. Gyanítom, hogy te vagy túl dacos, és a szüleid nem tudnak veled mit kezdeni, megbüntetnek. Neked kellene egy kicsit mosolygósabbnak, kedvesebbnek lenned a szüleiddel és a testvéreiddel, meg is lenne igen hamar az eredménye. A történelem hármas kijavítása nem a szüleid érdeke, hanem elsősorban a tiéd: azzal, hogy ebben is dacoskodsz, főként magadnak ártasz. Nemcsak a rossz jeggyel, hanem azzal, hogy a szüleid kénytelenek lesznek ezentúl is otthon tartani. Egy szülő sem szereti megbüntetni a gyerekét, de ha a gyerekről minden más lepereg, akkor mégis kénytelen büntetni. Az osztálytársaid is jobban szeretnének, ha nem lennél örökké keserű, mogorva. Ha a saját viselkedéseden javítani tudsz, meglátod: az emberek is másképp fognak viselkedni veled szemben! A menstruációd most már biztosan meg fog jönni, az erősebb váladékozás valószínűleg ennek a jele.

SEGÍTSÉG. Barátnőtök leforrázta a mellét, és aggódik, hogy ez nem káros-e a fejlődésére. Ezt az orvossal kell megbeszélnie, aki kezelte őt. A nőknél az egyik mell általában nagyobb valamivel, mint a másik. Felnőttkorban is, kamaszkorban pedig természetes jelenség, hogy a két mell nem pontosan egyszerre fejlődik.

YERIKÓ 14/2. Csalódtál a legjobb barátnőidben, és emiatt na-

gyon szenvedsz. Sajnos, ilyen csalódások szokták érni az embert. Azt hiszem, tényleg az lesz a legjobb, ha új barátnő után nézel! Gondolkodj el rajta, hogy a te viselkedésedben nem volt-e olyan, ami kiválthatta a barátnőid csúnya viselkedését, és ha igen, akkor próbálj meg a jövőben ezen változtatni.

CSALÓDOTT LÁNY. Te pedig az első szerelmedben csalódtál, más lánnyal láttad azt a fiút, akiről addig azt hitted, hogy téged szeret. Sajnos, ezen túl kell esni, de vigasztaljon az a tény, hogy 14 éves vagy, s a szerelem ideje még csak ezután következik. A szomorúság és a szerelem, amit most érzel, majd elmúlik, és valószínűleg nem is túl hosszú idő múlva megvigasztalódsz egy új szerelemben. Ha ezentúl is olyan meggondolt és komoly leszel, mint az leveledből kiderült, akkor nem sok csalódásban lesz részed!

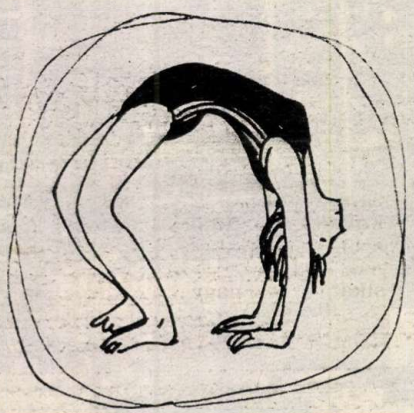

LEHETSÉGES? A rendszeres sportolás feltétlenül szükséges az egészséghez és a csinos, szép alakhoz. Az izmok fejlődését elősegíti, s ha csinos akarsz lenni, akkor csak folytasd tovább. Gondolom, fejlődésen a nőies alak kifejlődését érted a leveledben. Ha karcsú a derekad, izmos, lapos a hasad, melled is nagyobbnak tűnik, már addig is, amíg egészen ki nem fejlődik. A fiúkat úgy lehet visszahódítani, ha az ember látszólag közömbös velük szemben, nem mutatja ki az igazi érzéseit. Akkor rögtön feltámad bennük az önérzet, a hódító kedv, s megpróbálják visszaszerezni az elvesztettnek hitt lányt.

JUCI. Ha sem téged, sem a fiút nem zavarja, hogy alacsonyabb nálad, akkor nem érdemes törődni a többiek megjegyzéseivel. Ha szívesen vagytok együtt, nem számít az a néhány centi, hisz előbb-utóbb ő is meg fog nőni.

TANÁCSTALAN VAGYOK. 13 éves vagy és szomorú, mert nem foglalkoznak veled a fiúk. Ha ezentúl is te írogatsz majd a fiúknak, akkor ezentúl sem tartanak majd sokra. Ne légy türelmetlen, még nem maradtál le semmiről!

BELESZERETTEM EGY IDEGEN SRÁCBA. Nem érdemes keseregned azon, hogy van-e Karcsinak valakije Pesten. Ezek a dolgok úgyis kiderülnek előbb-utóbb, nem érdemes előre izgulni miattuk. Jó lenne, ha nem olvadnál el teljesen a szerelemtől, mikor legközelebb találkoztok. Azt javaslom, hogy inkább örülj annak, hogy láttátok egymást, szép volt együtt, és várd a fejleményeket, hogy eljön-e, ír-e, akarja-e folytatni a kapcsolatot. Hátha tényleg komolyan gondolja, és te meg teljesen fölöslegesen estél úgy kétségbe!

KÉT LÁNY — EGY SZÍV — EGY LÉLEK. Azért sírdogáltok már most, hogy mi lesz nyolcadik után, mikor nem egy iskolába jártok majd, meg fog-e szakadni a barátságotok. Ez csak rajtatok múlik! Ha igazán úgy szeretitek egymást, akkor nem valószínű, hogy vége lesz a barátságnak. Nyilván kevesebb időt tölthettek majd egymással, de nem az eltöltött idő hossza számít, hanem az, hogy mennyire jó együtt lenni. Továbbra is érdekel-e majd benneteket, ami a másikkal történik, hogy hajlandók lesztek-e majd az eddiginél több energiát fordítani a barátságra? Az igazán jó barátok évek múlva is ott tudják folytatni, ahol az utolsó találkozáskor abbahagyták.

CSILLAG. Én azt hiszem, édesapád nem elsősorban a fiú miatt akar Szegedre küldeni. Valószínűleg úgy gondolja, hogy jobb neked, ha a keresztmamád nevel. Hisz egy kamaszodó lányhoz egy nő mégiscsak jobban ért, mint egy férfi. Neki is nehéz dolga van: édesanyátok meghalt, és itt maradt két lánygyerekkel, egyedül. Nyilván zavarban van veled szemben, hisz kezdesz nő lenni, és fél attól, hogy nem tudja neked a megfelelő nevelést biztosítani. Megijedt annak a lehetőségétől is, hogy előbb-utóbb udvarolni fognak neked, és még nem készült fel arra, hogy ezzel a problémával is neki egyedül kell majd szembenéznie. Próbálj meg vele beszélgetni erről, mondd el, hogy neked nagyon fájna, ha az édesanyád után most átmenetileg még őt is, meg a testvéredet is el kellene veszítened. Esetleg írj erről a problémáról a keresztmamádnak is, vagy ha lehet, beszélgess el vele arról, hogy mi is legyen veletek ezután.

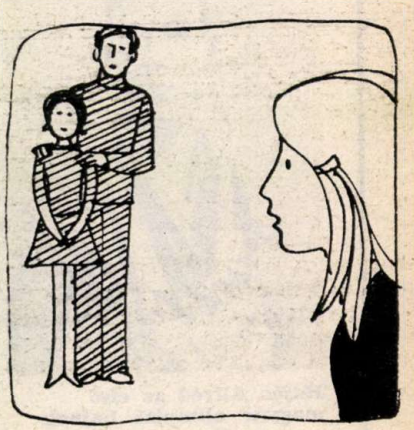

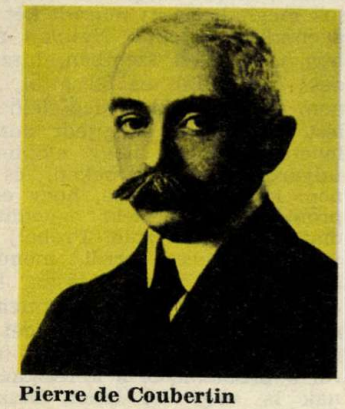

Pierre de Coubertin

Hajós Alfréd az első magyar olimpiai bajnok

A „KÍGYÓEMBER" NYOLC ARANYA

A régi, az ókori görög olimpiai játékokról, enyhén szólva, eléggé hézagosak az ismereteink, kezdetük a távoli múlt homályába vész. Időszámításunk előtt 776-ból maradtak ránk az első „dokumentumok"... Nem tudjuk pontosan, hitelt érdemlően azt sem megállapítani, hogy mikor, miként szakadt meg az ősi játékok sora. A történetírók szinte kivétel nélkül az első keresztény római császárra, *I. Theodosiusra* kenik az egészet, mondván, hogy i. e. 392-ben — vagy 393-ban, esetleg 394-ben —, határozatban törölte el az olimpiai játékok intézményét. Már ez az évszámok körüli bizonytalanság kétségeket ébreszthet bennünk. Ráadásul nem is volt sportellenség, sőt annyira szerette a versenyeket, hogy — életrajzírói jóvoltából tudjuk — jóllehet már betegeskedett, közvetlenül halála előtt is még sportesményeket látogatott.

Egy *C. J. Wright* nevű Velencében élő angol író-kutató sorról-sorra végigböngészte I. Theodosius összes törvényét, határozatát és nem talált kifejezetten az olimpiai játékokra utalót egyet sem. Más, összetettebb okok eredményezhettek egy alighanem hosszas folyamatot, a fokozatos hanyatlást.

Mennyire más a helyzet, ha az újkori játékok érdekességei felé fordulunk. Közel állnak hozzánk, sőt túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a huszadik század világot átfogni igyekvő mozgalmai közül az olimpiai mozgalom a legnagyobb tömegeket vonzó, a legnépszerűbb, s persze, a legszínesebb is.

1984. július 28. és augusztus 12. között az Egyesült Államokban, a ka-

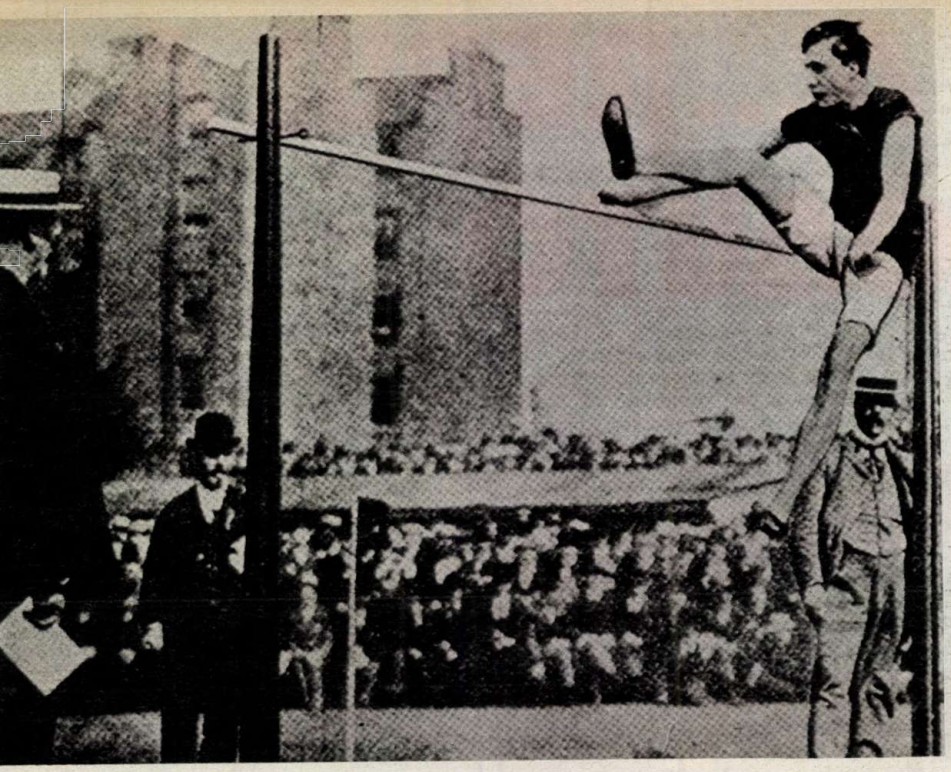

Páris 1900.
A „kígyóember" Ray Ewry egyik aranyérmét a nyolc közül magasugrásban nyerte

Az olimpiák történetének egyik legnagyobb drámája
Dorando Pietrit honfitársai támogatják a célba

Hol volt akkor a feszített víztükör?

liforniai metropoliszban, Los Angelesben immár a XXIII. Nyári Olimpiai Játékok versenyeit rendezik. Különös a helyszín, különösek a játékok előzményei és egészen bizonyos, maguk az események is rendkívüliek lesznek. De, hogy hozzávetőlegesen kerek képet kapjunk arról az ötkarikás fűzérről, amelyiknek soron következő láncszemét fűzzük itt a többihez, nem érdektelen átsuhanni az elmúlt évtizedek olimpiai dátumain, a játékok mini-történetén.

1894. JÚNIUS 23. A francia arisztokrata, *Pierre de Cobertin* báró javaslatára megalakult a Nemzetközi Olimpiai Bizottság, tagja ennek *Kemény Ferenc* egri reálgimnáziumi igazgató is.

1896. — ATHÉN. Az első újkori olimpiai játékok éve, amelyet ezután minden negyedik évben újabb követett (kivéve, az első és a második világháború időszakát).

A görögök óriási lelkesedéssel kísérték a versenyeket, amely azután minden számmal csökkent, már-már teljes csalódásba csapott át. Az utolsó napon aztán a maratoni futásban *Szpiridon Luisz*, honfitársuk diadalmaskodott. A szurkolók boldogsága nem ismert határt. Két királyi herceg, *Konstantin* és *George* futva kísérte végig a stadion salakján az utolsó körben a célig. *Averoff*, a játékokat segítő mecénás már korábban felajánlotta a lánya kezét a győztesnek, — persze, csak ha görög. Luisz nem fogadhatta el, mert olimpiai babér ide — olimpiai babér oda, a postaküldönc (más források szerint birkapásztor és falusi vízhordó) harcias felesége alighanem nekiesett volna. A szerény Luisz visszautasította a leányt, s a többi felajánlót is. Egy borbély vállalta, hogy haláláig ingyen nyírja, egész életére ingyen ellátást ígért egy éttermi tulajdonos meg egy szabó is . . .

Az első olimpiai bajnokunk: *Hajós Alfréd* (a Nemzeti Sportuszoda tervezője): a 100 méteres gyorsúszást 1:22.2-vel nyerte.

1900. — PÁRIZS. Az olimpia a világkiállítás zűrzavarosan rendezett kiegészítő eseménye. Füvön futnak salak helyett az atléták. Az 5000 méteres csapatversenyt a britek úgy nyerik, hogy együttesük ötödik tagja — ausztrál: *Stanley Rowley* 60, 100 és 200 m-en is bronzérmes. Itt mutatkozik be az amerikai „Kígyóember", *Ray Ewry*, a helyből ugrás azóta megszűnt számainak specialistája. Távolba 321 cm-t, magasba 165 cm-t ugrott roham nélkül, hármasugrásban 10 méter 58 cm-t. Ezeket a számokat megnyerte 1904-ben, s a hármas kivételével 1908-ban is (akkor ez már nem szerepel a műsorban). Akárhogyan is számoljuk — nyolc olimpiai arany!

1904. — ST. LOUIS. Messze van. Még Coubertin sem ment el. Már megint világkiállítás — még több zűrzavar! Sok az amerikai — kevés a vendég. A 23 atlétikai számból 22 hazai győzelemmel zárul, kerékpárban senki más nem nyer. A legnépszerűbb a kubaiak maratoni futója, *Felix Carvajal*. Postás uniformisában loholja végig az utat — igaz, nadrágja szárából jó darabot levágott, — s vastag talpú bőrcipőben. Rendkívül közvetlenül viselkedik, üdvözli a csinos lányokat az út mentén, piknikezőktől őszibarackot, süteményt kap. Gondol egyet, felmászik egy közeli fára friss almáért. Hascsikarást kap, s „pihennie" kell. Mindezek ellenére negyedik — le a kalappal.

1908. — LONDON. A magyarok a legjobbkor javasolják a kötöttfogású birkózást a műsorba. Irtózatos erejű bajuszos nehézsúlyú bajnokunk, *Weisz Richard* sorra győzi le neves skandináv ellenfeleit, majd az orosz „medve", *Petrov* ellen (orvos volt mellesleg) egy óra tíz perces gigászi csata után szerzi meg az aranyérmet. Angol—amerikai háború tör ki a 400 síkfutáskor. A győztes jenki, *Carpenter* eredményét megsemmisítik, mert állítólag akadályozta a skót *Halswelle-t*. A döntés: újra kell futni a döntőt. Az „amcsik" nem jelennek meg, a skót egyedül „söpri" végig a pályát. Maratoni sztori akad itt is: az olasz *Dorando Pietri* rogyadozik, majd földe zuhan a cél előtt. Az előzékeny versenybírák besegítik a célba. Aztán — mivel nem a saját erejéből futott végig — kizárják a versenyből.

Gallov Rezső
(Folytatjuk)

REPÜL A... REPÜL A... REPÜLŐAUTÓ

HA ROSSZAK A LÉGKÖRI VISZONYOK, BIZTONSÁGOSABB A FÖLDÖN KÖZLEKEDNI

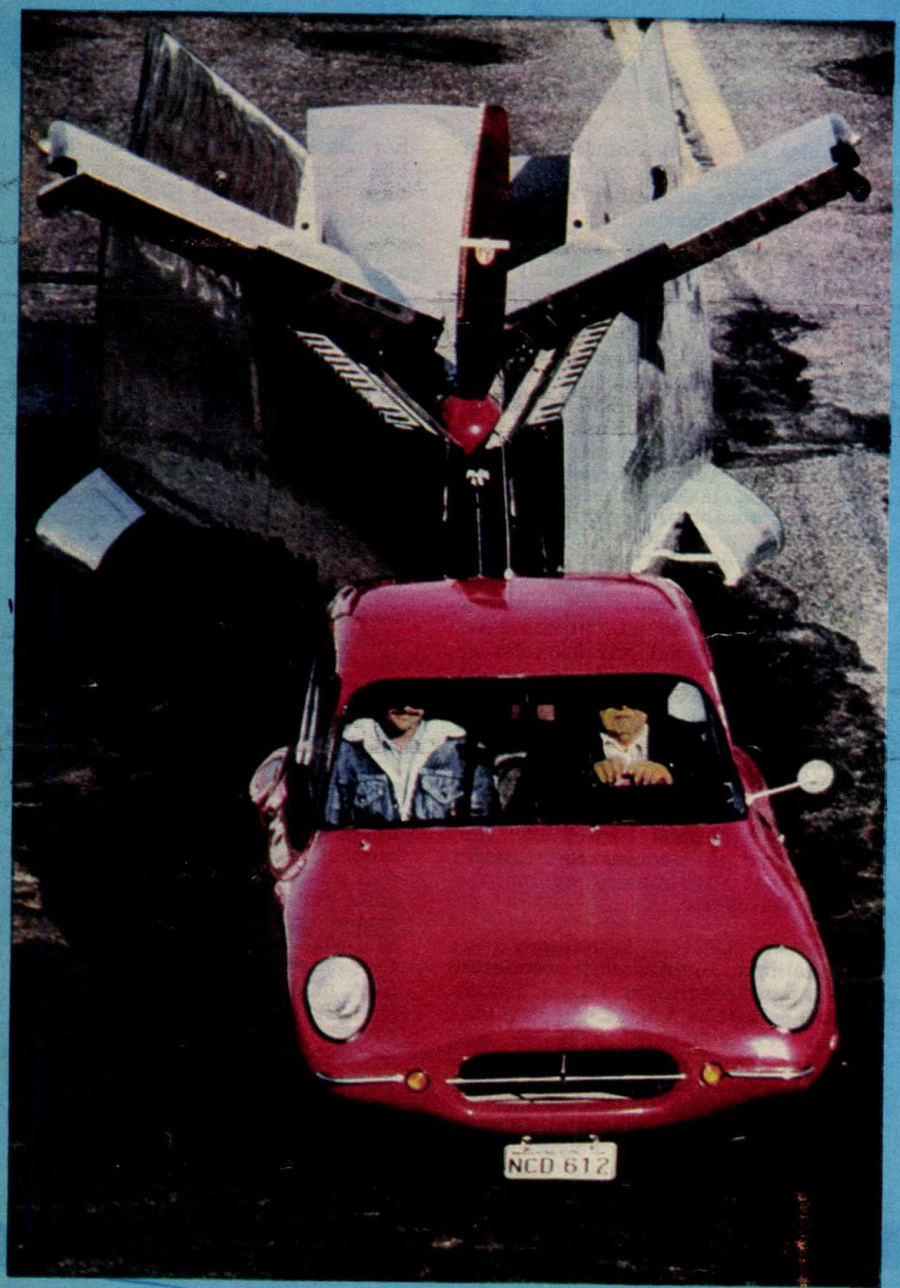

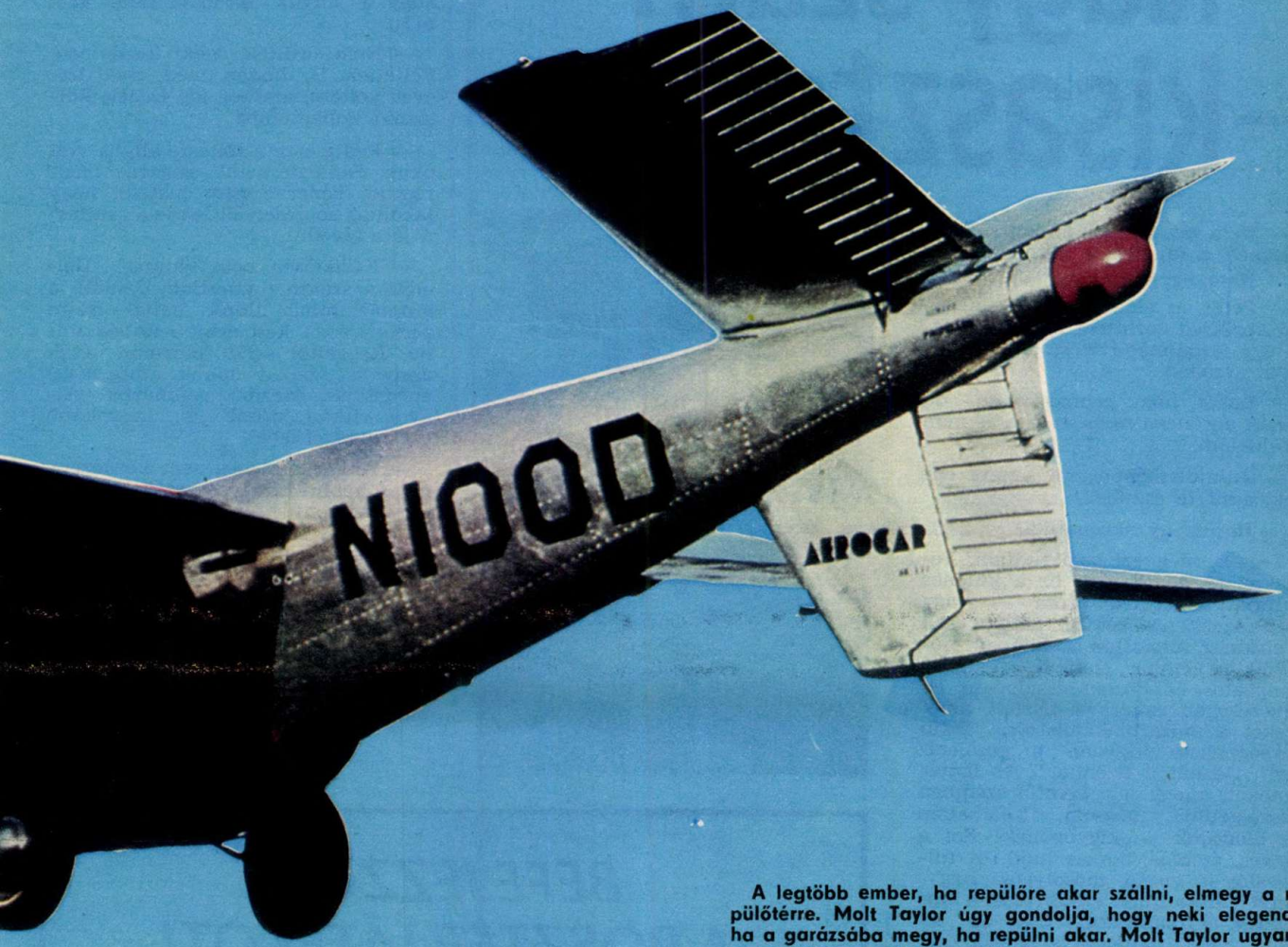

A legtöbb ember, ha repülőre akar szállni, elmegy a repülőtérre. Molt Taylor úgy gondolja, hogy neki elegendő, ha a garázsába megy, ha repülni akar. Molt Taylor ugyanis tervezett egy autót, amelynek szárnya van. Masináját természetesen repülőautónak nevezte el, s ebben nincs egy szemernyi túlzás sem, hiszen a szerkentyű mindkét járműként használható. Ha autóként közlekedik, akkor a szárnyakat és a farokrészt le kell venni. Ezek összecsukhatók, és az autóhoz illeszthetők, akár egy pótkocsi.

– Amikor elindulok – mondja Taylor –, semmiben sem különbözik a gépkocsim a többi autótól. Ám ha elérem a 80 kilométeres óránkénti sebességet és a kormányt magam felé húzom, akkor az autóm a levegőbe emelkedik, s repülni kezd. Lehet, hogy ez hihetetlenül hangzik, de így van.

Molt Taylor washingtoni mérnök már 1950-ben épített repülőautót. Azóta sokat javított gépén. Ma már öt perc szükséges ahhoz, hogy autóból repülővé alakítsa járművét. Egy farokrészhez illesztett propeller segítségével a levegőben az óránkénti 217 kilométeres sebességet is eléri, ez egyébként olyan gyorsaság, mint a hasonló nagyságú, egymotoros repülőgépeké. A repülőautó azonban olyasmire is képes, amire „normális rokonai" nem. A repülőautó például leszáll a tulajdonos házának ajtaja előtt, ha hirtelen viharossá válik az idő, zivatar keletkezik, akkor szépen leereszkedik az autóútra, s ott halad tovább.

A repülőautót még nem lehet megvásárolni, bár már sokan érdeklődnek iránta. Molt Taylor tovább tökéletesíti járművét, s nem csügged azért, mert különböző okok miatt még nem kezdik el találmányának tömeggyártását.

– Azzal biztatom magam, hogy valakinek mindenben elsőnek kell lenni – vallja Taylor. – Ha nem lettek volna nagy képzelőerővel megáldott emberek a földön, még ma is gyertyafénynél olvashatnánk. (A National Geographic World nyomán)

A SZELLEMES ÖTLETEK SORSA NEM MINDIG VIDÁM, ÁM EZ A TUDAT NEM CSUGGESZTI MOLT TAYLORT

KEDVES ISMERŐS

Nagy szám —kisasztalon

— Nem fáj, amikor lábbal kell leemelned a fejedről a cilindert?

— Nem, egyáltalán.

— Pedig az előbb, amikor elkezdted karikára görbíteni magad, mintha egy fájdalmas fintort láttam volna az arcodon.

— Lehet, hogy grimaszoltam, de annak a koncentrálás az oka és nem a fájdalom.

— Tulajdonképpen mi a neve ennek, amit te csinálsz?

— Hajlékony akrobatika.

Tessék, még ezt sem tudtam. Pedig az akrobatikának ez a különös válfaja bizonyára azóta — vagy még régebben — létezik, amióta csak a cirkuszt kitalálták. Csakhogy művelőit az ember inkább azokon a hangzatos és közönségcsalogató elnevezéseken ismeri és tiszteli, amelyeket a műsorplakátok öles betűi harsognak: a „kígyónő", a „gumiember". De hát a tizenhat éves Ritter Emőkét, ahogy így szemtől szemben beszélgetünk, mégsem titulálhatom — mondjuk — kígyónőnek! Ezt a helyes, szeplős, borzas hajú, öt fülbevalót is viselő, mosolygós nagylányt? Maradjunk akkor csak a hajlékony akrobatikánál! Még ha az, amit jelent, többnek is tetszik olykor egyszerű hajlékonyságnál. Ha nem követné a szemem Emőke lassú, koncentrált mozdulatait, hanem csak akkora fordulnék oda, amikor már felvett egy pózt, néha biztosan időre lenne szükség, hogy pillantásom kibogozza, eggyé rendezze az összegabalyodott emberi testet. Közben szinte érzem, ahogy az izületeim tiltakozva megreccsennek a gondolatra: vajon ők hogy bírnák az ilyen „gyűrődést".

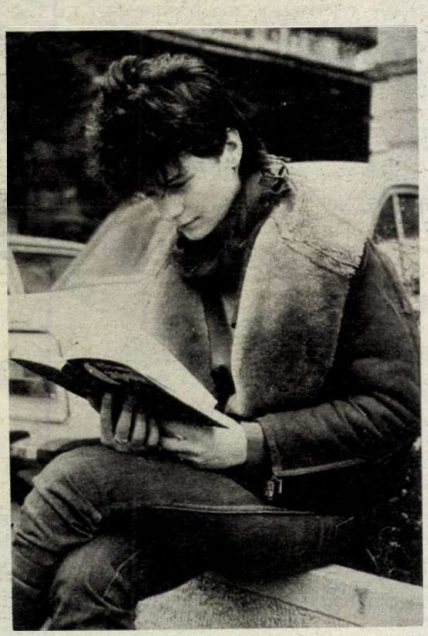

— Egyáltalán, hogyan jutott eszedbe, hogy hajlékony akrobata légy? Már kicsi korodban is tekergetted magad otthon, a székesfehérvári lakásban?

— Dehogy! Még az sem az én ötletem volt, hanem egy barátnőmé, hogy jelentkezzünk az Artistaképző Intézetbe, amikor tízévesek lettünk. Fel is vettek mindkettőnket. Először hosszú ideig úgy volt, hogy ugró akrobata leszek, azt is tanultam. Csak a második évben figyelt fel arra az egyik tanár, hogy ennyire hajlékony vagyok, és csak azután kezdtem ezt csinálni.

— Ezt jobban is szereted?

— Igen: itt csak magamat hibáztathatom, ha valami nem sikerül úgy, ahogy kellene. Nem vagyok senkire ráutalva, mint az ugrásnál.

— Viszont számítani sem számíthatsz másra, csak magadra.

— Ez igaz, de cseppet sem baj.

— A szüleid mit szóltak ahhoz, hogy a lányuk akrobata akar lenni?

— Nem örültek neki kezdetben. Féltettek is, hiszen még csak tízéves voltam, amikor ide kellett költözni a kollégiumba.

— Pedig erre a féltésre aligha volt okuk. Kollégiumaink szigorú házirendjét ismerve nem hiszem, hogy lakóinak sok esélyük lenne a „züllés" útjára tévedni.

— Különösen nem nálunk! Délelőtt a szakmát tanuljuk, délután a gimnáziumban ülünk hatig. Hétre pedig vissza kell érni a kollégiumba. Reggeltől estig jóformán csak annyi a „szabad" időnk, amíg megebédelünk. Moziba, színházba nagyon ritkán jutunk el. Leginkább csak olvasni lehet.

— Akkor azt meg sem kérdezem, mi a hobbid, kedves szórakozásod. Arra viszont kíváncsi vagyok, egy ilyen zárt, szinte folyton együtt lévő társaságban szövődnek-e szoros barátságok.

— Ugyanúgy vannak barátságok és van irigység is, mint — gondolom — bárhol máshol. De az órákon kívül olyan kevés időnk jut egymásra. Itt mindenkinek elsősorban magával kell törődnie...

N. T.

Fotó: Wagner Margit

BEFEJEZZÜK A POSZTERJÁTÉKOT!

A tanév elején, azaz a múlt év őszén hirdettük meg poszterjátékunkat, amelynek ezzel a számmal a végéhez érkeztünk. Leveleitekből az derült ki, hamar népszerű lett közöttetek ez a játék, és ebből azt is sejtjük, lesz dolga elég a postásnak most, hogy a beküldés határideje elérkezett. A szerkesztőség mindenesetre felkészült a levélözönre...

Akik kezdettől velünk játszanak, azoknak nincs szükségük emlékeztetőre, mégsem lesz talán fölösleges néhány szó azoknak, akik egy kis böngészéstől, utánjárástól nem riadnak meg, és most — hiszen még megtehetik — bekapcsolódnak a játékba. Tehát: az ősz óta a kedves ismerőst ábrázoló poszter bélyeg nagyságú, fekete-fehér másolatát is közöltük számainkban. Ezeket a bélyegposztereket kellett kivágnotok és sorban fölragasztanotok az ÁPISZ-nál vásárolt füzetcsomagokban található lapra vagy ennek hiján bármilyen más rajzlap nagyságú, fehér, lehetőleg kemény papírra.

Ha ez kész, már nincs más dolgotok, mint hogy ezt a lapot borítékba tegyétek, és elküldjétek a Pajtás címére. (Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397) Fontos, hogy a küldeményt legkésőbb május 10-én adjátok postára. A borítékra ne felejtsétek el ráírni a saját neveteket, címeteket, valamint azt, hogy POSZTERJÁTÉK! A késve vagy név, cím nélkül érkező levelek ugyanis nem vesznek részt azon a sorsoláson, amelyen eldől, kik kapják az ajándékokat és kik lesznek azok a legszerencsésebbek, akiket a Pajtás vendégül lát május végén Budapesten, az Asztalos János Ifjúsági Parkban rendezendő vidám, műsoros találkozón.

RITTER EMŐKE

POP KLUB

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

Marcella és a diszkótáncosok

Elérkeztünk a TT Kedvenceinek új sorsolásához. A két szerencsés szavazó egy hétvégét tölthet kedvenc együttesével, illetve énekesével. Nagyon sokan érdeklődtek a sorsolás lebonyolítása iránt, valamint nem értették a nyeremény lényegét. Többek között Sárközi Mária sem, Törökszentmiklósról. A tanév folyamán beérkezett szavazatokat és rejtvénymegfejtéseket összegyűjtöttük. Ezekből húztuk ki nyilvánosan a szerencséseket. Utána felkerestük őket, és megkérdezzük, kik a kedvenceik, majd összehozzuk az érdekelteket (nyertest és zenekart), s megállapodunk egy időpontban, amely mindkettőjüknek megfelel. Azt a hétvégét — akiknek kedvezett a szerencse — a zenekarral együtt éli át. Próbák, strandolás, koncert, közös ebéd, stb. Természetesen ott lesz a TTT kamerája, a Révkalauz mikrofonja és a Pajtás fotóriportere is. Így az új tanévben beszámolunk majd mindenkinek, hogyan teltek a nyertes és a zenekar közös napjai. Először egy hetet terveztünk egy játékossal. A rengeteg szavazat miatt döntöttünk úgy, hogy csak egy hétvége lesz, de két versenyzővel. Remélem, a fődíj mindenkit arra ösztönöz, hogy továbbra is szavazzatok majd kedvenceitekre, hiszen a változatos lista mellett még maradandó élményben is részesülhettek.

Még mindig sok levél érkezik a Fáraó együttes televíziós szereplése kapcsán. Sokan dicsérik, sokan elmarasztalják őket. Az utóbbiak közé tartozik Pecsányszky Kitty Budapestről. Miután én már egyszer erről leírtam a véleményemet, most inkább hadd idézzek abból a levélből, amelyet néhány hete kaptam a Fáraó zenekartól.

„Kedves Tibor. Köszönjük, hogy megvédtél a minket ért támadások miatt. Mi is tudjuk, hogy nem a legtökéletesebb volt első televíziós szereplésünk, de hát olyan hirtelen jött az egész. Azóta, úgy érezzük, sokat fejlődtünk, több saját szerzeményt készítettünk, és most már egy úton — a dallamos rockzene útján — kívánunk továbbhaladni. A kritikákat is nagyon köszönjük, és igérjük, hogy tanulunk belőle, de főleg a sok kedves, biztató levelet köszönjük . . ."

Szabó Mónika a Marcella P.J.T. iránt érdeklődik. A Te vagy a sztár című dal nemcsak Mónikának, hanem nagyon sokatoknak kedvence. A zenekart Babits Marcella alakította, aki 1972-ben a Kócbabákkal nyert Ki mit tud-ot. (Itt énekelt Csepregi Éva és Fábián Éva is.) Az együttes dalainak szövegét is ő írja, a zenét pedig Kaszás Péter szerzi. Újabban két diszkótáncos is csatlakozott hozzájuk, Boros Tibor és Merk László személyében. Így együtt most nagyon korszerű és népszerű műsort képesek bemutatni, bizonyítva, hogy ma már csak az érhet el igazi sikereket, aki sokoldalú a pop-műfajban. Kell tudni táncolni, énekelni, dalokat szerezni, sőt ezeket jó minőségben fel is venni. A napokban fejezik be országos turnéjukat egy divatműsorban, majd két hónapra külföldre mennek, ahol a sikeres fellépések mellett nagyon sokat szeretnének tanulni.

Horváth Marianna az M 7 együttes iránt érdeklődik. A hajdani diszkósztár csapat vezetője, Rusznák Iván a következőket mesélte el a megszűnt együttesről:

„Amikor a gépzene olyan népszerű lett nálunk, hogy a hasonló zenét játszó zenekarok már nem bírták új számmal meg anyagiakkal, törvényszerű lett számunkra is, hogy megszűntünk a színpad számára. Inkább stúdiómunkákat végeztünk és végzünk a mai napig is. Mivel fülbemászó egyszerű dallamokra törekedtünk mindig is, nagyon sok reklámzenét készítettünk az elmúlt időben, a Márkától a Skála Kópéig, több megrendelő számára. Stúdiónkban — a Stúdió 10-ben — dolgozom, és segítem sikerre barátok, kollégák, régi zenésztársak lemezeit és különböző stúdiófelvételeit. A régi társak közül többen zenélnek még aktívan. Kalmusz Józsi, Virág Laci, az R-Go-s Környei Attiláról nem is beszélve. Az M 7-ből már csak a sztráda maradt meg, amelyen mindig szívesen autózom a régi emlékek társaságában."

Koncz Emese Szegedről azt kérdezi, hogy ki énekelte a Da-da-da című dalt. Tréfásan most azt is írhatnám neked Emese, hogy dá-dá-dát érdemelsz, hogy nem figyeled jobban a Popklub összeállításait. Hiszen az ezt a dalt játszó Trióról már annyiszor írtunk. Jelenleg új nagylemezükre készülnek és májusban, a megjelenéskor egy nagy turnéra indulnak. Csak annyit mondtak erről a nagylemezről előzetesen, hogy mindenki meg fog lepődni. Ahogy eddig megismertük őket, ebben majdnem biztosak lehetünk.

A múlt heti megfejtés: a Rolling Stones együttes.

SLÁGERLISTA

A TT KEDVENCEI

1. Arrivederci Amore – Dolly Roll	3521 szavazat	előző hely (–)
2. Sohasem elég – P. Box	3239 szavazat	előző hely (8)
3. István a király – album	3180 szavazat	előző hely (7)
4. Szeretek ugrálni – Neoton	2920 szavazat	előző hely (4)
5. Lépjük a lépcsőt – Miki	2030 szavazat	előző hely (–)
6. Windszörny – Dolly Roll	1954 szavazat	előző hely (3)
7. Létezem – R–GO	1932 szavazat	előző hely (1)
8. Itt a karácsony – Szűcs Judith	1650 szavazat	előző hely (5)
9. Pago Pago – Neoton	980 szavazat	előző hely (–)
10. Senki lánya – Karthago	730 szavazat	előző hely (–)

A régi M 7 együttes

SZAVAZÓLAP

Tíz kedvenc énekesem, zenekarom, dalom:

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....

Név: .....

Cím: .....

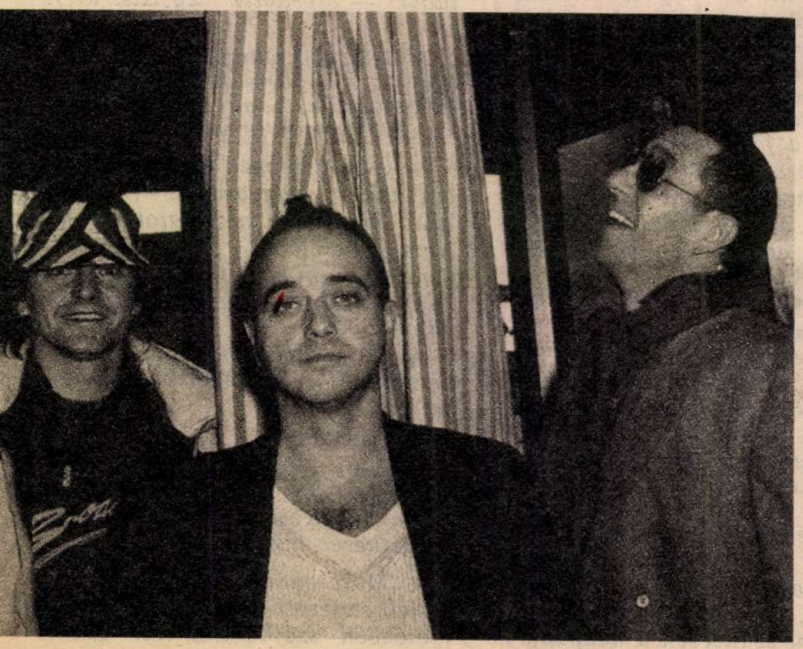

Készül a Trió

Kitty

Mónika

Mariann

Emese

PETROVÁCZ ISTVÁN (5.)

13 FŐ, 1 KUTYA ÉS EGY IGAZGATÓ

Kecskés százados gondokba merülve forgatta ujjai közt az alulfelül lepecsételt levelet. Közönséges levélpapírra írták, öreg írógépen, az ig. és a csap. vez. rendfokozatok alatt az aláírás olvashatatlan. Ilyen levelet bárki produkálhat. De a bélyegzők! Bélyegzőt csak nem hamisítanak!

Két hét szabadságért aligha.

Mert Kecskés százados erősen gyanította, hogy Gyalog elvtárs (mit elvtárs! Gyalog honvéd!) hivatalosnak látszó kikérésének ez az igazi oka. Valaki szabadságot szeretne a számára kérni.

Kecskés százados hallott határőr-őrsökről, honvédelmi rajokról, tudott csapatokról, amelyeket honvédségi alegységek patronáltak, de hogy nekik közük lett volna bármilyen formában bármelyik általános iskolához, arról nem volt tudomása.

Talán a klubvezető tud valamit.

Fel is hívta telefonon, s megkérdezte tőle, milyen az egység kapcsolata az iskolákkal. Így kérdezte, ilyen általánosan fogalmazva, nehogy elárulja tájékozatlanságát.

— A lehető legjobb, főnököm, a lehető leggyümölcsözőbb! — hangzott a klubvezető válasza.

Kecskés százados a válaszból csak a főnökömöt hallotta ki, amitől azonnal felment a vérnyomása. Őt ne főnökömözzék, ő csak négy hétig helyettesíti Illés alezredest, amíg az szabadságon van.

Pontosabban már csak két napig. S addig is csak halaszthatatlan ügyekben. Minden mással megvárja.

Sajnos, ezzel a levéllel nem várhatja meg. Egyrészt, mert lassan négy hete érkezett, aznap, amikor Illés szabadságra ment, másodszor: az alezredes huszonötödikén jön vissza, Gyalog honvédot viszont huszonharmadikától kérték ki, egészen pontosan: a huszonharmadikán kezdődő tábor idejére.

Kecskés százados vett egy mély lélegzetet, s behívta a szolgálatvezetőt.

— Kerekes elvtárs, készítse fel az útra Gyalog honvédet! — mondta a korosodó, már ősz hajú főtörzsőrmesternek. — Nyílt parancs, kimenőruha, sima derékszíj, egy váltás tiszta alsó, és még ami kell. S táviratilag értesítsék az iskolát, hogy Gyalog elvtárs — az elvtársat megnyomta — huszonharmadikán reggel érkezik. Az érkezés pontos idejét írják ki a menetrendből.

Gyalog Antal honvéd nem nagyon értette, ami vele s körülötte történt, bár nem is nagyon gyötörte az agyát, hogy megértse. Bevonulása óta különben sem ez az első eset, amikor nem azonnal ért meg valamit, de még több, mint egy éve volt leszerelésig, s gondolhatta, addig bőven marad ideje eltűnődni a dolgok értelmén. Elolvasta a nyílt parancsot, meghallgatta a szakaszparancsnok-helyettes, majd a főtörzsőrmester intelmeit, s mert hirtelenjében minden olyan hihetetlen volt a számára, megcsípte a karját. Fájt, s ez azt jelentette, hogy nem álmodik, ébren van. Akkor pedig oda se neki, csinálni kell, azzal is telik az idő.

A hivatalos levélben, amit a szolgálatvezető meglobogtatott az orra előtt, arra kérték egy tiszántúli kisközség iskolájából, hogy működjön közre egy raj nyári tábora vezetésében, Öregvisnyó körül, a szuromoromi erdészháznál, vagy hol. Törte a fejét, hogy jutott a címéhez az isten háta megetti kisközség úttörőcsapata? Egyszer fordult meg a környéken életében, négy éve, amikor az első gimnázium utáni szünetben a nagyapjánál nyaralt. Ki emlékezhet ott rá, kinek adta meg a nagyapja a címét?

S mit keresnek az ottani gyerekek Öregvisnyón? Miért éppen oda mennek, miért nem a Balatonhoz, Sopronba, vagy akárhová, valamelyik úttörőtáborba?

Gyermekkorában nem egy nyarat töltött a Balatonnál, táborban. Velük volt az igazgató, az osztályfőnök, a csapatvezető, két munkásőr apuka, egy orvos és egy gyógyszerész anyuka. A reggelit, uzsonnát, ebédet, vacsorát az egyik közeli termelőszövetkezetből szállították a helyszínre autóval, ivóvizet naponta hoztak, lajttal. Egyszer ügyeletes is volt, piros karszalagot viselt, s két társával a parancsnoki faház előtt ücsörgött egész nap.

Mi dolga lehet egy sorkatonának az úttörőtáborban?...

Június huszonkettedikén reggel, pontosan egy nappal az indulás előtt Kisfüllentő Jakabék tornácán — Kisfüllentőék laktak a legközelebb az állomáshoz — ott sorakozott a tizenkét degeszre tömött hátizsák, felerősítve rá az összecsavart pokróc, a sátor, a gumimatrac, az összecsukható tábori asztal, a kondér, a vizesedények, kinek mi jutott. Csak az élelem hiányzott; úgy beszélték meg, azt mindenki az induláskor hozza magával, a szövetkezeti zsákfoltozó asszonyok által varrt oldalzsákban.

Ugyan, mi hiányozhat még, törték a fiúk a fejüket.

— Egy kutya! — ütött a homlokára Pékovács.

— Úgy van! Kutya nélkül nem indián az indián! — kurjantotta Fülig Jimmi.

— Kutya nélkül nem tábor a tábor! — erősítette meg Kiss urrr is.

A Balogh ikreknek volt egy kutyájuk. Kis vörös korcs. Azonnal felajánlották, hogy magukkal viszik, de Jagelló leintette őket.

— Oda, a hegyek közé igazi kutya kell — magyarázta. — Amelyik megvéd a vadállatoktól is. Nem pedig öleb.

— Én tudok egy kutyát. A nagybátyámé. Cézár a neve. De vajon ideadja-e?

— Olyan harapós, mint a nagybácsikád? — szellemeskedett Gere.

— Legalább.

Azonnal felkerekedtek. A brigádvezető be se engedte őket, ám akkor Kiss urrr felmutatta a szövetkezet hivatalos levelét...

— Most már mindenünk van! — lelkendezett Csemege Benedek, miközben szájkosarat tett Cézár pofájára.

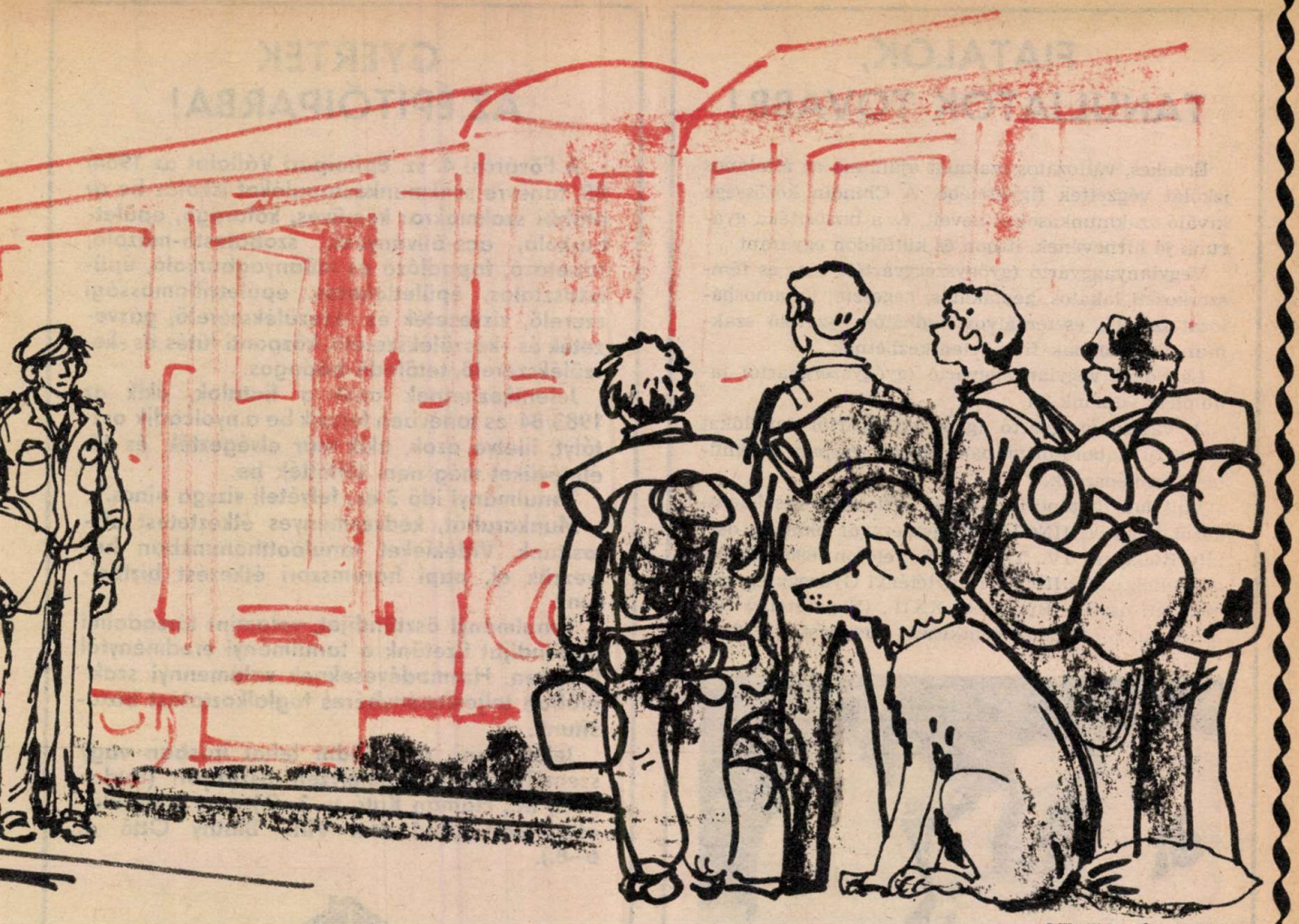

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

— Kivéve táborvezetőt — jegyezte meg csendesen Kiss urrr. — A honvédségtől még mindig nem jött válasz!

A postáskisasszony este háromnegyed nyolckor vette a táviratot. Szolgálati ideje már rég letelt, de azon az estén a községben senki nem azt nézte, meddig a szolgálat, mikor telik le a dologidő. Az önkiszolgáló boltban délután friss kenyeret, tejet, húst mértek, a fodrászkisasszony még hét órakor is a másnap táborba indulók frizuráját igazgatta, a gyógyszertár vezetője amolyan kis házi patikát állított össze, hozzá saját kézzel írt utasításokat mellékelt, s a doktornő még egyszer tetőtől-talpig megvizsgálta a tizenkét fiút.

Az iskolában égett a villany, a tantestület dél óta megszakítás nélkül ülésezett. Végre lassan kezdett kibontakozni valami elfogadható megoldás. Eszerint, ha a honvédségtől nem érkezik válasz, Juci néni viszi fel a gyerekeket a nagy hasával Öregvisnyóra, s harmadnap a tábor vezetését átveszi az igazgató. Akkor már mint házasember . . .

A postáskisasszony apró gyöngybetűkkel leírta a távirat szövegét, majd visszaolvasta, s beszólította az előtérből a helyi rendőrőrs türelmesen ott strázsáló parancsnokát.

— Őrmester elvtárs, kérem, vigye át az iskolába!

Az őrmester szolgálati táskájába tette a kézbesítőkönyvet, benne az összehajtott táviratot, berúgta a motort, s elviharzott. Az iskola kapujában a hivatalsegéd várta. Aláírta a kézbesítőkönyvet, átvette, kibontotta, s elolvasta a táviratot.

— Jó hír? Mondja már, Feri bácsi! — bújt elő a tantestületi szoba nyitott ablaka alatt terebélyesedő jázminbokor alól Gere. Dél óta ott hallgatózott.

— Attól függ! — hajtotta össze újra a táviratot komótosan a hivatalsegéd. Majd hirtelen hangot váltott: — Pucolás haza aludni, hallod? Reggel jön a katonátok!

A vonat, amely Gyalog honvédet hozta, késett. Öt percet, hatot, nyolcat, sőt már tizet. A tizenkét gyerek, mögöttük Cézár, a kutya, libasorban a két sínpár között állt. A szülők, kísérők, a téesz-elnök, Csemege brigádvezető, Tóth Lajos bácsi az iktatóból, a fodrászkisasszony, a postás, a rendőrőrmester, a hivatalsegéd, az orvosnő, a patikus, s a tantestület az állomás épülete előtt a keskeny peronon szorongott. Túl voltak a búcsúzáson, egy-egy utolsó intelem maradt csak hátra: — Jaj, hogy el ne felejtsem! . . . — Vigyázz magadra! — Írj!

A toronyóra már rég elütötte a hetet, amikor a vicinális feltűnt a kanyarban.

— A katonát nézzétek! — kiáltotta az igazgató. — El ne szalasszuk!

Aligha szalaszthatták volna el. A vonatról összesen öten szálltak le, négy szövetkezeti irodáslány, s egy hozzávetőleg százhatvan centi magas, vékonydongájú, szeplős, gyűrött arcú, karikás szemű katona. Hirtelenvörös haja a szemébe lógott, tányérsapkája csáléra állt. Hóna alatt sovány aktatáskát szorongatott.

A fiúk egyetlen futó pillantásra méltatták csak, s tekintetüket újra a vonatra szegezték, lesve, mikor száll ki valamelyik ajtón az a szép magas, fess, csinos, jóképű fiú, amilyennek Gere elbeszélése alapján Gyalog Antit elképzelték.

De a vonatról senki más nem szállt le.

(Folytatjuk)

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmát ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű laboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk. Érdeklődni és jelentkezni lehet: CHINOIN Gyógyszergyár oktatási osztály Budapest, IV., Tó u. 1—5. Telefon: 690-900/531-es mellék és CHINOIN Nagytétényi Gyáregység személyzeti osztály Budapest, XXII., (Nagytétény) Bányalég u. 2. Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. — 1780.

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1984/85. tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra: kőműves, kőfaragó, épületburkoló, ács-állványozó, szobafestő-mázoló, tapétázó, fapadlózó és műanyagburkoló, épületasztalos, épületlakatos, épületvillamossági szerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, központi fűtés és -készülékszerelő, tetőfedő-bádogos.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1983/84-es tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték és 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év; felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. Vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk a tanulmányi eredménytől függően. Harmadéveseknek valamennyi szakmában teljesítménybéres foglalkoztatást biztosítunk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Budapest, IX., Hámán Kató u. 3—5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6—8.).

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulóknak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk. A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, XI. ker. Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502.

Fiúk jelentkezését várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba, az 1984. szeptember 1-én induló tanévre:

géplakatos,

esztergályos,

csőszerelő,

villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felvételi követelmény: a 14. életév betöltése, általános iskolai végzettség.

A tanulmányi idő három év.

Az I. osztályos tanulók tanulmányi ösztöndíja az I. félévben egységesen 310 Ft. A II. félévtől a tanulmányi eredménytől függően 310—500 Ft.

Társadalmi ösztöndíj havonta a tanulmányi eredménytől és a magatartástól függően 500—1000 Ft.

Jövedelempótlék havonta 190 Ft.

A III. évtől 90%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás 800—1200 Ft.

Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést és munkaruhát biztosítunk. Havonta egyszer hazautazási költségtérítés. A tanulók a teljes ellátásért napi 3 Ft-ot fizetnek. A szakmunkásvizsgát követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk. Fiatalok jelentkezését várjuk az 1984. szeptember 1-én induló tanévre.

LŐRINCI TEXTILIPARI VÁLLALAT BUDAPEST

Cím: **Lőrinci Textilipari Vállalat,** személyzeti osztály

Budapest XVIII.,
Reviczky Gyula u. 9/11.
Telefon: 274-619

FIATALOK, VÁRUNK BENNETEKET!

A Lőrinci Textilipari Vállalat az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat **nemszőtt** kelmegyártó, **fiúkat: textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.**

Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő 3 év.

ÖSZTÖNDÍJ: 650 Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően 150 Ft, 200 Ft, 250 Ft tanulmányi pótlék havonta.

JUTTATÁSOK:

— kollégiumi elhelyezést minden vidéki tanulónak biztosítunk teljes ellátással, munkaszüneti napokon is;

— iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a vállalat, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít;

— évente két alkalommal kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből;

— III. éves tanulóinkat teljesítménybérben foglalkoztatjuk, jövedelmük a teljesítményük szerint kerül elszámolásra.

Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk, iskolák részére csoportosan is.

Cím: **Lőrinci Textilipari Vállalat,** személyzeti osztály

Budapest XVIII., Reviczky Gyula u. 9/11.
Telefon: 274-619.

FIGYELEM!

PATEX

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj,
plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

OLIMPIKONOK NYOMÁBAN

ELKEZDENI SOHA NEM KÉSŐ

Még néhány hónap és újra fellobban az olimpiai láng, megkezdődnek a XXIII. Olimpiai Játékok. Miközben azért szurkolunk, hogy Los Angelesben jobban szerepeljenek sportolóink, gyakran felidézzük a korábbi olimpiákon elért magyar sikereket. Tisztelettel gondolunk mindazokra, akik dicsőséget szereztek hazánknak, de azokra is, akik talán szerényebb eredményeket értek el, de azért is keményen megdolgoztak és becsülettel küzdöttek, helytálltak.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a világ legjobbjai közé kerülni akkor is nagy teljesítmény, ha nem az első hat helyen végez az olimpiai versenyeken egy sportoló.

Most néhány számunkban emlékezni fogunk. A megszokottól eltérően azonban nem a sporteredményeket és nem a nagy egyéniségek emlékét idézzük fel. Több száz volt olimpikonnal, edzővel és sportvezetővel elbeszélgettünk a múltról és a jelenről. Ennek alapján azt próbáljuk megismertetni, hogy általában hogyan jutottak el a volt élversenyzők a kezdéstől a csúcsig, a válogatottságig, hogyan tanultak, dolgoztak, éltek a sportolás mellett.

Sok szó esik mostanában arról, hogy a versenysportban felgyorsult a „fiatalodás". Egyes sportágakat, például az úszást, tornát, öttusát, modern gimnasztikát már egészen kis gyermekkorban el kell kezdeni ahhoz, hogy valakiből eredményes versenyző legyen. Más sportágakkal is tanácsos — ha nem is óvodásként és kisiskolásként — de azért korán megismerkedni, mert ez az egyik alapfeltétele a későbbi sikereknek. Sajnos nincs mindenkinek lehetősége arra, hogy már tízéves kora előtt sportolni kezdjen. Ezek az egyébként nem alaptalan hírek viszont sok felső tagozatosnak elveszik a kedvét attól, hogy versenyezni próbáljanak. Úgy gondolják: ha elmulasztották azt, hogy a megfelelő időben válasszanak sportágat, késve már nem érdemes.

Valóban minden sportágban meghatározott — és általában igen fiatal — életkorban a legszerencsésebb szakosodni. Egy-két sportágat kivéve azonban ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy azon túl nem lehet sportolni kezdeni.

AZ ÚT NYITVA ÁLL

A II. világháború utáni magyar olimpikonok átlagéletkorukat tekintve az általános iskola 6—7. osztályában választottak sportágat. Az átlagéletkort úgy kaptuk meg, hogy több mint ezer 1945 utáni olimpikon szakosodási életkorát összeadtuk és elosztottuk a versenyzők számával. A férfi olimpikonok átlagéletkora 13, 17, a nőké 12, 18 év volt.

Arra lehetne gondolni, hogy a régebbi olimpiák résztvevői az átlagéletkortól idősebben, a közelmúlt olimpikonjai pedig attól fiatalabban rajtoltak, s az átlagot ilyen szélsőséges életkori adatok adták ki. Ez nem így van.

Az 1948-as londoni olimpiai csapat férfi tagjai például átlagosan csupán fél évvel később (12,8 év) választottak sportágat, mint a majdnem három évtizeddel későbbi montreali olimpia magyar résztvevői (12,3 év). A fiatalodás nem is olyan nagyarányú, mint ahogyan az adatok ismerete nélkül feltételeznénk. Lehet, érdemes tehát szakosodni felső tagozatos korban is. Akkor is indulhatnak eredményes sportpályafutások.

A teljes igazság kedvéért az előzőekhez feltétlenül szükséges két kiegészítést tenni. Az egyik az, hogy az olimpikonok többsége már a sportágválasztás előtt is rendszeresen futott, úszott, focizott, labdázott. Így lehetséges, hogy nem kevesen voltak olyan olimpikonok is, akik azt a sportágat, amelyben válogatottak lettek, csak serdülőkorukban, 16—18 évesen, vagy ritkábban még azon túl választották. Persze ellenpéldát is találunk. Akadnak olyanok is, akik — vagy pontosabban szüleik — már óvodás korukban elkötelezték magukat egy sportág mellett, s ahhoz végig hűek maradtak.

A lényeg, s ezt sugallja az olimpikonok példája is: a testedzést, ha nem is igazolt versenyzőként, de korán kell elkezdeni. A kedvező szakosodási életkor sportáganként változó. Ha azonban nem sikerült időben rajtolni, nem szabad feladni. El lehet, el is kell később kezdeni. Igaz, nem minden sportágban, de az előírt életkoron túli sportágválasztásnál is nyitva áll az út a sikerekhez, akár az olimpiáig is.

LÁTSZIK-E A TEHETSÉG?

Sokat beszélgettünk edzőkkel, testnevelő tanárokkal és a volt olimpikonokkal arról: látszott-e az olimpikonokon gyermekkorukban, hogy tehetségesek a sportban. Az a közös vélemény alakult ki, hogy bizony nem minden esetben. Természetesen az olimpikonok jelentős része már kisgyermekként is kitűnt társai közül

gyorsaságával, ügyességével, erejével. Ugyanakkor elég sok, később híressé vált kezdő versenyzőről nem lehetett megállapítania, milyen óriási sportkarrier előtt áll.

Minden második olimpikon nyilatkozta azt: szerénytelenség nélkül állítja magáról, hogy kora gyermekkorától kiugróan tehetséges volt a legkülönbözőbb sportmozgásokban.

Egy neves atléta például a következőket mondta:

„Sokáig fregoli ember voltam az iskolában. Imádtam focizni, de ha kellett, beálltam a kézilabda-csapatba és még futni, tornászni is. Még jó, hogy egyszer meglátott egy jó szemű edző és azt mondta: kár lenne, ha közepes focista lenne belőlem. Atlétikában többre vihetném. Azóta is áldom a nevét."

A többi olimpikon viszont úgy emlékszik vissza sportolásának első időszakára, hogy nagyjából átlagos fizikai képességekkel rendelkezett.

„Talán álszenteskedésnek hat, de higgyék el: őszintén így gondolom. Kissrácként csak olyan tehetséges voltam a játékban, meg a tornaórákon, mint akárki más. Tizenkettő ilyenből egy tucat, nem voltam én jottányit sem ügyesebb" — idézte fel gyermekéveit egy későbbi igencsak híressé vált egykori élsportoló.

Még olyan volt olimpikon is akadt, aki saját megítélése szerint kisiskolás korában ügyetlenebbül tornászott, labdázott, futott, mint osztálytársai többsége. Úgy látszik, nem kell eleve lemondaniuk a versenyzésről azoknak sem, akik kiskorukban nem látszanak különösen tehetségesnek a sportban. A sportbeli képességek különböző életkorban fejlődnek ki. Kinél fiatalabban, kinél idősebben mutatkozik meg, ha tehetséges a sportban.

HÁNY ÉV KELL A VÁLOGATOTTSÁGIG?

A sportbeli képességek nemcsak eltérő életkorokban, hanem különböző időtartamú sportmúltak után bontakoznak ki.

Elmondásuk szerint a II. világháború utáni magyar olimpikonok *átlagosan 8—10 évi sportolás után* érték el az élvonalat.

A versenysport egyéb területein eltöltött évek jelentősége igen eltérő sportáganként. Egyes sportágakban, például vívásban, az eredményesség alapvető feltétele volt, hogy az adott sportágat hosszabb ideig kellett űzni. Más sportágakban, például kajakban, elegendő volt bármelyik általános alapképzést nyújtó sportágat művelni előzetesen, s egy-két évi edzés után jelentős sikereket lehetett elérni az új sportágban.

Az átlaghoz viszonyítva jelentősek az egyéni eltérések.

Voltak olyan olimpikonok is, akik egy-két évi edzés után már klaszszisnak számítottak, de olyanok is, akik csak 16—18 évi munkával érték el ezt a rangot. Mindkét szélsőség a korábbi évek olimpiai csapataiban volt gyakoribb. A véletlen, gyors sikerek azért, mert az ötvenes években többen viszonylag idősen kerültek kapcsolatba a sporttal. Ezeket a tehetséges fiatalokat munkájuk, életmódjuk olyan edzetté, erőssé tette, hogy *bizonyos sportágakban*, versenyszámokban, például atlétikai futó- és dobószámokban rövid idő alatt behozták a rendszeres sportolás hiányából eredő hátrányaikat. A hosszabb sportmúlt azért volt általánosabb, mert az ötvenes évek olimpikonjainak jelentős része felnőttként lett igazán elismert versenyző. Tovább tartott sportpályafutásuk játékos, szórakoztató időszaka. Nem kényszerültek arra, hogy már serdülő vagy ifjúsági korukban „profikká" váljanak.

Az utóbbi évek olimpiai csapataiban egyre kevesebb lett az olyan versenyző, aki rövid sportmúlt alatt jutott el a válogatottságig. Elérni minden élsportoló legnagyobb álmát, bekerülni a válogatott keretbe, majd az olimpiai csapatba, egyre keményebb edzésmunkával, rendkívül erős akarattal lehet. A küzdeni tudás, a kitartás, a szorgalom mindig is jellemezte a legkiválóbb sportolókat. Napjainkban viszont ezek a tulajdonságok legalább annyira előfeltételei az eredményes sportpályafutásnak, mint a tehetség, a kiemelkedő fizikai adottságok.

(Folytatjuk)

Földesiné Szabó Gyöngyi

TÖPRENGŐ

ŐRSÖKNEK SEGÍTÜNK

Az előző számunkban már néhány rejtvényben bemutattuk az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó gondozásában kiadott ÖRSÖKRŐL – ŐRSÖKNEK című könyvet, amelyben rengeteg ötlet található. Rejtvényes formában ismét bemutatunk belőlük néhányat.

A megfejtéseket lehetőleg postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: április 30. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

JÓ HANGULAT

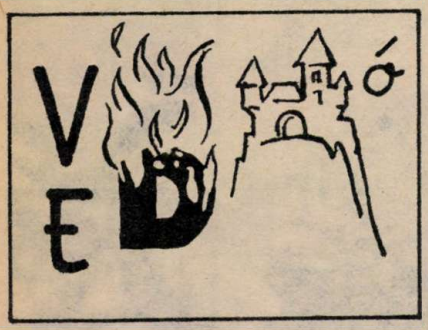

Betűrejtvényünk egy összetett szó. Az egyik őrs programjának előkészülete. De már ez az előkészület is hangulatos volt.

NAGYI MEGHÍVÓJA

Kádas Gyuri nagymamája milyen őszi munkára hívta meg a Bátorság őrsöt? Betűrejtvényünkből megtudod.

HIRDETÉS A FALIÚJSÁGON

Fiúk! Pénteken fél 3-kor találkozunk a kispályán. Aki ráér, jöjjön el a ... Játékvezetőként szívesen látunk néhány papát is. Várunk!

Miért jöjjenek el a fiúk a kispályára? 1: számcsatát játszanak; X: pályaavató focimérkőzést tartanak; 2: szabadtéri játékokat játszanak.

JEGYZŐKÖNYV

Kármentő Erzsébet 7. osztályos úttörőt a csapatvetélkedőn megdicsérték. Ezt mondták róla:

„Ízesen, szépen beszél. Hangzói tiszták, hangsúlyai pontosak, nem bizonytalankodik. Érti a szöveget és igényesen próbálja mondanivalóját tolmácsolni."

Milyen műfajban ért el sikert Erzsi? 1: versmondó; X: színjátszó; 2: prózamondó.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

NYERTESEK

A 10 szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Weimper Andrea, Bp. XX.; Brutyó Petra, Szeged; Turi Szilvia, Kaposvár; Ballangó Marianna, Békéscsaba; Kaszás Erzsébet, Lenti; Molnár Ágnes, Szeged; Bella Róbert, Veszprém; Molnár Gabriella, Baja; Fürjesi Judit, Gyula; Potyka Gizella, Hejőpapi; Nagy Tibor, Szeged; Tóth Bernadett, Petőfibánya; Mercsek Annamária, Aba; Borbély Mónika, Véméd; Ostoróczki Judit, Ózd; Juhász Anikó, Bucsa; Vígh Roland, Emőd; Balogh Tünde, Tök; Turcsán Tímea, Végegyháza; Paraszt Ildikó, Hatvan.

Ö	T	S	A	Ő
Á	L	R	M	Á
A	TT	L.	CS	K
A	L	P	R	E
Ú	Ó	G	U	A

ELSŐ FELHÍVÁS

Kisdobosok! Úttörők! Osztályonként önként jelentkezőket vár a csapatvezetőség. Az... szeretnénk veletek beszélgetni.

Vajon miről szeretnének a gyerekekkel beszélgetni? A csillaggal jelzett betűtől lóugrás szerint haladj előre, a ponttal jelzett betűig.

ÚTTÖRŐJELVÉNY

Ez volt az első (második) úttörőjelvényünk. 1946 nyarán (1945 őszén) adták ki. Az U betűt — amely ezüst színű (arany színű) — formázó jelvény alakja az úttörőmozgalom nevét jelezte, a benne levő csákány — kék alapon ezüst színű (zöld alapon barna színű) — tagjainak erejét, elszántságát jelképezte.

Döntsd el, hogy a zárójel előtti vagy a zárójelben levő megállapítások a jók!

GYŰJTSD A CSIGÁT!

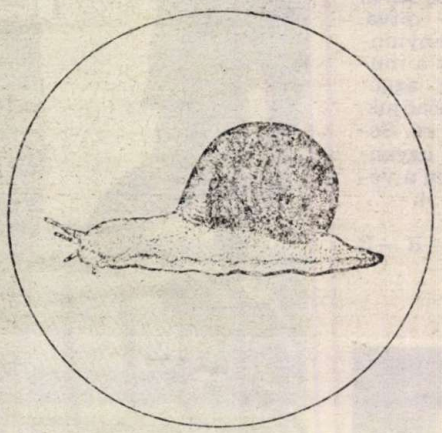

1 kg: 12,70 Ft

GYŰJTÉSE:

A langyos tavaszi napok beköszöntével az éti csiga is elkezd mászni. Szedése a harmatos, esős reggeleken ajánlatos.

Megtalálható lomboserdőszéleken, vizes- és egyéb árkok partjain. Kosárba vagy lyukacsos ládába szedhető a 3–4 cm átmérőjű (kb. dió nagyságú) éti csiga.

Megmosni vagy vízzel öntözni nem szabad, mert elpusztul. Zárt műanyag zsákba szedni szintén ártalmas. Gyűjtés után hűvös helyen, kosárban jól tárolható.

ÁTVEVŐHELYEK:

MAVAD, Budapest, Józsefvárosi pályaudvar
MAVAD, Sopron, Répcefői sor
MAVAD, Gyoma, Kőrösladányi utca
MAVAD, Debrecen, Mikepércsi u. 10.
MAVAD, Kaposvár, Toponári utca,
valamint a helyi áfészek felvásárlótelepei.

Felvilágosítás: MAVAD 161-092

50

Fiúk, lányok!
Megismerhetitek Pavkát, a hatéves „szuperment"!
Verhetetlen karatebajnok és minden tudományban tudós!
Egyszer azonban fittyet hány szigorú napirendjének...

ELVESZETT EGY KÉKSZEMŰ

Egy csodagyerek izgalmas kalandjai.
Szines, szinkronizált szovjet filmvígjáték.
Rendezte: JURIJ CSULJUKIN

Április 26-tól:
DUNA

A CSOKONAI mozi műsorán.

HIRDETÉS

FELLÉPÉS ELŐTT

Vajon mire gondolhat egy zsiráf a fellépés előtt? Vajon érez-e valamiféle izgatott feszültséget, valami olyasmit, ami a közönség elé kilépő embert jellemzi? Vajon tudja-e, hogy hamarosan be kell mutatnia azt a roppant nehezen begyakorolt mozdulatsort, amelyet hosszú hónapokon át nyakra-főre végeztettek vele, számára teljesen érthetetlen okból?

— Ugyan, mire gondolhatna! — szólalt meg váratlanul az elefánt, miközben kedvtelve nézegette frissen manikűrözött körmeit. — Hát arra, amire valamennyi állatszereplő, jómagamat is beleértve. Hogy az istenért, csak most az egyszer sikerüljön.

— Miért, csak nincs lámpalázuk, drága Örmótlan úr?

— Hová gondol? Mindenféle láz és betegség ellen be vagyunk oltva. Amiért a frász tör ki mindannyiunkat, az egészen más. Mi azért a mulatságos kis kétlábú lényért aggódunk, akivel a mutatványt előadjuk. Borzasztóan oda kell figyelni rá. Sohasem képes hajszálpontosan ugyanúgy végezni a gyakorlatot. Még a végén elrontja a számunkat . . . !

—R —R

Egy baráti, bátorító puszi nagyon sokat segíthet. Vajon melyikük szorul rá inkább?

A torkomban dobog a szívem az izgalomtól. Egy zsiráfnál ez nem akármilyen érzés . . .

Az ápolt köröm kulturált külsőt kölcsönöz. De miért kell ennyit piszmogni vele . . .?

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

11

GALÉRIA

Ezúttal különlegesen szép meseillusztrációk minitárlatára hívunk meg benneteket. Néhány évvel ezelőtt Pozsonyban jártunk, ahol éppen egy nagyszabású nemzetközi meseillusztráció-kiállítást rendeztek. Japántól Iránig, Magyarországtól Brazíliáig, 37 nemzet 269 művésze állította ki illusztrációit. Mondhatom, elbűvölő élmény volt. Figyeltem a gyerekeket, akik áhítatos mosollyal, szinte lábujjhegyen lépkedtek egyik rajztól a másikig, s eszembe jutott az a beszélgetés, amikor pár hetedikes, nyolcadikos fiú, lány heves indulattal kifejtette véleményét a hazai ifjúsági és gyermekkönyvek illusztrációiról.

Nem elég színesek, nem elég szépek, olyanok, mintha mi gyerekek rajzoltuk volna – magyarázták és hosszan, részletesen kifejtették, hogy a felnőttek sajnálatosan félreértik a dolgot, ha azt hiszik, hogy ha ákombákom módon, szálkásan, kuszán rajzolnak, akkor megnyerik a gyerekek szívét. Az lenne jó, ha maradna a régi rend, ha mi vágyódhatnánk, hogy valaha olyan szépet csináljunk, amit csak komoly nagy művészek tudnak. Ne ők utánozzák a mi még fejletlen ügyetlenségünket, mert így nem tudjuk csodálni őket. Adjanak nekünk míves gyönyörű mintát, olyat, ami elbűvöli a képzeletünket – mondták, s én igen sokat töprengtem ezeken a különös véleményeken. Most, amikor kinyitom előttetek Pajtás-Galériánk meseillusztráció-tárlatát, egyben kérdezem is, ilyen rajzokra gondoltatok? Ezekben, s az ehhez hasonló színekben, formákban megtaláljátok azt a szépséget, ami után vágyódtok?

Segítsetek nekünk abban, hogy képet kapjunk igényeitekről. Nagyon sok képes újságban találhattok illusztrált meséket. Vágjátok ki a nektek tetsző és a nagyon nem tetsző rajzokat és küldjétek el címünkre. Írjátok rá: **EZ TETSZIK** (vagy) **EZ NEM TETSZIK.**

A következő **PAJTÁS GALÉRIÁT** az általatok beküldött illusztrációkból szeretnénk összeállítani.

M. K.

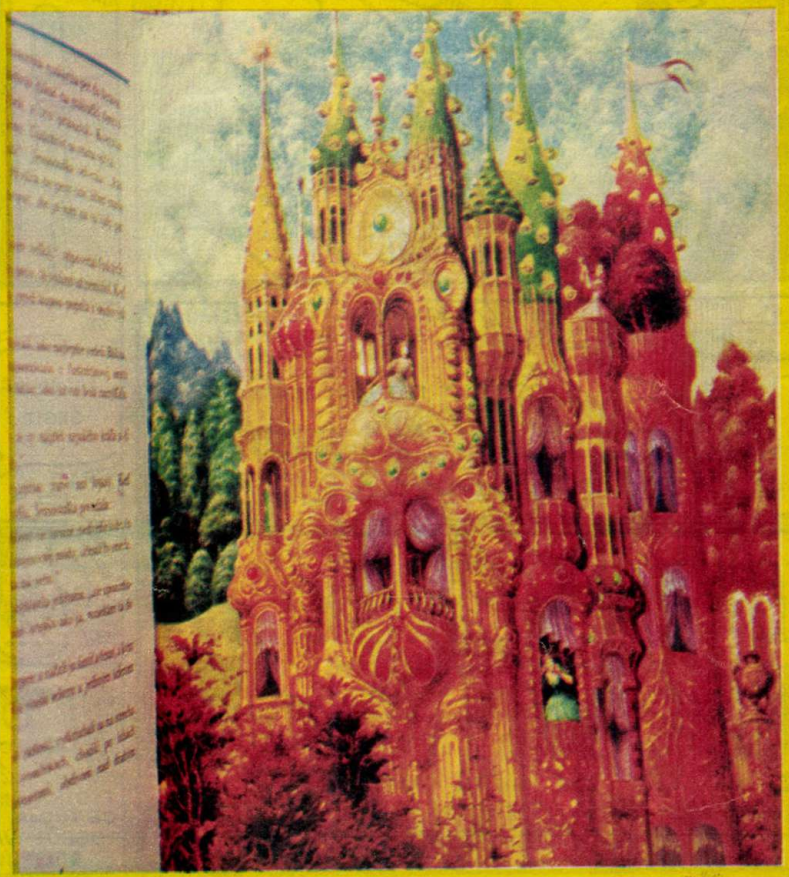

84/16
XXXIX. ÉVF. • 1984. MÁJUS 3. • ARA: 4 Ft
PAJTÁS

„MINDEN GONDOMAT ÉRTI"

(Riportunk a 3–4–5. oldalon)

Fotó: Potzmann János

Heves megyei Gyermekkönyvtár
EGER

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

A kulisszák évezredes titkaiból. Beszélgetések a színházról Ruszt József rendezővel

Gyermekegészségügyi központ Miskolcon.

A holnap gazdagsága.

Ivóvíz-gondok.

A megelőzés parancsa.

Bohóc szeretett volna lenni. Titokban felvételizett a főiskolára. Kedves ismerős: Pap Vera

margó

LÉGY BOLDOG, ADELINE!

Levelet kaptam a minap.

A levelet egy Adeline Skrabacz nevű lány küldte és írásában arról tudósít, hogy él, jól van; élnek és jól vannak a szülei is, és hogy reméli: találkozunk az életben. Fényképet is mellékelt a borítékban, bizonyára azért, hogy ha majd egyszer szemtől-szemben állunk, biztosan megismerjem. Merthogy Adeline-t még sohasem láttam. Hogy is láthattam volna, hiszen a levélküldés idején éppencsak megszületett, ahogy tudósít: a fényképen látható lány egyetlen órája látta meg a napvilágot csupán.

Jól tudom, persze: egy újszülött nem ír levelet. Ahogy a nekem szóló néhány sort sem az egyórás Adeline küldte, hanem Mette, az édesanyja, aki finn és Stanislaw, az édesapja, aki félig francia, félig lengyel. S mégis, úgy érzem, nem írhatta (nem írathatta) más a szülőkkel a levélvégi sorokat, mint maga Adeline. Merthogy az értesítés utolsó szavai eképp hangzottak: remélem boldog leszek.

Válaszoltam volna sebtében ennek az egy órája született, három anyanyelvű lánynak. Megírtam volna, hogy örülök levelének, tudósításának arról a mindennapi csodáról, hogy él; ígértem volna neki találkozásunkat, s azt is, hogy biztosan boldog lesz. Csakhogy, amikor idáig elért gondolatom fonala (mert mint minden írásomnál, leveleimnél is előre eltervezem, mit is írok majd; így szerzek magamnak kétszeres örömet), szóval, amikor a boldogság ígéretéhez eljutottam gondolatban, meg kellett állnom.

Merthogy elfogott a kétség: Adeline Skrabacz vajon boldog lesz-e?

Gondolataim később elrugaszkodtak a vantaa-i háztól, s eszembe jutott: ígérhetnék-e boldogságot mindazoknak, akik mint az én finn—francia—lengyel Adeline-m, most köszöntik az életet, s remélik a boldogságot szerte a világban: az éhező Ázsiában, a golyótépte Libanonban, a vérző Nicaraguában, avagy itt, nyugalmas sorsú hazánkban?

Kétségemre kétség volt a felelet: hogy lehetne ma felelősen boldogságot hirdetni, ma, amikor reményeinket az élet naponta tépi szét. Mekkora bátorság kellene ahhoz, hogy megígérjem azt a legtöbbet, ami mindenütt mást jelent: túlélést a harmadik világban, békét Libanonban, testvérszeretetet Nicaraguában és mai mindennapjainkhoz hasonló nyugalmas folytatást — itthon.

Aztán meg arra gondoltam, ha egyszer levélírásba fogok és lesz bátorságom elküldeni soraimat Adeline-nek, biztatást küldök. S nem csupán neki, hanem rajta keresztül minden gyereknek a világon.

Mert tudd meg, kedves Adeline, ott Vantaa-ban, egyszerűen nem tehetek egyebet. Hisz még ha magam hajlamos lennék is az elbizonytalanodásra, az élet követel tőlem hitet. A biztonság, amit szüleid jelenléte ad, s a tény, hogy akik jogosultak sorsunk felett dönteni — maguk is szülők. Ugyanakkor mindnyájan egyek vagyunk: gyerekek, akikért valahol valakik felelősséget éreznek.

Élj hát Adeline és légy boldog.

Mert hiszem, hogy az leszel.

Major Árvácska

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.0916 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A zongora a Lipcsey gyerekek — nagyméretű — szobájában van, s a zongoránál Norbert. Akik hallgatják: az édesanya és a testvéröccs, Gábor

„Anyámnak szíve van, meleg, / piros és fáj, ha nem merek / időnként szemébe nézni: / ő minden gondomat érti."

Az idézet Kalász László Anyámnak kontya van című verséből való; az Ünnepi csokor kiadványban bukkantam rá. Az egész vers szép, engem mégis legjobban az idézett versszak fogott meg. Órákat töltöttem a Dobozi és a Lipcsey családdal, s közben sokszor eszembe jutottak e sorok . . .

*

Doboziékat Kelenföldön, régi címükön kerestem. Néhány napja azonban a Gazdagréti úti lakótelepre, új lakásba költöztek.

— Csak néhány négyzetméterrel nagyobb ez a lakás, de ott két szoba volt, itt három van; egy nagy- és két félszoba. A lányunknak és a fiúnknak így lehet külön szobája — magyarázta az édesapa, Dobozi István.

A gyerekek — a hatodikos Anita és a másodikos Tamás — büszkén mutatták új birodalmukat.

— Ez lesz a legényszoba! Még húszéves korában is jó lesz neki! — mondta az ajtóban állva az édesapa.

„MINDEN GONDOMAT ÉRTI"

Dobozi Tamás: — Anita a műsorfelelős. Kívülről tudja a tévéműsort. Ő szokott ágyazni. A játékainkat, a holminkat rendbe rakjuk. Én „segédmunkás" vagyok: mindig segítek mindenkinek

Az új lakás nagyszobájában — most a földön — együtt a Dobozi család. Ahogy a nagy beszélgetések, úgy a közös játék, a vidám hancúrozások is mindennapjaikhoz tartoznak

„MINDEN GONDOMAT ÉRTI"

Tamás a szoba közepén nagy komolyan bólintott igent rá.

A törékeny édesanya szerényen állt a háttérben, sürgölődő gyermekeit nézte. Nem mondta, de arcán, meleg tekintetén látszott: elégedett velük. Boldog, hogy vannak, hogy ilyenek.

— Sokat kell utánuk pakolni? — kérdeztem. Alighogy túljutottak ugyanis a költözködésen, az egész lakásban, a gyerekek szobáiban is szép rend volt.

— Egyáltalán nem kell — rázta meg a fejét. — Reggel és este Anita ágyaz, Tomi segít neki. Porszívóznak is. Tamás pici korától elrakja a játékait. Még a kedvenc katonáit is...

— Ha nincs kedvem, akkor is — kotyogott közbe Tamás.

A konyhában voltunk. Tamás az apja ölében ült, az édesanya állt a mosogató mellett, Anita pedig az ajtó előtt egy kis székre kuporodott. Az elhelyezkedés tehát hagyományosra sikeredett. A folytatás azonban már nem ilyen lett!

Éppen a szülők életkorát kérdeztem (az anya egyébként 34, az apa 39 éves), amikor Anita megjegyezte:

— Jaj, de öregek vagytok...

— És téged nem értenek meg? — provokáltam.

— Á, nincs semmi baj — mondta Anita. — Csak ugrattam őket... Mi mindent megbeszélhetünk. Én anyunak mindent elmondhatok...

— A fiúkról is beszélhetsz?

— Hát... — bizonytalanodott el Anita.

— Nekem elmondja — szólt közbe Tamás. — Én mindenről tudok!

Aztán kiderült: az anyu előtt sincs titok. Ő valóban mindent tud, ami gyerekeivel történik. Ismeri érzéseiket, még titkos gondolataikat is. De hagyja őket önállóan ténykedni, s csak akkor avatkozik be, amikor már muszáj. Megtanította járni a gyermekeit — s aztán elengedni a kezüket is. Hadd menjenek. Szíve szerint a széltől is óvná őket, de akkor soha nem lennének önállóak. Így a háttérből vigyáz rájuk. Nincs kontya ugyan, de olyan anya ő is, mint akiről a költő írt.

Tizenöt évvel ezelőtt, amikor Doboziék összeházasodtak, egy nagyrészt saját kezűleg épített szobakonyhás lakásban kezdték közös életüket. A következő állomás az Allende parki kétszobás volt és most a Gazdagréti lakótelepen ez az egy szoba, két félszobás lakás következett. Kocsijuk van, s az anyai nagyszülők falujában, Alcsútdobozon telkük, összkomfortos, szoba-konyhás üdülővel. Sok munka árán jó anyagi körülményeket teremtettek. Nyilván a saját örömükre is, de elsősorban — derült ki a hosszas beszélgetésekből — a gyerekek miatt. Náluk, illetve náluk is a gyerekek vannak a középpontban.

Akik azonban nem zsarnokok! Még csak nem is fegyelmezetlenek. A családi munkamegosztás például a következőképpen alakul Dobozi Tamás ismertetésében:

— Anita a műsorfelelős. Kívülről tudja a tévéműsort. Ő szokott ágyazni. A játékainkat, a holminkat rendbe rakjuk. Én „segédmunkás" vagyok; mindig segítek mindenkinek. Apué a konyha. Ő főz. Anyu meg süt, meg mos, meg takarít...

— Meg mindent csinál — tette hozzá a férj.

Órákat töltöttem el Doboziéknál. Jól éreztem magam. Leginkább az tetszett, hogy van idejük egymásra. Jóllehet, ha nem lenne, azt is meg tudnák magyarázni. Az anya a Politikai Főiskolán titkárnő, az apa a budaörsi Sasad Tsz-ben lakatos. Természetesen (s náluk ez természetes) társadalmi munkát is végeznek. Az apa alapszervezeti párttitkár, munkásőr és a téesz ellenőrző bizottságának tagja. De már Anita sem csak tanul: a hatodikos Vági József raj titkára, s tagja az iskolai diákszínpadnak és az énekkarnak.

— Általában én szoktam összeszedni a családot — mesélte az apa. — Először az iskolába megyek a gyerekekért. Már a kocsiban elkezdik mesélni, hogy mi történt velük aznap. És találgatják, hogy vajon mi történt az anyuval? Aztán felvesszük az anyut és folytatódik a beszámoló. Minden este meleg vacsorát eszünk, együtt körülülve az asztalt, majd bent a nagy szobában értékeljük a napot. Jókat beszélgetünk, ugye? — nézett a többiekre, s azok rámosolyogtak.

Vajon miért, hogyan vált ilyen felnőtté, ilyen szülővé a Dobozi házaspár? — Ők maguk segítettek a választ megtalálni.

Az apa: — Én „csonka" családban, apa nélkül nevelkedtem. Talán ezért váltam ilyen ragaszkodóvá, ezért lett ilyen fontos nekem a teljes család. Teljesült a vágyam: nagyszerű feleségem, szép családom van. Mi boldogok vagyunk.

Az anya: — Hárman voltunk testvérek, s természetesen sokat marakodtunk, ahogy a gyerekek szoktak, de szépen éltünk. Az én gyermekkorom jó volt. A szüleimre csak hálával gondolok. Különösen az anyámra; ő csodálatos ember. Ő szoktatott engem a rendre, a tisztaságra, tőle tanultam a türelmet és az emberszeretetet. Rengeteget dolgozott, de mindig volt ideje ránk. Mindig lehetett rá számítani... Nekem ő a minta; olyan szeretnék lenni, mint ő volt velünk.

A másik családban is, ahol még jártam, szintén nyugalmat, békét találtam. Pedig „csonka" család, ahol nincs jelen a biztonságot „garantáló" apa. Ott van viszont az anya, aki... De majd inkább valljanak róla a gyerekek.

Mindkét helyen megkértem a gyerekeket: mondják el véleményüket a szüleikről. Ha úgy könnyebb, akkor négyszemközt. De egyikőjüket sem zavarta a szülők jelenléte.

Dobozi Anita: — Szeretnék hasonlítani anyuhoz. Sokat dolgozik és

Csak így tovább Tamás! Előbb-utóbb egy árva porszem sem marad

mégsem fáradt. És jókedvű. Olyan, mint egy igazi barátnő...

Dobozi Tamás: — Én meg az apuhoz szeretnék hasonlítani. Ő is nagyon dolgos. Jókat tud főzni. És erős. De egy kicsit olyan is szeretnék lenni, mint az anyu.

Lipcsey Gábor: — Nekem az anyu a legfontosabb. Szigorú, de könyörgéssel néha le tudom venni a lábáról. Jó érvekkel ő is meg tud engem győzni. Mindig a javam akarja.

Lipcsey Norbert: — Én is anyut szeretem a legjobban, most még nekem is ő a legfontosabb ember. Ha már a saját lábamon állok, akkor lehet, hogy nem így lesz...

— Ha saját családod lesz, akkor nem lehetek a legfontosabb, ezt már megbeszéltük — mondta az anya.

— Mindent megbeszélnek? Nincs „tabu" téma?

— Mindenről lehet velük beszélni. Fontos, hogy őszintén, és ezt ők is őszinteséggel viszonozzák. Emlékszem, Norbi még egész kicsi volt, amikor kérdezte, hogy ő hogyan született. Úgy kérdezte, hogy „anyu, neked a fenekedet vágják föl, vagy a hasadat"? Nos, ebből megtudtam, hogy most már a születés titkairól is beszélni kell. Természetesen soha nem áltattam őket holmi gólyamesével.

Gábor a Gorkij fasori iskolába jár, hetedikes, Norbert elsős a vendéglátóipari szakközépiskolában, s focizik az Újpesti Dózsa serdülő I. csapatában. Az Izabella és a Szófia utca sarkán egy 86 négyzetméteres lakásban élnek. A két nagyszobából egyik a gyerekeké, amiben bútorokkal választották el egymástól a saját részüket.

Az édesanyát Bocskai Józsefnének hívják, a gyerekek vezetékneve Lipcsey.

Gyakorlati foglalkozás — otthon. Norbert vendéglátóipari iskolás

Anyuval — lám — nemcsak takarítani, hanem kártyázni is lehet

Magad uram, ha szolgád nincs! Lipcsey Gábor azonban nem érzi kényszernek a mosogatást

— Amikor az apjuktól tizenegy évvel ezelőtt elváltam, néhány év után újra férjhez mentem. Hamarosan tönkrement azonban az a házasság is, az asszonynevemet viszont megtartottam. 1979 vége óta egyedül nevelem a két legényt...

— Az édesapjuk?

— Korábban kéthetente találkoztak. A hétvégét nála töltötték. Most már akkor mennek hozzá, amikor akarnak. Norbertnek saját kulcsa van az apja lakásához. Közös megegyezéssel, kulturáltan váltunk, mindketten a gyerekek érdekeit néztük, de hát mégiscsak „vasárnapi apuka" az édesapjuk...

— Dolgozik és ezen túl csak a gyerekeknek él?

— Nem vagyok a mártírjuk. De vállaltam a két gyereket, úgy érzem itthon a helyem mellettük. Nem esik nehezemre. Nem bántam meg. Sok volt a gond, most is van, de több az öröm. Az éjszakázásokért, a fáradságért, a sok-sok izgalomért nem várok különösebb köszönetet, untig elég, hogy vannak, és ilyen remek gyerekek...

*

Kalász László Anyámnak kontya van című versében nem fordul elő a szeretet szó, de az egész vers tulajdonképpen erről szól, s ezért is gyönyörű. A két családnál is kevés szó esett a szeretetről, de ott is mindenben benne volt; minden arról beszélt, hogy meghatározza életüket az egymás iránti tisztelet és szeretet. És a gyerekek valahogy úgy éreznek, hogy ők is mondhatják: Anyámnak kontya van...

Szente Pál
Fotó: Wagner Margit

KÖNYV AZ ÉLETÜ

Kelebiában egy hetedikes lány félbeszakította a tanulást, kitépett a másolófüzetéből egy lapot és írni kezdett: „Elhatároztam, lesz egy könyvem, a béke könyve, ebbe azok a fiatalok írják a nevüket akik békét szeretnének a földön. Mennék általános iskolákba, középiskolákba és laktanyákba, hogy aláírassam."

MI LEGYEN A FEGYVEREKKEL?

Rengeteg levél érkezik szerkesztőségünkbe. Sózó Éváé azonban szűkszavúsága ellenére is felkeltette kíváncsiságomat, hiszen a tinédzserlányokról általában az a hír járja, hogy a „csörgésen", a rockzenén, néhány énekesen, együttesen és színészen kívül semmi sem érdekli őket. S akkor egy kis Bács megyei faluban egy általános iskolást a világbéke ügye izgatja.

Az iskolába érkezve Horváth Cz. György igazgató, egy nyúlánk, kedves mosolyú lányt mutatott be nekem.

— Itt a mi kis katonánk — mondta tréfásan. — Kelebia csak néhány száz lépésre van Jugoszláviától, kiváló határőr-község, s Éva az úttörőgárda határőr szakaszának tagja.

Pillanatnyi szünet után hozzátette:

— És a legjobb mezei futónk.

A lány megrázta a fejét.

— Még nem. A múltkor a járási versenyen úgy nézett ki, hogy első leszek, de kilöktek a sorból. Az osztályban is lehagy néhány fiú.

— Velük is versenyezni akarsz?

— Edzem magam. Ha esik, ha fúj, a házunktól a kiserdőig mindennap két kilométert futok.

— Katona fegyver nélkül nem katona. Magadat is le akarod szerelni? — próbáltam a figyelmét a kezemben levő levélre terelni.

— Néhányat azért meghagynék. Célba lőni és a falra dísznek.

— A többivel mit csinálnál? Tudod, hogy mennyi van belőlük a világban?

— Kell az acél a gépekhez, meg a játékokhoz. A tankokat eke elé fognám, azokra a területekre küldeném szántani, amelyekkel a traktor nem bír. A dzsipekkel felcserélném a sivatag hajóit, a púpos tevéket, hogy az ottani emberek is biztonságosabban utazhassanak. A szuperszónikus repülőkkel pedig meggyorsítanám a közlekedést.

— Hogyan jutott eszedbe a békekönyv?

— Nem is tudom már pontosan. Úgy emlékszem, hogy az asztal fölött könyököltem, a leckét tanultam, amikor a szomszédunkban megszólalt a rádió. A bemondó az iraki-iráni háborúról, a vegyi fegyverek okozta borzalmas betegségekről beszélt, és én akaratlanul is arra a tévében látott, riadt tekintetű kisfiúra gondoltam, aki a romba dőlt házak, kilőtt tankok, ágyúk között bolyong. A helyébe képzeltem magam, és félni kezdtem. Ráadásul azokban a napokban ismételték meg a Ballada a katonáról című filmet, s Aljosa hasonló korú lehetett, mint most a bátyám. Elgondolni is szörnyű, hogy egy fiatalember soha többé nem térhet vissza családjához, édesanyjához.

NEM TŰNHET EL NYOMTALANUL

— A faluban hányan laknak?

— Több mint háromezren.

— A KISZ nemrégen több millió aláírást gyűjtött, de a fegyverek szaporodnak. Európában elkezdték az amerikai rakéták telepítését.

— Hallottam róla. Mégis hiszek abban, hogy egyetlen békealáírás sem tűnhet el nyomtalanul. Minél több gyűlik össze belőlük, annál idegesebbek lesznek azok, akik háborút akarnak. Elképzelem magamban, ha Reagan elnökhöz mindennap benyitna a postás egy aláírással telt albummal, biztosan lehervadna arcáról a magabiztos mosoly.

Beszélgetés közben az volt az érzésem, mintha nem is egy tizenhárom éves lány, hanem egy sokat tapasztalt békeharcos mondana véleményt a világ aggasztó dolgairól. Pedig hát Éva szinte semmit nem tudhat a háborúról. Békében született. Édesapja is csöppnyi gyerek volt a felszabadulás előtt, amikor nálunk is dörögtek a fegyverek, vijjogtak a stukák. De úgy látszik, hogy a lerakódott félelem mikroelemeit nemzedékeken át őrzik az idegszálak, s elég hozzá egy rémült gyermekarc, egy film látványa, máris összeszorul a szív, görcsbe rándul a gyomor.

SZOMSZÉDOLJUNK!

Éváról egyébként azt is mesélik, hogy minden iránt érzékeny. Szűkebb hazájának jövője is sokat foglalkoztatja. Most egy régi kelebiai hagyomány, a szomszédolás feleleventésén fáradozik barátaival. Egymás után rendezik a születés- és névnapi zsúrokat, azokat a vidám összejöveteleket, ahol tréfálkozni, játszani lehet.

Ő, aki szívesen felzaklatná az emberiség sorsáért felelős politikusok lelkiismeretét, társaival szemben megértő, figyelmes. Talán nincs is ellensége az iskolában, pedig nem szokott kitérni a kihívások elől, kedveli a vetélkedést. Ügyességét úttörőgárdistaként, sportolóként, két szakkör tagjaként nap mint nap próbára teszi az 1709-es számú Hunyadi János Úttörőcsapatban. Legutóbb a vöröskeresztes rajzversenyen aratott sikert. Tanárai szerint nagy szerepe van abban, hogy a hetedik osztályban jól érzik magukat, egyetértésben tanulnak a gyerekek. Nem villog mindig, de képességének megfelelően teljesíti feladatát, s kedvenc tantárgyából, a történelemből másoknak is segít.

Szeret otthon lenni, a szüleivel, a testvérével nagyokat beszélgetni. De a közös összejövetelekre leginkább csak ünnepnapokon keríthetnek sort, hiszen a bátyja Kiskunhalason tanul, édesapja korán megy dolgozni, édesanyja pedig váltott műszakba jár. Ha délutános, Éva takarít, mosogat. Már főzni is tud, de a konyhában, mint mondta, még csak kukta lehet.

Ilyenkor tavasszal egyre többet látják a kertben, ahol van egy darabka saját földje. Virágot, retket, csemege hagymát termel benne. Ha a nyulai zöldre vágynak, kisétál a háztáji kukoricásba sarjat szedni. Ilyenkor melléje szegődik a barátnője, Temesvári Andrea. Neki már azt is elmondta, ha végez a nyolcadikkal, Kiskunhalasra jelentkezik az egészségügyi szakiskolába. Ápolónő lesz. Talán ugyanabban a kórházban, ahol született.

— Azt írtad a leveledben, hogy elmennél máshova is aláírást gyűjteni. Vándorbotot akarsz ragadni?

— Az az igazság, hogy nem szeretek utazni, különösen lassú járművön. Elpocsékolt időnek tartom. Életemben egyszer ültem lovon, de ha a határőrségtől kapnék egyet, nyeregbe pattannék és végigjárnám a tanyavilágot, a pusztát is. A tervem azonban az, hogy a könyvet magammal viszem a nyáron a balatonakali úttörőtáborba. Aztán, ha a csapatvezetőnk megengedi, elkezdem ott is a szomszédolást, átmegyek a többi táborba. Ha minden nyaraló gyerek aláírná ezt a könyvet, több százezer gyűlne össze a vakáció idején.

Sózó Éva levelét megírta, mert azt tartja, hogy addig játszani sem játszhat az ember úgy igazából, amíg tudja, hogy valahol valaki még mindig fél.

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

NKÉRT

Elhatároztam, lesz egy könyvem,
a béke könyve, ebbe arok a fiata-
lok irják a nevüket, akik békét
szeretnének a földön. Mennék
általános iskolákba, középiskoláik-
ba és laktanyákba, hogy aláiras-
sam.

ZSIBONGÓ

SZÁMÍTÓGÉP-PROGRAMOZÓ TÁBOR

6., 7. és 8. osztályosoknak szervez a nyárra számítógép-programozó tábort az Express Békés megyei kirendeltsége. A szakmai oktatás és gyakorlás mellett sport- és egyéb szabadidős programokról is gondoskodnak. A 7 hétnapos tanfolyam, a szállás, étkezés és szabadidős programok irányára személyenként 1250 forint, amihez még az utazási költség járul. Jelentkezni az Express kirendeltségénél lehet. Címe: 5600 Békéscsaba, Tanácsköztársaság u. 29—33. Telefon: 24-201. Telex: 83 272.

KOCCANÁSOK

Személyi számítógép bemutatót rendeztek a művelődési házban. A látogatók – felnőttek, közép- és általános iskolás fiatalok – kipróbálhatták, használhatták is a kiállított masinákat.

Az egyik – HT–1080/Z típusú – gép előtt tumultus keletkezett; három-négy fiú vitatkozott, hogy most melyikük kerül sorra. Végül a legkisebb, de legerősebb győzött, félretolva, már-már félrelökve a többieket.

– Ugye, te általános iskolás vagy? – kérdezte tőle a művelődési otthon jelenlevő munkatársa.

– Ugyan – nézett megütközve a fiú. – Középiskolás vagyok – jelentette ki önérzetesen. S aztán leült és nagy figyelemmel nekikezdett valamilyen fantasztikus űrháború lejátszásának.

(Szente)

POP-REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdezi: a képen látható énekesnő melyik együttes tagja?

EGY KÉP — EGY MONDAT

– Gyere, majd én megsétáltatlak!

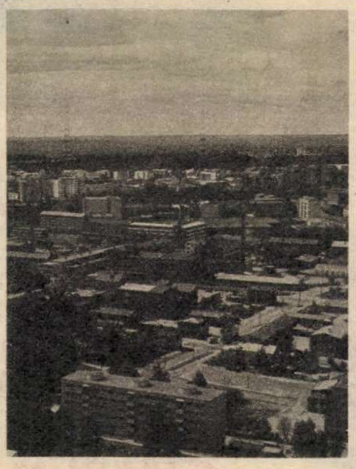

VÁROSOK KÉZFOGÁSA

Huszonhat éve, minden év tavaszán ünnepeljük a testvérvárosok világnapját. Pécs és a finnországi Lahti közötti kapcsolat az egyik legrégibb keletű: 1956 óta ismerkedik, barátkozik egymással a két testvérváros lakossága.

1 PERC ÚTAZ EXPRESS -SZEL

Novák Rudolf, az Express osztályvezető-helyettese:

— A palócföldi — egynapos — néprajzi túra útvonala: Budapest — Vác — Penc — Szirák — Buják — Jobbágyi — Hollókő — Szécsény — Balassagyarmat — Rétság — Bánk — Budapest. A résztvevők megismerkedhetnek Hollókő és Balassagyarmat palóc emlékeivel. Vácon városnézésen vesznek részt, Hollókőn ellátogatnak a falumúzeumba, a palóc múzeumba és a várromhoz, Balassagyarmaton szintén a palóc múzeumba és a palóc házba, Bánkon pedig a szlovák nemzetiségi házba.

A VIDÁM TTT-STÁB

Lám, milyen vidám is tud lenni egy tévé-műsor stábja. Felvételünk a népszerű TTT első színes műsorán készült, Dévényi Tibor mikrofonja előtt szerepeltek a pesterzsébeti úttörőház Pajtás riporter-szakkörének tagjai is.

A PAJTÁS TELEXE

● A következő tanévben már egy felújított és korszerű, NC-vezérléssel ellátott esztergán sajátíthatják el a modern, nagy teljesítményű szerszámgépek kezelését és vezérlését a Bajáki Ferenc Szakmunkásképző és Szakközépiskola diákjai. A berendezést a Csepeli Szerszámgépgyár szocialista brigádjai társadalmi munkában hozták rendbe. ● Központi virágcsarnok építését kezdték meg Budapesten a Budaörsi út mellett. A 2600 négyzetméter alapterületű és 7,6 méter belmagasságú épülethez udvari elárusítóhelyek csatlakoznak. Körülötte 1,6 hektáros zöldövezetet alakítanak ki. A csarnokot előreláthatóan július végén megnyitják.

IZOMLECKÉZTETÉS (5.)

Gyakran előfordul, hogy az időjárás „jóvoltából" nem mehettek ki a szabadba. Ilyenkor is van lehetőség a mozgásra. Igaz, az erősítés, az izmok leckéztetésének „kegyetlen" módszere nem ér fel a játék élményével, de nagyon hasznos. A szobában végzett erősítésnél ügyeljetek arra, hogy a test valamennyi nagyobb izomcsoportját (kar, törzs, láb) dolgoztassátok meg. Minden sorozat után (pl. tíz fekvőtámasz) tartsatok rövid pihenőt, lazítsátok fel a meggyötört izmokat, majd folytassátok a gyakorlást. Ha rátok tör a fáradtság, gondoljatok a következő strandszezonra. Az arányosan fejlett, kisportolt testalkat egy szál fürdőruhában „pompázik" igazán . . .

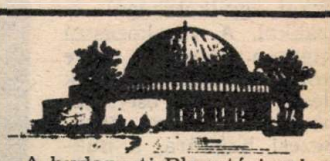

A budapesti Planetáriumban május 5-én 10, 12 és 14 órakor az Irány a Mars!, 16 és 18 órakor Az UFO-k titka, 7-én 18 órakor a Műsormúzeum, 8-án 16 órakor a Pillantás a végtelenbe, 10-én 16 órakor, 11-én 16 és 18 órakor Az életadó csillag című programokra várják az érdeklődőket.

4—7. osztályosoknak május 8-án 10 és 14 órakor, 10-én 12 órakor, 11-én 14 órakor, nyolcadikosoknak, első és másodikos gimnazistáknak, szakközépiskolásoknak és szakmunkástanulóknak május 8-án 12 órakor, 10-én 10 órakor és 11-én 12 órakor tartanak előadást.

EMLÉKVERSENY

Száz éve született Czabán Samu, a forradalmár néptanító. Emlékének tisztelegve ünnepélyes csapatgyűlést rendezett a budapesti Czabán Samu téri általános iskola. Az évforduló alkalmából emlékversenyt hirdetett az iskola úttörőcsapata és a szülői munkaközösség.

ZSIBONGÓ

VILÁGLÁTÓ

AZ IDEGGÁZFEGYVEREKRŐL

CHILE ISMÉT FORRONG

EGY ÉS MÁS LENGYELORSZÁGRÓL

A CIA ÉS A MAFFIA

A Világlátó postáját az ember általában reménykedve bontja fel. Abban bízik, hogy a levelek között talán nagyobb számban akad ezúttal olyan, mely földgolyónk olyan problémái iránt érdeklődik, melyek nincsenek kapcsolatban háborúval, fegyverekkel, gyilkossággal és erőszakkal. A várakozással ellentétben azonban egyre nagyobb számban érkeznek kérdések egy esetleges újabb világháborúra, fegyverkezési hajszára, a nukleáris fegyverek arzenáljának bővülésére vonatkozóan.

Az újságíró persze, aki mindennap találkozik ezekkel a hírekkel, természetesnek tartja, hogy a nyolcvanas évekre az emberek nagy többsége számára ezek a gondok a mindennapos problémák közé kerültek. S ahogy a felnőttek, szüleitek számára aggodalmat okoz a jelenlegi világpolitikai helyzet, tükröződik ez a ti leveleitekben is. Természetesen jómagam is nagyon várom már azt a percet, amikor ezek a témák másod- vagy harmadlagossá válnak. De amíg reményeim igazolódnak, kénytelen vagyok megint csak ezek közül a kérdések közül válaszolni néhányra.

Nagy Júlia Balmazújvárosból, a Gábor Áron út 17-ből, Jováncai Szandra, a Kaposvári Búzavirág utcából és Szabó András Olaszliszkáról egyaránt az amerikai fegyverkezési tervekről érdeklődik. Az utóbbi levélben ezenfelül András az úgynevezett ideggázokról kérdez.

A katonák légutait és bőrfelületét ilyen vegyvédelmi felszerelés óvja a vegyi fegyverek hatásától. Ha óvja . . .

Az ideggázok az úgynevezett ABC fegyverek kategóriájába tartoznak. Nevüket angol elnevezésű kezdőbetűikről kapták. Ebbe a csoportba tartoznak az atomfegyverek (A), a bakteriológiai (B) és a vegyi (C) fegyverek. Közös tulajdonságuk az, hogy tömegpusztító hatásúak, s nem tesznek különbséget alkalmazásuk esetén katonai, illetve polgári személyek között.

A szocialista országok a második világháborút követően — kiindulva a hirosimai, illetve nagaszaki atomtámadás szörnyű következményeiből, valamint a bakteriológiai és gázfegyverek korábban tapasztalt pusztító hatásából — tárgyalásokat kezdeményeztek valamennyi ehhez a fegyvercsoporthoz tartozó harci eszköz gyártásának és felhasználásának azonnali beszüntetéséről. A nyugati kormányzatok részéről azonban egyelőre kisebb a hajlandóság a megegyezésre, sőt az Egyesült Államok jelenlegi vezetése hatalmas összegeket fordít a vegyi-, illetve bakteriológiai fegyverek újabb arzenáljának kifejlesztésére.

Jelenleg Genfben állandó fóruma van a szóbanforgó fegyverek leszereléséről folyó tárgyalásoknak. Álláspontunk az, hogy teljes megoldást ebben a témában csupán az általános leszerelés hozhat, addig azonban minden részeredmény hozzájárulhat a háborús veszély csökkentéséhez.

Most az általános témáról váltsunk át konkrét földrajzi térségekre. Tornyi M. Zita Szentesről, a Rákóczi Ferenc út 88-ból azt kérdezi, mi történt Chilében azóta, hogy 1973-ban megdöntötték Salvador Allende népi egységkormányát.

Ma már tudjuk, hogy a szeptember 11-i katonai hatalomátvételben jelentős szerepet játszott az Egyesült Államok titkosszolgálata, s maga az amerikai kormányzat is. Anyagi eszközökkel, illetve közvetlen beavatkozással támogatták a chilei nagytőkének a haladó kormányzat megdöntésére szőtt terveit. A Fehér Háznak nem volt ínyére, hogy a Salvador Allende vezette népi egységkormány a gazdag rétegek ro-

VILÁGLÁTÓ FÓRUM

Kérdésem:

Nevem: .....

Címem: .....

Életkorom: .....

A Magyarországon élő chilei menekültek Los Gallos együttesének tagjai az előadás szünetében

Kép a krakkói utcáról. A perecet a lengyel gyerekek is szeretik

vására szociális intézkedéseket vezetett be: ingyentejet juttatott a gyermekes anyáknak, fizetésemelést rendelt el az állami dolgozóknál, s végül de nem utolsó sorban államosította azokat a chilei rézbányákat, illetve gyümölcsültetvényeket, melyek korábban részben amerikai cégek tulajdonában voltak, s óriási profitot hoztak az amerikai mammutvállalatoknak.

A puccs után baloldaliak ezreit gyilkolták vagy kínozták meg, s több ezerre tehető az eltűntek száma. Százezres nagyságrendű a chilei menekülteknek száma, akik jelenleg is külföldön, egyebek közt hazánkban is élnek. Máig is érvényes a szükségállapot, az ország gazdasági téren — egy, a dolgozók rovására kikényszerített átmeneti fellendülési időszak után — olyan mélypontra süllyedt, melyből már a folyamatos amerikai gazdasági segélyek sem tudják kiemelni. A hatalomátvétel 10. évfordulójára, azaz tavaly őszre időzítve hatalmas méretű tiltakozó hullám söpört végig Chilén, mely jelenleg is folytatódik. Most már azok a politikai erők is a Pinochet-kormányzat lemondását követelik, melyek egykoron — a szocialista kormányzat elleni szembenállásuk miatt — támogatták a katonai rendszert.

Ritkán érkezik kérdés a szocialista országok életéről. Ezúttal a kivételt Kamarás Péter levele jelenti, aki Mogyoródról, a József Attila út 3-ból írt. Azt tudakolja, milyen jelenleg a lengyelországi politikai és gazdasági helyzet.

A lengyelországi gazdasági és politikai válság tetőpontja után a Jaruzelsky-kormányzat által kezdeményezett reformok következtében fokozatosan kilábal az ország a krízisből. A gazdaság ugyan még nem tud felmutatni igazán nagy előrelépést, és gyakoriak a kényszerű áremelések, valamint a szigorító gazdasági intézkedések, de a termelési eredmények láthatóan javulnak, s a lakosság ellátásának biztosítására fokozott erőfeszítéseket tesz a kormány. A gazdasági kilábalást azonban nehezítik azok a nyugati szankciók, amelyek akadályozzák, hogy Lengyelország igényeinek megfelelően vásárolhasson, illetve adhasson el nyersanyagokat és késztermékeket. Ebben a helyzetben kivételes jelentősége van a szocialista országok segítségének, mely egyrészt konkrét áruszállításokban, másrészt a nyugati embargó miatt leállásra ítélt üzemek nyersanyagellátásában nyilvánul meg. A jelekből ítélve az elkövetkező néhány évben Lengyelország fokozatosan ugyan, de képes lesz talpraállítani gazdaságát, megszilárdítani politikai rendszerét.

Kovács István Budapestről a Dohány utca 73-ból azt kérdezi, hogy a CIA, az amerikai titkosszolgálat felhasználja-e a maffiát, illetve más, bűnöző szervezeteket titkos akcióihoz.

Egyre több sajtóforrásból szerez tudomást a világ arról, hogy politikai célokból elkövetett gyilkosságok mögött, melyeknek közvetlen végrehajtója ugyan a maffia, a Camorra vagy más bűnszövetkezet, az Egyesült Államok titkosszolgálata áll. A szervezet módszerei közé tartozik, hogy a leleplezést elkerülendő általában megbízással, közvetlen részvételének eltitkolásával hajtja végre akcióit haladó politikusok, újságírók, illetve közéleti személyiségek ellen. Ilyen esetekről érkeztek hírek például Pakisztánból, Iránból, Olaszországból, illetve több latin-amerikai országból.

Az amerikai titkosszolgálat azonban — ahogy az a híres színésznő Marilyn Monroe, illetve a volt amerikai elnök, John Kennedy meggyilkolásakor is kiszivárgott, magán az Egyesült Államokon belül is felhasználja alvilági kapcsolatait egyes hatalmi körök, illetve politikai csoportok terveinek erőszakos végrehajtására.

Nagy Csaba

Az Egyesült Államok titkosszolgálata pénzzel, kiképzéssel segíti a nemzetközi terrorizmust

Marilyn Monroe halálának titokzatos körülményeit máig homály borítja

PETROVÁCZ ISTVÁN (6.)

13 FŐ, 1 KUTYA ÉS EGY IGAZGATÓ

A vékonydongájú, hirtelenvörös legényke megállt az állomás épülete előtt, tanácstalanul tett néhány lépést a kijárat felé, s újra megtorpant. Mindenki őt bámulta, ujjal mutogattak rá:

— A katona!

— Anti! — ugrott ki a sorból Gere. — Én vagyok, a szomszédból! Nem ismersz meg? Imre bácsiék mögött lakunk. Tudod, én vagyok a Zsuzsi öccse — halkította le a hangját.

A katona szemöldöke felszökött. — Hát te ajánlottál be? — szólalt meg. — Ezért még számolunk. Ki itt a góré? A parancsnok, nem érted? Aki azt a bizonyos tábort vezeti majd!

— Nincs góré — rázta a fejét Gere. — Arra gondoltunk, hogy ha te...

— És ki az a pasas ott? Nem nekünk integet?

— Ja? Ő a diri.

Gyalog honvéd könyökével odébb billentette a kézzel-lábbal magyarázkodó, győzködő Gerét, megrázta magát, mint a kutya, amikor kijön a vízből, öt ujjával hátrafésülte a haját, megigazította tányérsapkáját, lesimította derekán a zubbonyt, s szabályos léptekkel elindult a sínek közt kacsázó, kalimpáló ember felé.

— Igyekezzünk a beszállással! A vonat azonnal indul! — hangzott a kalauz figyelmeztetése.

A katona meglódult. Hat-nyolc lépéssel az igazgató előtt termett, kihúzta magát, amitől azonnal fél arasszal magasabb lett, tenyerét sapkája széléhez kapta, s megköszörülte a torkát:

— Igazgató elvtárs, Gyalog honvéd jelentkezem. Jelentem, a parancsnokságot átvettem!

Újra tisztelgett, sarkosan hátra arcot csinált, s kieresztette a hangját:

— Táborozó szakasz! Poggyász a kézben, irány a szerelvény utolsó kocsija, utolsó lépcsője, futólépésben indulj!

— Úgy gondoltuk, a Tinódi Lantos Sebestyén raj, mi tizenketten, úgy határoztunk, egy emberként... Gere nagy lélegzetet vett, s kidüllesztette a mellét. Elemében volt, ömlött belőle a szó, áradt a magabiztosság, s egy ügyes lódításért csavarintásért se ment a szomszédba. — Úgy döntöttünk, hogy nem megyünk a csapattal a Balatonhoz, külön tábort szervezünk magunknak, ahová nem teheti be a lábát se tanár, se más felnőtt, senki, ahol nem fogadunk el magunknak más táborvezetőt, csak magát. Csak téged! — tért át újra a tegezésre.

Gyalog honvéd emlékezetében felötlött a levél pár sora: „Megkérjük, működjön közre egy raj táborozása vezetésében...” Érezte, hogy itt valami nem stimmel, de szokásához híven nem izgatta magát. Hagyta, hadd meséljen Gere.

És Gere mesélt. Elmondta, hogyan szedték össze a felszerelést, s kifecsegte, eszük ágában sincs az erdészházban padláson éjszakázni, együtt a baglyokkal. Sátorban alszanak majd, a szabad ég alatt, a patakban mosdanak, az erdőben gyümölcsöt szednek, nyulakra vadásznak, őzet fognak be, azt készítik el, azt eszik. Meg amit gyűjtenek, szereznek. Titkos nyelven érintkeznek majd, füstjelekkel tájékozódnak. Mint az indiánok...

A katonának tetszett a nagyhangú kiskamasz handabandázása; régi önmagára ismert benne. Hat-nyolc éve még maga is felrúgott volna minden kötöttséget, zártságot, regulát. Nyűg volt számára az iskola, az úttörőélet, a tábor. Mindig mást szeretett volna, mint amit csinálnia kellett, de legalábbis máshogy, mint ahogy csinálták.

Aztán szép lassan leszoktatták, de az is lehet, hogy ő maga szokott le a különcködésről, ellenkezésről. Kezdte belátni, hogy szabályok, rend hiányában nem létezik közösség, emberi kapcsolat.

A honvédségnél minden különösebb megrázkódtatás nélkül vette tudomásul az alá- és fölérendelésből származó függést...

— Indiántábor leszünk! Mindent úgy csinálunk, akár az indiánok. Hogy hasonlítsunk is hozzájuk, bekenjünk a képünket hamuval! — szavalta Gere.

Anti elhessentette magától az emlékeket, s amikor az elálló fülű, szőke Gere egy másodpercre megállt, hogy levegőt vegyen, közbeszólt:

— Jó. De minek kellek ehhez én?

— Te leszel... Maga lesz a törzsfőnök. A tanárok mind öreg krapekok. Aki meg fiatal, nem csinálná velünk végig. Juci néni az egyetlen, aki megértett bennünket, de ő most éppen kisbabát vár. És Létra, őt viszont behívták... Benned mindenki megbízik. Mindjárt ahogy megérkezünk, elszívjuk veled a békepipát!

— És ha én nem bagózom? — húzta fel a vállát a katona. — S nektek sem ajánlom, hogy rápipázzatok. Legalábbis amíg velem vagytok, nem. Megértettétek?

— Ez csak olyan jelképes izé... — Gere nem folytatta.

Anti, ha csak egy éve is valami hasonlóra kérik, örömmel mond igent. De amit megtehetett egy éve, nem teheti meg most. Katona, a zsebében nyílt parancs van, amiben azt a feladatot kapta, hogy működjön közre egy tábor vezetésében, s nem azt, hogy éretlen tacskókkal bagózzon a tábortűznél. S ha visszatér az alakulatához, megkérdik, mit csinált, hogyan csinálta? S akkor mit mond? Hogy a képét hamuval kente be, összehaverkodott a gyerekekkel, együtt lopták a gyümölcsöt, együtt irtották az erdőben a vadállományt?

— Megrázta a fejét. — Nem megy!

— Ha nem akarja elszívni velünk a békepipát, más szerződést is köthetünk — mondta Emilke. — A vérszerződés megfelel?

S felhúzta a karján az inge ujját.

— Ez az egész így együtt nem megy — magyarázta a katona. — Ez az indiánosdi. Az, hogy nyulakra vadásszunk, őzeket fogjunk be... A vadakat nem szabad bántani, még zavarni sem. S az erdőben tilos a tűzrakás. Hamuval sem vagyok hajlandó bekenni a képem. Találjatok ki valami más, elfogadható megoldást — nézett végig a kedvét szegett társaságon.

— Ezért nem mentünk a Balatonhoz! — nyögte ki Emilke.

— Elsajátítottuk az indiánok minden tudományát! — sóhajtotta Gere.

A katona megsajnálta a srácokat. — Elfogadtok tőlem egy jó tanácsot? — kérdezte. — Ha jól értettelek benneteket, ti valamilyen nem hétköznapi tábort szeretnétek. Különöset, érdekeset. Ha akarjátok, lehetünk honvédelmi tábor. Úgy csináltok,

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

úgy csinálunk mindent, mint a katonák.

Regős, aki eddig szótlanul ült az ablak mellett, most felugrott.

— Ezt meg hogy képzeli?

— Egyszerűen. Öt—hat év múlva mindnyájan katonák lesztek, akár akartok, akár nem. Gondoljátok, megárt, ha szoktatjátok kicsit magatokat nemcsak a gondolathoz, hanem a katonaélethez is? Féltek talán?

— Én? Méghogy én félek? — ágaskodott Regős. — Csak éppen nem szeretem, ha parancsolgatnak. De ezek itt... A kicsiket is be akarja sorozni?

S ajkbiggyesztve a Balogh ikrekre, Csemegére, Kisfüllentőre mutatott.

— Nekik sem árt meg. Majd úgy csináljuk, hogy senkinek ne ártson. Ami viszont a parancsolgatást illeti, nem tudom, hogy képzeltétek el az úttörőtábort. Ott is parancsolnak.

— Kimehetünk kicsit a peronra, hogy megbeszéljük a dolgot? — furakodott a katona és Regős közé Gere.

— Maradjatok nyugodtan itt! — válaszolta a katona. — Majd én kimegyek.

— Szépen vagyunk! — állt ki a fülke közepére Regős. — Mindenesetre hallani szeretném a véleményeteket. Elfogadjuk ezt a honvédelmi hogyishívjákot, vagy...

— Visszafordulunk! Ezt akartad mondani, ugye? — szólt közbe Gere.

— Én ugyan nem fordulok vissza! — pattant fel az ülésről Fülig Jimmi. — Nem azért készülődtünk egy évig!

— Bízzátok rám, majd én leszerelem! — forgolódott a padok közt Gere. — Itt ráhagyjuk, a táborban meg minden úgy lesz, ahogy megbeszéltük. Csak bízzátok rám!

Ám Jagellónak és Regősnek az volt a véleménye, a katonát nem lesz könnyű leszerelni. Minden úgy történik majd, ahogy ő akarja. A legjobb tisztázni vele, hogy képzeli.

Visszahívták hát.

— A katonák sátrakban laknak? — kérdezte Fülig Jimmi.

— És a szabadban főznek, bográcsban? — tudakolta Pékovács.

— Ha hosszabb gyakorlatokon vannak, ahonnan nem lehet mindennap visszatérni a laktanyába — világosította fel őket a katona. — Mi majd azt játsszuk, hogy hosszabb gyakorlaton vagyunk.

— És ebben a... honvédelmi táborban lesz törzsfőnök? — fészkelődött a helyén Salamon.

— Parancsnok! — javította ki Emilkét a katona.

— S a békepipát hajlandó elszívni velünk?

— Nem! — A katona kihúzta magát. — A honvédségnél a parancsnok mondja meg, mi hogy legyen. Mostantól úgy élnek majd, mint a katonák. Szigorú napirenddel. A rendbontást nem tűröm. Megértették?

— Igen! — hagyta rá Gere. — Csak azt mondd még meg... azt mondja meg, ezután mindig magázni fog bennünket?

— Szolgálatban nincs te. Ezt jó, ha tudják.

— És mi most szolgálatban vagyunk?

Gyalog honvéd elgondolkozott. — Ahogy vesszük.

— S honnan fogjuk megtudni, mikor vagyunk szolgálatban, és mikor nem?

— Onnan, hogy én magázom-e magukat, vagy tegezlek benneteket! — zárta le a vitát a katona.

(Folytatjuk)

A moszkvai olimpia atlétikai versenyének egyik nagy egyénisége, a brit futóiskola jeles képviselője, a középtávfutó aranyérmes Sebastian Coe

AL OERTER, PAPP LACI, TEO STEVENSON

1912. — Stockholm. Az atlétika királya — Jim Thorpe. Az amerikai indián származású őstehetség óriási fölénnyel nyeri az öt- és a tízpróbát is. Egy évvel később otthon kiderítik róla, hogy az olimpiát megelőző nyáron félprofiként baseballt játszott, s a NOB erre visszavonja érmeit. 1983-ban a NOB úgy dönt, hogy utódjainak visszajuttatja Thorpe olimpiai aranyait.

1920. — Antwerpen. Az egyetlen olimpia, amelyen nem vettünk részt, mert a rendezők az első világháború vesztes országainak, sportolóinak nem biztosították a szereplés lehetőségét. Itt tűnik fel a finnek csodafutója, Paavo Nurmi.

1924. — Párizs. Nurmi olimpiája — négy aranyéremmel. Az uszodában a magyar származású amerikai Johnny Weissmüller, a későbbi Tarzan-filmek világhírű főszereplője „arat".

1928. — Amszterdam. Megjelennek a gyengébb nem képviselői is az atlétikai pályákon. Először lobban fel az olimpiai láng, s országonként háromra korlátozzák az egyéni indulók számát versenyszámonként.

1932. — Los Angeles. A gazdasági válság miatt kétkedés előzi meg a játékokat, de minden kedvezőtlen előjel ellenére az olimpia — nagy siker. Kasszasiker is. Itt létesül első alkalommal olimpiai falu. Nurmi nem indulhat — profi vád miatt. A legendás magyar Komjádi-csapat első olimpiai aranyát nyeri vízilabdában, amelyet — 1980-ig még öt (!) követ.

1936. — Berlin. Horogkeresztes olimpia — hitleri demonstráció. Jesse Owens, az amerikai szuperatléta négy aranyérmet nyer (100, 200

Sokáig utolérhetetlen csúcsot tartott háromszoros olimpiai bajnok ökölvívónk Papp László

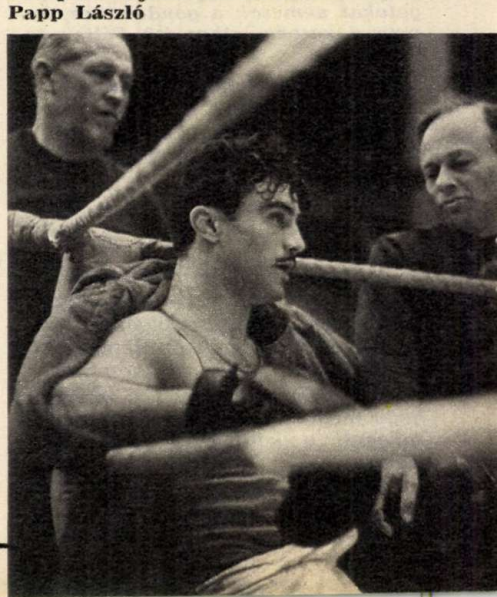

A finn csodafutó, Paavo Nurmi, aki 1924-ben, Párizsban négy olimpiai aranyat nyert

Az első igazán sokoldalú atléta, az 1912-es olimpia hőse: Jim Thorpe, tízpróbázó

m síkfutás, távolugrás, és a 4×100 m váltó tagjaként is). A mieink remekelnek, 10 aranyéremmel az Egyesült Államok és a rendező németek mögött a harmadik helyen végeznek a nemzetek rangsorában. A sok szenzáció közül a legnagyobb a 100 m férfi gyorsúszásban a 23 éves orvostanhallgató, Csík Ferenc győzelme, amelyet — szélső pályán úszva ér el. Birkózásban Zombori, Kárpáti, Lőrincz, vívásban Elek Ilona, Gerevich Aladár — és a kardcsapat, magasugrásban Csák Ibolya nyer, az ökölvívó Harangi Imre, és a vízilabda-csapat is arannyal tér haza.

1948. — London. Hosszú háborús szünet után 59 ország 4500 sportolója kezd „új" olimpiai életet. Magyar hagyományok kezdődnek: első aranyát nyeri a keményöklű Papp László, s kezdetét veszi kalapácsvetőink sikersorozata Németh Imre győzelmével, amit Csermák 1952-ben, Zsivótzky 1968-ban folytat. A vívók maradtak a régiek — három arannyal, s jött a gyorstüzelő Takács!...

1952. — Helsinki. Mi csak úgy emlegetjük, hogy a diadalmas olimpia. 16 aranyérmet nyertünk. Felülmúltuk önmagunkat! Úszóink, vízilabdázóink, birkózóink, vívóink, ökölvívóink, focistáink, tornászaink, öttusázóink — mind, mind. A legnagyobb sztori Takács Károlyé. A háború előtt baleset következtében elveszítette a jobb kezét. Újra tanult lőni — ballal. Itt Helsinkiben — London után másodszor is! — aranyat „lő". A finn főváros jelentős fordulópont az olimpiák történetében — itt jelennek meg első alkalommal a szovjet sportolók, s azonnal döntő szerepet játszanak.

1956. — Melbourne. Az ellenforradalom zavaró körülményei ellenére is kilenc aranyat szerzünk. Papp László itt szerzi harmadik bajnokságát, s ez akkor egyedülálló teljesítmény! Azóta a nehézsúlyú kubai Stevenson — München, Montreal, Moszkva aranyával — megismételte. Elindul az amerikai diszkoszvető, Al Oerter páratlan sorozata, aranyérmet szerez Melbourne-ben, Rómában, Tókióban, Mexikóvárosban.

1960. — Róma. Az első „tévé-olimpia", Látványos is. Az atlétika a sportok királynője, az atlétika királynője pedig a színes bőrű „Tennessee-i gazella" — Wilma Rudolph — három aranyérmével (100, 200 és a váltó). Afrika nagyszerű hírnökkel jelentkezik: Abebe Bikila mezítláb futva győz a maratoni számban. A félnehézsúlyú ökölvívásban egy Cassius Clay nevű amerikai nyer. Később mint Muhhamad Ali a profi ökölvívás nagyságává nő. A kitartás magyaros példája — kenusunk, Parti János. Két előző ezüst után — 28 évesen — éri el a dobogó csúcsát 1000 méteren. S a másik, talán még szebb eredmény: Kárpáti Rudolf Melbourne után, immár negyvenévesen, ismét megszerzi kardban az aranyat.

1964. — Tokió. Itt fejezi be bámulatos pályafutását a női tornasport kiemelkedő egyénisége, a szovjet Larisza Latinyina. A távol-keleti játékokon szerez még két aranyat, s így a gyűjteménye: kilenc olimpiai arany, öt ezüst és három bronz! Negyedik olimpiáján aratja legnagyobb sikerét birkózónk, Polyák Imre és ötödik olimpiáján harmadszor lett bajnok a vízilabda-csapat kapitánya, Gyarmati Dezső.

1968. — Mexikóváros. Az első játékok Latin-Amerikában. 2000 méterrel a tengerszint felett. A csúcsteljesítmények sorából is ‚kiugrik" — Bob Beamoné. Az amerikai távolugró 890 cm-re repül! Hol vannak már azok a világcsúcsok?!... Ez él — meg sem közelítették. A mi aranyaink?... Birkózásban a felejthetetlen Kozma „Pici" és Varga János, dobóatlétáink, Zsivóczky kalapáccsal, s Németh Angéla gerelyvel. Aztán labdarúgó-csapatunk, a kajakozó Hesz Mihály, öttusázóink, és az egyéni győztes: Kulcsár Győző vezérletével párbajtőr együttesünk szerzi őket.

1972. — München. Terror az olimpián, amelynek 11 izraeli sportember esik halálos áldozatul. A tragikus események ellenére folytatódik az olimpia. A sokszoros világbajnok és olimpiai győztes csapattag Balczó András, minden idők legjobb öttusázója végre egyéni olimpiai bajnok. Az uszodában Mark Spitz hét aranyérmet szerez! Számunkra emlékezetes jubileum: birkózásban Hegedűs Csaba a 100-ik magyar olimpiai aranyérmet nyeri.

1976. — Montreal. A nagy befektetések és az anyagi csőd, a súlyos ráfizetés ötkarikás játéka. Az uszodában és az atlétikai pályákon az NDK hölgyei dominálnak, s az NDK a nem hivatalos pontversenyben a szovjetek mögött második, megelőzve az Egyesült Államokat!

Számunkra nem volt igazán sikeres olimpia. Bár vízilabdázóink soha ilyen fölénnyel még nem nyertek, s győzött a gerelyhajító Németh Miklós, valamint a vívónő Tordasi Ildikó és Magyar Zoltán — „lovon".

1980. — Moszkva. Az első olimpia — szocialista országban. Nagyvonalú rendezés, tökéletes lebonyolítás, látványos versenyek. A Carter-féle bojkott következtében az Egyesült Államok — ez az első olimpia, amit Athén óta kihagy — az NSZK és Japán távolmarad, s vár még a Kínai NK is az olimpiai játékokhoz való visszatérésével. A házigazdák és az NDK-beliek játsszák a főszerepet a 36 világcsúcsot hozó eseménysorozaton, a kiosztott aranyak kétharmadát nyerik. Magyar Zoltán Montreal után újabb diadallal és aranyéremmel — búcsúzik. 1936., Csík győzelme óta nem volt módunk férfi úszóink olimpiai győzelmét ünnepelni, most igen — Wladár Sándor jóvoltából 200 háton. Kitesznek magukért a birkózók, Kocsis Ferenc és Növényi Norbert, a sportlövő Varga Károly és a Foltán—Vaskúti kenu kettes is feliratkozik aranyérmeseink listájára.

1984. — Los Angeles. Akár a legtömörebb összegzéssel is, még várnunk kell. Nem sokáig — csupán néhány hétig, hónapig... (Folytatjuk)

Gallov Rezső

HULLÁMOK ÉS SZELEK SZÁRNYÁN

A hűsé
még a
kiránd
elkíséri
a gazd

Nagy látványosság a tömegrajt egy-egy nagyszabású tengeri szörfversenyen

barát
geri
a is

Úgy mondják, hogy a széllovas sport különös módon született meg. Egy hullámlovas és egy vitorlázó vitatkozott, hogy melyikük sportága a szebb, a jobb. Vita közben arról is szó esett, hogy mi lenne, ha a hullámlovasok deszkáira árbocot és vitorlát tennének. Az ötletet tett követte. Kipróbálták és máris elindult világhódító útjára az új sportág, a széllovaglás. A szörf, bármennyire is hasonlít egy vitorláshoz, másként működik. Vitorlája szabadon fordítható bármely irányba. Lehet billenteni is előre, hátra, oldalra. Ma már egészen fantasztikus dolgokra is képesek a széllovasok. Az úgynevezett „szabad stílusú" versenyen rendkívüli látványosságnak lehetnek tanúi a kísérőhajókon levő nézők. A sportág világbajnoka Robby Naish, Hawaii-ból.

– Tizennégy éves koromban ismerkedtem meg a széllovaglással – mondja –, annyira megszerettem, hogy szinte minden időmet a vizen töltöttem.

Meg is lett az eredménye. Két év múlva már világbajnok lett. Azóta – ez 1977-ben történt –, ő az első számú „profi" széllovas, aki különböző, nehezebbnél nehezebb mutatványokkal káprázlatja el a sportág híveit. (A National Geographic World nyomán)

A vitorlát hajlított keret veszi körbe, a szörfözők ezt nevezik „bumm"-nak

Háttal a vitorlának. Egy igazi menőnek ez sem gond, a képen egy „piruett" eleme látható

KEDVES ISMERŐS

A KAPUBÓL A PÓDIUMRA

Az elcsépelt közmondás — miszerint a zene nem ismer határokat — e heti kedves ismerősünkre különösen illik. Julio (ejtsd Hulio) Iglesiast ugyanis szeretik-kedvelik szerte a világon, lemezei, kazettái milliós példányszámban fogynak.

Miben rejlik a 42 éves spanyol csillag titka? Nem kell semmiféle csodára gondolni. Spanyol és angol nyelven megszólaltatott dalait természetes egyszerűséggel adja elő. Minden korosztályhoz szól, a teenagerből ugyanúgy érzelmeket csal ki, mint nagymama korú rajongóiból. Saját szerzeményű slágereit énekli egész Spanyolország, a „Nathalie", vagy a „La paloma" szinte „kötelező tananyag" az iskolásoknak. Népszerűségének titka (ha egyáltalán van ilyen) talán az, hogy ő nem akar másnak látszani, mint amilyen, korunk hóbortos divatáramlatai nem kerítik hatalmukba, Julio Iglesias vállalja az érzelmeket.

Az élet, a siker őt igazolja. Koncertjeire nehéz jegyet kapni, pedig az utóbbi időben megfordult a világ szinte valamennyi táján Japántól Brazíliáig, Londontól Jamaicáig. A legnagyobb tapsot természetesen saját számaira kapja, de sokan kifejezetten a hatvanas évek slágerei miatt mennek meghallgatni műsorát.

Hogyan él? Tulajdonképpen nagyon egyszerűen. Néhány évvel ezelőtt Miamiba költözött. Vásárolt egy házat a tenger partján és ott letelepedett. Persze, ez nem jelenti azt, hogy hűtlen hazájához. Szülei továbbra is Spanyolországban, Madridban élnek, s ez nagymértékben meghatározza Julio programját is. Sokat utazik, hiszen nagyon szereti édesanyját édesapját és bátyját Carlost.

Ahogy nemrég nyilatkozta, sikereit, egyáltalán pályaválasztását is nekik, gondoskodó szeretetüknek köszönheti. Természetesen a gyerek Juliónak is gyakran feltették a kérdést: mi leszel, ha nagy leszel? Akkoriban Madridban szinte egyfajta válasz létezett: focista. Julio is szorgalmasan látogatta a Real Madrid edzéseit, ahol előbb a hátvédsorban kapott helyet, majd edzője tanácsára a kapuba állt. Lelkesedése, a foci iránti szerelme csak erősödött, amikor a Real Madrid — a világklasszis Puskással, Gentóval, Di Stefanóval az élen — sorra aratta világraszóló győzelmeit. Julio ekkor már fiatalember volt, közel a húszhoz. Talán igazán remek kapus lett volna belőle, ha . . .

Szóval a sors közbeszólt. És ilyenkor elgondolkozik az ember, vajon mi mire jó. Mert egy váratlan autóbaleset hosszú irőre ágyba parancsolta. Ekkor kapott kedvet a zenéhez, a gitározáshoz. Felépülése után is sokat töprengett, melyik „szakmát" válassza. Végül is szüleire és bátyjára hallgatott: énekelni, gitározni tanult, ami meghatározta további sorsát.

A sztár magánélete nem zajos. Nincsenek botrányai. Szabad idejében sokat focizik (a régi szerelmet nem lehet csak úgy elfelejteni), teniszezik (az énekesnek is kell a jó kondíció!), ha lehet úszik a tengerben (a bársonyos víz emlékezteti leginkább Spanyolországra). Közben persze rengeteg koncertet ad, de az összes meghívásnak nem tud eleget tenni. Hiszen ahol már egyszer fellépett, oda visszahívják, ahol pedig még nem járt . . .

Nos, így vagyunk ezzel mi is. Halljuk lemezeit, legsikeresebb számait felveszszük a rádióból, de élőben még nem találkozhattunk vele. Bízzunk abban, hogy a lelkes magyar közönség előbb-utóbb Julio Iglesiast is köszöntheti hazánkban.

Hollai Andrea

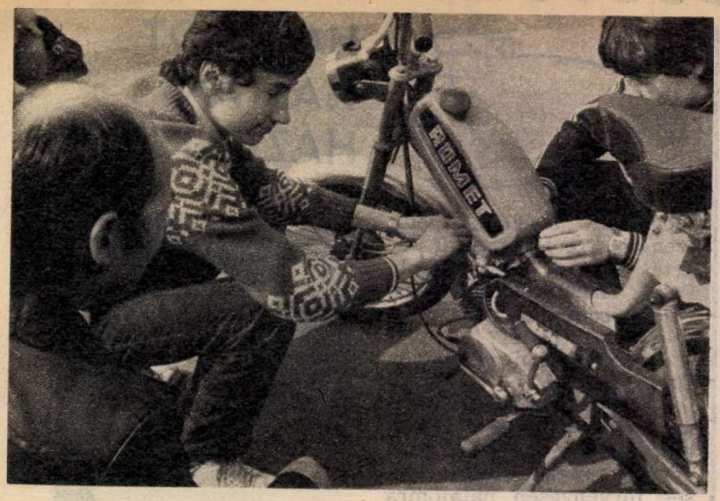

A fiúk, akikkel az Asztalos János park KRESZ-labirintusában találkoztunk, mind betöltötték vagy nemsokára betöltik a tizennegyedik életévüket, és elhatározták, hogy jogosítványt szereznek kismotorra.

Ez év januárjától megszigorították a feltételeket. A jogosítványért ezentúl sok mindent kell megtanulni. A közlekedési táblák ismeretén kívül például egy gyertyacserét csukott szemmel is el kell tudni végezni.

Az új rendeletek alapján vizsgázni készülő első fecskék izgatottan várták a kezdést.

— Ki tudott közületek már korábban kerékpározni? — tette fel a kérdést Mányoki József, a Főtaxi MHSZ szervezetén belül erre a célra alakult kismotoros szakosztály szervezője és irányítója. A Főtaxi neve hallatán joggal kaphatnánk fel a fejünket, hiszen a piros-fehér kockás fővárosi vállalatot eddig jobbára négykerekűiről ismerhettük. Arról van szó, hogy őket bízta meg az MHSZ budapesti vezetősége a gyerek motorosok oktatásával. A jövő közlekedése a ma ifjúságától függ, fogalmazták meg jelmondatukat és ennek a gondolatnak a jegyében láttak munkához. Ha megfelelő számú oktatót, tanpályát tudnak biztosítani és az MHSZ-től kapott mopedek tárolására lehetőséget találnak, ők válhatnának a budapesti képzés bázisává.

Egy kicsit elkalandoztunk az Asztalos parki társaságtól. Természetesen arra a kérdésre, hogy ki tud kerékpározni, egyöntetű kézfeltartás volt a válasz.

— Rakd üresbe. Fordulj meg. Nem baj, ha lefullad — hangzott az „atyai" biztatás. Az apró technikai hibák persze, nem kedvetlenítettek el senkit.

— Most még mindegyik óvatoskodik, játssza a szelíd motorost, de érdemes lenne megnézni őket néhány óra múltán — tréfálkozott a motoros klub vezetője. — Valóban, az övék már motorizált nemzedék. Ez meglátszik azon is, hogy gyorsan megtanulják a motorozás fortélyait. A gyakorlati tudnivalók elsajátítására szánt tíz óra először kevésnek tűnt, de a jelekből már látszik, hogy bőven elég lesz.

— Ne a talpadat tedd le, a fékkel fékezz! — szólt az elmaradhatatlan intelem. Jobb a helyes technikát megtanulni, mert nincs az a cipőtalp, ami bírná a rendszeres blokkolásokat.

A taxisok közben már a jövőt tervezik. Az éledő kismotoros szakosztály terve az, hogy a jogosítványszerző akción túl jól működő honvédelmi klubbá váljék. A közlekedési ismeretek megtanítása mellett motoros honvédelmi versenyek rendezését is célul tűzik ki, de programjukból nem hiányoznak majd a nagyobb motoros országjáró túrák sem. Szeretnének kapcsolatot teremteni jól működő motoros sportklubokkal, ahol ezek a tizenéves fiúk tüzetesebben megismerhetnék a komolyabb teljesítményű masinákat is. Talán közülük nő majd ki a jövő motoros versenyző generációja. Ehhez viszont még jó pár ezer kilométer „döngetés" szükségeltetik. És akinek a versenyzés csupán álom marad, az is sokat nyer, mert megtanul otthonosan mozogni utcáinkon, tereinken.

Forrai Péter

Fotó: Karasz Lajos

ÖKÖLVÍVÓ ÚTTÖRŐ-OLIMPIA

Jánoshalmán rendezték meg az ökölvívó úttörő-olimpia küzdelmeit. Győztesek:

Kispapírsúly: Lakatos Lajos (Tiszadobi Ált. Isk. Edző és testnevelő: Bugya István); Papírsúly: Metzinger Attila (Jánoshalma, Ált. Isk. Edző: Oláh Gyula testnevelő Derűs Gábor); Kislégsúly: Oláh Mihály (Tatabánya, Váci M. Ált. Isk. Edző: Kardos József, testnevelő: Kökény Béláné); Légsúly: Kovács Zoltán (Jánoshalma, Ált. Isk. Edző: Oláh Gyula, testnevelő: Derűs Gábor); Harmatsúly: Horváth István (Tatabánya, Népköztársaság u. Ált. Isk. Edző: Kardos József, testnevelő: Sándor Ferenc); Pehelysúly: Gulyás Zoltán (Tatabánya, Mező I. Ált. Isk. Edző: Kardos József, testnevelő: Erdélyi Péterné); Könnyűsúly: Szűcs László (Sajószentpéter, III. sz. Ált. Isk. Edző: Nagy Imre, testnevelő: Bécsei László); Kisváltósúly: Vidák Lajos (Kisterenye, Ált. Isk. Edző: Varga Tibor, testnevelő: Kulkovi Gábor); Váltósúly: Kálé Zoltán Bp., Hernád u. Ált. Isk. Edző: Hegedűs Gyula, testnevelő: Nagy Imréné); Nagyváltósúly: Vidák Máté (Győrszentiván, Ált. Isk. Edző: Varga László, testnevelő: Horváth Dénesné); Középsúly: Deák István (Bp., Dózsa Gy. u. Ált. Isk. Edző: Orbán Sándor, testnevelő: Trenk Sándor); Nagyközépsúly: Nagy József (Biatorbágy, II. sz. Ált. Isk. Edző: Barna László, testnevelő: Kerner András); Félnehézsúly: Kurucz András (Jánoshalma, Ált. Isk. Edző: Oláh Gyula, testnevelő: Derűs Gábor); Nehézsúly: Lakatos Iván (Lőrinci II. sz. Ált. Iskoka. Edző: Pető András, testnevelő: dr. Lula Sándorné); Szupernehézsúly: Jelenics István (Hajós, Ált. Isk. Edző: Oláh Gyula, testnevelő: Alföldi Albert). Tiszteletdíjak. A legtechnikásabb versenyző: Kovács Zoltán (Jánoshalma); A legharcosabb versenyző: Vidák Lajos (Kisterenye); A legeredményesebb általános iskola: Jánoshalma, Ált. Isk.: A legeredményesebb sportegyesület edzője: Oláh Gyula; A legeredményesebb megye: Bács-Kiskun.

KARATE-TÁBOR FENYVESEN

A Hunyadi-Express SE a tőle megszokott kezdeményezőkészséggel most is kísérletbe fogott. Megpróbálja a karatézást és a nyári táborozást összeegyeztetni. A Magyar Úttörők Szövetségének segítségével nyáron karate-tábort rendez a KISZ balatonfenyvesi táborában. Az elképzelések szerint naponta két edzést tartanának a karatékák. Edzés előtt, edzés után pedig „szabadon" válogathatnak a balatonfenyvesi tábor gazdag programjából. Kipihenhetik a gyakorlások fáradalmait a hűs habokban, úszhatnak, sőt jógázhatnak, ha akarnak, elmehetnek kirándulni, vetélkedőn vehetnek részt, esténként betérhetnek a diszkóba, vagy megnézhetik a tábor házimozijában valamelyik jó filmet. Mindehhez napi négyszeri bőséges étkezést biztosítanak a szervezők. Bátran jelentkezhetnek azok is, akik csak most ismerkednek a sportággal, hiszen a szervezők külön „kezdő" csoportot alakítanak számukra, és ne féljenek a haladók sem, mert a Hunyadi-Express SE szakemberei ígérik, hogy alaposan megmozgatják őket. Különben a jógatanfolyamra jelentkezők részére is indítanak kezdő és haladó csoportokat.

A tíz-tizenhat éves fiúknak és lányoknak meghirdetett tábor két, egyhetes turnusa 1984. június 17-től 23-ig, és június 24-től 30-ig tart. A jelentkezéseket 1984. május 30-ig, az egyesület címére kell elküldeni. Nagyobb — húsztagú — közösségekért, csoportokért akár az ország legtávolabbi részébe is elmennek a pedagógusok, s ők kísérik majd a táborozókat Balatonfenyvesre is. A szakképzett karate-edzők, a jóga-tanfolyamok vezetői és a pedagógusok mellett egy kisebb orvosi gárda is tevékenykedik majd, amely időről időre ellenőrzi a résztvevők egészségi állapotát. A Hunyadi-Express SE címe: Budapest, Hollós u. 5. — 1121. A részvételi díj 1700 forint.

NYÍLT LEVÉL

HATÁRJÁRÓ ÚTTÖRŐK VERSEGEN

Hét évvel ezelőtt alakult meg a Pest megye északkeleti csücskében fekvő, másfél ezer lelket számláló kisközség, Verseg általános iskolájában a honismereti szakkör. A szakkör tagjai az őszi és a tavaszi hónapokban rendszeresen járják a község határát. A terepbejárások kisebbfajta kirándulásokkal értek fel. Gyűjtés közben sasszemmel figyelték a szántást, mindegyikük szeretett volna találni valamit, ami a múltra utal. A szorgalmas gyűjtögetés eredményeként már összegyűlt egy kiállításravaló anyag, melynek elhelyezésére az aszódi Petőfi Múzeumtól kaptunk üveges tárlókat.

A szakkör tevékenysége azonban nem korlátozódik a tárgyi emlékek gyűjtésére, a téli hónapokban a gyerekek felkeresték a falu legidősebb embereit, akik sokat meséltek lakóhelyük e századi történetéről. A kutatómunka eredményeként lehetett megrajzolni a község történetét feldolgozó, négy évvel ezelőtt kiadott mű századunkról szóló részét. A falu lakóinak figyelmét is ráirányították a múltra. Kurucz Sándor, a falu hajdani pásztora kereste fel legelőször Füzi Lajosné tanárnőt, s elmondta, hogy furcsa edényre bukkant a kertjében. Ettől kezdve már gyorsan peregtek az események: telefon a Petőfi Múzeumba, próbaásatás, s az eredmény: a terep érdemes a feltárásra. Az ásatást Kővári Klára, a váci Vak Bottyán Múzeum régésze vezette. Munkája során a hatvani kultúrához tartozó népcsoport rendkívül gazdag emlékanyaga került elő, amelyet restaurálás után kiállításon tekinthetett meg a lakosság.

Kurucz Sándor után a falu másik részén lakó Krizsán Gáborék is jelezték, hogy náluk is érdemes körülnézni, mit rejt a föld. Itt a kerti munkák során kis szobrocskák — talán totemállatok — és rengeteg mintás cserépedény-törmelék került a felszínre. Kővári Klára itt is végzett próbaásatást, módszeres feltárásra a következő években kerül sor.

A szakkör gyűjteményét az ősszel megcsodálták a megye régészeti bibliográfiájának összeállításán fáradozó szakemberek is, akiken keresztül eljutott híre a Nemzeti Múzeumba, ahonnan a Régészeti Osztály vezetőjétől örömteli hírt kaptunk: „Az idén egy rövid szondázást szeretnénk a területen végezni... Ha a munka eredménnyel jár, akkor a továbbiakban már tervezni lehet a telep esetleges végleges feltárását." E bizonyos telep a Tatárdomb, ahonnan nagyon sok kőpenge és kőeszköz bukkant elő. Természetesen a szakkör életre hívása idején minderről álmodni is merészség lett volna. Úgy érezzük, hogy amit egy honismereti szakkör elérhet, azt ez a szakkör elérte.

Bene Mihály, tanár

HASZNOT HAJTANI HAZÁNKNAK

Okosan csillanó, sötét szemek, kreol bőr, sűrű, fekete haj. A neve Pablo Fritz Arnoldo Sepulveda. Tizenhárom éves.

— Hol születtél?

— Concepcion városában, Chilében.

— Abban a latin-amerikai államban, ahol 1973-ban fasiszta katonai puccs döntötte meg a Népi Egység törvényesen hatalomra került kormányát. Most hol élsz?

— Budapesten, Újpalotán élünk édesanyámmal és öcsémmel. 1974-ben hagytuk el Chilét. Előbb Kolumbiába mentünk, de hamarosan onnan is el kellett jönnünk, mert ott is katonai diktatúra van hatalmon. Így kerültünk sok hányattatás után 1975-ben Magyarországra.

— Talán ha négyéves lehettél, amikor Chiléből eljöttetek, tehát...

— Igen. Nem is emlékszem sok dologra a hazámból. Sok unokatestvérem van, akik szeretnek engem, és ott maradt az édesapám is, akinek nem engedték meg a hatóságok, hogy velünk tartson. Egyetlen reményünk és kapcsolatunk a levelezés. Nagyon szeretném a családom többi tagját viszontlátni.

— Magyarországon jártál óvodába, iskolába, jóformán minden itt történt veled, mégis ennyire visszavágysz?

— Természetes vágya mindenkinek, hogy a hazájában élhessen. Nem?

— Ha befejezed az iskolát, mit fogsz csinálni?

— Szeretnék továbbtanulni, hogy minél nagyobb hasznot hajthassak majd a hazámnak. Orvosi vagy jogi pályára készülök. Így segíthetek majd a betegeknek, a menekülteknek, és mint értelmiségi jobban meg is tudom majd értetni az emberekkel a helyzetüket.

Nádasi Tibor

Leveleznénk! Válaszolj!

HATODIKOSOK ÍRJANAK: KIRÁLY ÉVA, Hévízgyörk, Akácfa u. 14. — 2192 (dalszövegeket, színészképeket és képeslapot gyűjt); VARJÚ ÉVA, Ladánybene, Petőfi S. út 12. — 6045 (naptárt, szalvétát gyűjt); BOGDÁNOVICS ZITA, Dunaújváros, Kilián Gy. u. 3. III. 2. — 2400; FEKETE ANIKÓ, Balatonalmádi, Taksony u. 25. — 8220 (szeret sportolni, kirándulni, kedvenc együttese a Neoton); HABBLANDER EDIT, Nemesnádudvar, Arany J. út 11. — 6345; VÉGH JULIANNA, Budapest, Vácduka tér 39. I. 1. — 1151 (képeslapot, bélyeget gyűjt, szereti az állatokat); DÓRA JUTKA, Vanyarc, Veres Pálné u. 50. — 2688 (bélyeget gyűjt); KERESZTI RITA, Nagyoroszi, Árpád tér 4. — 2645 (képeslapot, szappant, papírszalvétát gyűjt); WENCZLER ILDIKÓ, Lánycsók, Béke tér 34. — 7759 (naptárt, papírszalvétát gyűjt); KOVÁCS KRISZTINA, Törökszentmiklós, Bajcsy-Zs. út 42. — 5200 (képeslapot, naptárt gyűjt); SZOMMER ERNA, Pécs, Asztalos J. út 10/1. — 7624 (naptárt, matricát gyűjt); OLÁH TÜNDE, Budapest, Nagyszombat u. 3. — 1036; STÉHLI ILDIKÓ, Pilisvörösvár, Tűzoltó út 13. — 2085.

HETEDIKESEK VAGYUNK: OPRENDEK ANDREA, Miskolc-Bükkszentlászló, Fő út 21. — 3558 (szalvétát, naptárt gyűjt); PÁLUS MARIANN, Szentes, Klauzál út 1. — 6000.

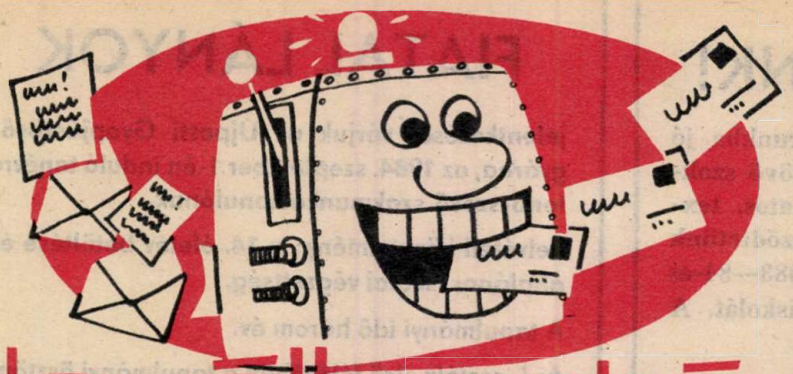

levélbontó

Mit üzen a Pajtás?

BÉLYEGGYŰJTŐ játékot akar elindítani Huszár Erika (Környe, Beloiannisz u. 109. — 2851) és barátnője lapunkon keresztül. Csapatoktól, rajoktól is érkeznek felhívások, de még ezeket is csak ritkán tudjuk közölni, csak akkor, ha témájuk valóban országos érdeklődésre tarthat számot. Gondoljátok el, ha a tiétekhez hasonló egyéni kezdeményezésű akciókat is közzétennénk, rögtön hasonló kérések özöne érkezne hozzánk. Indítsátok el előbb az iskolátokban a játékot, és ha életképesnek bizonyul az ötlet, érdekli a gyerekeket, biztosan szélesebb körben is elterjed. Javasoljuk, mielőtt elkezdenétek a játékot, egyszerűsítsék le, legyen áttekinthetőbb, így többen kapcsolódhatnak majd be.

„MIÉRT NEM NYEREK? Amióta járatom a Pajtást, mindig megfejtem a Töprengőt. De még egyszer sem nyertem" — írja „panaszosunk", Kézdi Gábor Bajáról (Lenin u. 5. — 6503). Ellenőrzöd a következő számokban, hogy helyes volt-e a megfejtésed? No, és szoktál-e lottózni? Mert, hogy nem nyertél eddig, annak ugyanaz az oka, mint amikor nem húzzák ki a lottószámaidat, vagyis: elkerül a szerencse. Ezért kívánunk a jövőre sikeres fejtörést és hozzá: SOK SZERENCSÉT!

BALETTAL kapcsolatos cikket hiányol lapunkból Kazynci Márta Jászberényből (Mária u. 4/a. — 5100). Újságíróink rendszeresen ellátogatnak az Állami Balettintézetbe, hogy bemutassák lapunkban az ott folyó munkát. Keresd fel a gyermekkönyvtárat, ahol bekötve tárolják a Pajtás korábbi évfolyamait, lapozgass régi számaink között, s rákakadsz majd a hiányolt cikkekre.

Az OMEGA-posztert — mely az 1984/10-es számunkban jelent meg — köszöni levelében Csapó Orsolya (Boglárlelle, Kolozsvári u. 5. — 8630), aki bátyjával együtt nagy „omegás". Továbbá dicséri a szerkesztőséget és így ír: „1984-ben a Pajtás kiváló. Mostanában irtó érdekes." Szeretnénk, ha a jövőben részletesebben megírnád a véleményed egy-egy cikkünkről, amelyik felkeltette az érdeklődésedet, akár tetszett, akár nem. No, és mindig örömmel olvassuk az olyan leveleket is, amelyek az írásokban felvetett problémákhoz szólnak hozzá. Az általánosságban megfogalmazott dicséreteknél vagy bírálatnál a konkrét, részletes kritikát jobban tudjuk hasznosítani.

MÉG TÖBB SZAKMÁRÓL szeretne tájékozódni lapunkból Búza Katalin (Kaposvár, Kinizsi ltp. 3/1. — 7400). Bár még hatodikos, de úgy érzi, sok olyan szakma van, amelyik nem nagyon ismert, s kéri, mutassunk be ilyen ritka foglalkozású embereket. Jó az elgondolás, magunk is törtük már a fejünket ilyen sorozaton, s valamilyen formában igyekszünk megvalósítani. Addig is járj nyitott szemmel, rengeteg szakmával találkozol a mindennapi életben. A könyvtárban pedig megtalálod a „Mi lehet? Mi legyen?" című pályaválasztási kiadványt, amiben alapos tájékoztatót olvashatsz több száz szakmáról.

R-19-65-84. Ugye, mindannyian tudjátok már, hogy mit jelent ez a rejtjel? Alig zajlott le március 21-én a riadó, máris özönlöttek a beszámolók a szerkesztőségünkbe. Marosleléről, Vanyarcról, a hatvani Hámán Kató Úttörőcsapattól és a berettyóújfalui Gyermekvárosból. Íme, a demecseri csapat tudósító leveléből csak néhány címszó: Riadóparancsnokság; Vörös Őrség; Jelszó: Latinca; Díszparancs: csillagkeresés, virággyűjtés, fáklyás felvonulás... és még számtalan kalandos játékról kaptunk híreket. Mindez fényes bizonyítéka, hogy hasznos emlékezés, izgalmas kaland, szép játék volt ez a nap szerte az országban. Reméljük, a csapatok a jövőben is gyakran lepik meg a gyerekeket hasonlóan színes programmal.

BIZALOM DOKTORNŐNEK — dr. Lux Elvira pszichológusnak — szerkesztőségünk címére küldjétek leveleteiteket. Ígérjük, bontatlanul továbbítjuk!

ÁRIÁKAT DÚDOLGATVA

Énekórán foglalkoztunk Mozart Varázsfuvola című operájával, s innen támadt az ötlet, hogy osztályunkkal feldolgozzuk a csapat kulturális szemléjére. Lerövidítettük és saját fantáziánkkal fűszereztük. Úgy gondoltuk, hogy sokan nem juthatnak el színházba, és előadásunkkal igyekszünk megismertetni a művet nemcsak a gyerekekkel, hanem a felnőttekkel is. Magunk terveztük a ruhákat, a díszleteket. Az első öt perc izgalma után már otthonosan mozogtak a szereplők a színpadon. Szépen, tisztán énekeltek, és érthetően játszották el szerepeiket. Végül nagy taps kíséretében vonultak le a színpadról. De a legnagyobb élményt az jelentette, hogy az előadás után az előtérben és a ruhatárban sokan dúdolgatták az opera legszebb dallamait, például Salastro F—dúr áriáját. A Varázsfuvolától fellelkesülve már azon gondolkodunk, hogy jövőre melyik művet dolgozzuk fel.

Kelemen Judit, 3/a. osztály, I. sz. Ének-zenei Általános Iskola, Heves

Nyelvöltögető

„Ha valaki igér valamit, akkor azt tartsa be! Igaz?" – kérdezi éles nyelvvel, de nagy igazsággal Berta Gabriella, Orosházáról. Amit megigértünk és amit Gabi hiányol: a Nyelvöltögető rovat. S mert mi is úgy tartjuk: az igéret szép szó..., Gabi biztatására: folytatjuk „nyelvöltögetésünket".

Ki ne találkozott volna házfalakon, kerítéseken a girbe-gurba, többnyire krétával irott ákombákom betűkkel: „Pisti hüje" (néha a nyomaték kedvéért kettőzött „j"-vel)? Az ékes felirat nem csupán Pisti szellemi képességeiről tájékoztatja az olvasót, hanem a felirat készítőjének helyesírásáról is. Pedig az anyanyelv szóbeli és írásbeli kifogástalan ismerete az alapfeltétele annak, hogy valaki önmagát kultúrembernek nevezhesse. Mégis dolgozatfüzetek és levelek tömkelege árulkodik arról, hogy ezen a téren bajok vannak. Még a magyardolgozatok a legtisztességesebbek, hiszen mindenki tudja, hogy helyesírását — osztályozni fogják. Ám a többi munkában elszabadul a pokol: elemi tudnivalók, szabályok tűnnek el a homályban, s lépten-nyomon meghökkentő dolgokat talál a cseppet sem nyájas olvasó (főleg, ha tanárember az illető). Az ifjúságnak sokat emlegetett tulajdonsága az újra való törekvés, de az ég szerelmére, ezt nem azzal lehet megvalósítani, ha nyelvünk évszázadok alatt kialakult struktúráját akarjuk megváltoztatni egy fizikadolgozat megírásának ürügyén.

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

FIATAL LÁNYOK

jelentkezését várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba, az 1984. szeptember 1-én induló tanévre fonó-szövő szakmunkástanulónak.

Felvételi követelmény: a 14. életév betöltése és általános iskolai végzettség.

A tanulmányi idő három év.

Az I. osztály első félévében a tanulmányi ösztöndíj 320 Ft. A második félévtől a tanulmányi eredménytől függően 320—500 Ft. A kiegészítés havonta 200 Ft. A II. évtől 90%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás 800—1200 Ft. Társadalmi ösztöndíj havonta, tanulmányi eredménytől, magatartástól függően 500—1000 Ft. Jövedelempótlék havonta 190 Ft.

Tanulóink részére ingyenes a kollégiumi elhelyezés, iskola- és munkaköpeny. Havonta egyszer hazautazási költségtérítés. A tanulók a teljes ellátásért napi 3 Ft-ot fizetnek. A szakmunkásvizsgát követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Fiatalok jelentkezését várjuk az 1984. szeptember 1-én induló tanévre.

Jelentkezni lehet: Újpesti Gyapjúszövőgyár, személyzeti osztály, Budapest IV., Berni u. 1. — 1045

FIGYELEM!

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj,
plusz 130 Ft jövedelempótlék.

ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160–600 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően.

A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 450–500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30–50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes – színes képekkel tarkított – tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III.,
Fényes Adolf u. 19–21. – 1036
Telefon: 687-834

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező LÁNYOKAT — fonó, szövő, kötő; FIÚKAT — textil- és ruházati gépszerelő szakmunkástanulónak 15 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS! A tanulmányi idő 3 év. Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően:

— fonó és szövő tanulóknak 350—700 Ft,
— kötő és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550 Ft havonta.

JUTTATÁSOK:

A társadalmi ösztöndíj két részből áll:
— alapösztöndíjból, amely havonta 450—550 Ft és
— tanulmányi pótlékból, amely a tanulmányi eredménytől függően változik: jeles tanulmányi előmenetel esetén az alapösztöndíj 50%-a, jó tanulmányi előmenetel esetén az alapösztöndíj 40%-a, közepes tanulmányi előmenetel esetén az alapösztöndíj 30%-a.

Kollégiumi elhelyezés minden vidéki tanulónak, teljes ellátással munkaszüneti napokon is.

Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.

Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4500 Ft.

Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk havi 100—160 Ft-ért.

Továbbtanulásra lehetőséget biztosítunk. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.

Az érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím: **BUDAPRINT PNYV Kelenföldi Textilgyár, személyzeti-oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. — 1117 Telefon: 868-955/191 mellék.**

„CSAK FIATALOKNAK"

A KISPESTI TEXTILGYÁR általános iskolát végzett, 16 évesnél nem idősebb lányokat, fiúkat szakmunkástanulónak felvesz az 1984/85-ös tanévre.

LÁNYOKAT: fonó, szövő, textilfestő-kikészítő,

FIÚKAT: textilfestő-kikészítő, textilipari gépszerelő, marós, esztergályos, lakatos, bádogos, kőműves, mechanikai műszerész, asztalos, szobafestő és mázoló szakra.

JUTTATÁSOK: tanulmányi ösztöndíj: 350,– Ft-tól 750,– Ft-ig. Társadalmi ösztöndíj: havi 500,– Ft, ezen felül a közepes tanulók **havi 150,– Ft,** a jó tanulók **havi 200,– Ft,** a jeles tanulók **havi 250,– Ft** tanulmányi pótlékban részesülnek.

Az I. évfolyamos szakmunkástanulók részére a tanulmányi pótlékot az I. félév eredménye után fizetjük. A tanulási idő utolsó évében jó tanulóinkat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk. A szakmunkásbérben foglalkoztatott tanulók a tanulmányi ösztöndíj helyett a teljesítményük bérét kapják. **Kb. 1500–1800,– Ft.**

ELHELYEZÉS: minden vidéki szakmunkástanuló részére kollégiumi férőhelyet, havi 210,– Ft térítés ellenében teljes ellátást (reggeli, ebéd, vacsora, szállás) biztosítunk.

EGYÉB JUTTATÁSOK: munkaruha, tanszerek, Budapest területére érvényes kedvezményes utazási bérlet. 35%-os kedvezményes áruvásárlási lehetőség a vállalat termékeiből, évenként 2000,– Ft értékig.

A szakmunkásvizsga után fiataljaink havi jövedelme: **3500–4200,– Ft.** Gyakorlott dolgozóink havi jövedelme: **4200–5000,– Ft.**

A továbbtanulási lehetőséget minden fiatal részére biztosítjuk. Vállalatunk önálló sportlétesítménnyel és jól felszerelt művelődési házzal, ifjúsági klubbal rendelkezik.

Rendszeres programok biztosítják dolgozóink és szakmunkástanulóink tanulását, szórakozását.

LEVÉLCÍMÜNK: KISPESTI TEXTILGYÁR személyzeti és szociálpolitikai főosztály
Budapest XVIII. ker.
Fáy út 2. sz. 1184

SZERETETTEL VÁRUNK SZAKMUNKÁSTANULÓINK SORAIBA!

HIRDETÉS

OLIMPIKONOK NYOMÁBAN II.

Az élsportolók nem »izomagyúak«

Az élsportolókról gyakran lehet hallani olyan véleményeket, hogy műveletlenek, „izomagyúak". Ezeket a híreket elsősorban a versenysport ellenzői terjesztik a bajnokokról, bajnokjelöltekről. A sportkedvelők viszont alig egyké jó példával tudják megcáfolni a hasonló kijelentéseket, mivel nem ismerik pontosan, részletesen, hogy milyen az élsportolók iskolai végzettsége. Sőt. Még a szurkolók közül is elég sokan elhiszik, hogy kedvenceik kevésbé iskolázottak, mert tudják, hogy a rendszeres, magas szintű sportolás mellett nem könnyű tanulni.

Vajon mi az igazság ebben a kérdésben? Mit mondanak a tények?

Természetesen a sportoló ifjúság körében is akadnak, akik szívesen elmentek volna már a tanulás és a munka temetésére, de az ilyen gondolkodáshoz nem kell élsportolónak lenni. Hasonló felfogású fiatalok a nem sportolók között is ugyanannyian vannak. Ha az összképet tekintjük, akkor azt látjuk, hogy a magyar olimpikonokra egyáltalán nem jellemző, hogy nem tanultak. *Ellenkezőleg! Iskolai végzettségük átlagosan magasabb,* mint hasonló életkorú, nem sportoló társaiké.

Magyarországon az elmúlt évtizedekben a felnőtt lakosság 4—14%-a végzett középiskolát, 2—8%-a főiskolát vagy egyetemet. Az 1945 utáni magyar olimpikonok közül 60% középiskolai, nagyjából 25% főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkezik.

Ezek az arányok még akkor is kiugróan magasak, ha tudjuk, hogy a felsőfokú végzettség fele-harmada a sportélettel kapcsolatos: szakedzői, sportvezetői és testnevelő tanári diplomát jelent.

Az sem von le túl sokat az iskolai végzettség értékéből, ha elismerjük: élsportolóként alkalmasint könnyebb bejutni egy-egy oktatási intézménybe, s előfordul, hogy a vizsgáknál valamelyest a sporteredmények is számítanak. Ez utóbbi egyébként kétélű fegyver: előnyt is, de hátrányt is jelenthet a versenyzőnek.

Mindezt figyelembe véve is egyértelmű: ellentétben a közvéleményben elterjedt nézetekkel, az élsportolók átlagosan igen magas iskolai végzettséggel rendelkeznek. Egyáltalán nem „izomagyúak", hanem nagyrészt iskolázott, tanult emberek.

Az olimpikonok iskolai végzettségét sportáganként is megvizsgáltuk. Kiszámítottuk, hogy a volt versenyzők az egyes sportágakban átlagosan hány évig jártak iskolába. Az eredmény a lap alján levő táblázatban látható.

Az iskolai végzettségre vonatkozó eredmények nem fejezik ki pontosan, hogy milyen a sportágakban a műveltségi, kulturáltsági szint. Ezen a téren azonos iskolai végzettség mellett is jelentős eltérések lehetnek. Mégis megmutatnak valamit az adott sportágakban érvényes tanulási szokásokból, hagyományokból s egy kicsit a tanulás megbecsüléséből, elismeréséből is.

Ha az adatokat összehasonlítjuk, akkor azt látjuk, hogy az egyes sportágak versenyzőinek iskolai végzettsége igencsak eltérő. A férfi olimpikonoknál az iskolázottsági rangsorban első és utolsó helyet elfoglaló sportágak között *6,13 iskolai osztály* a különbség. A női olimpikonoknál ez az arány lényegesen kisebb, de azért nem jelentéktelen.

Igaz lenne az az eléggé elterjedt megállapítás: „Mondd meg a sportágad, és megmondom ki vagy!"? Ezt így kijelenteni *túlzás*, hiszen minden sportágban vannak nagy tudású, kiemelkedő egyéniségek és kevésbé műveltek, kulturáltak is. Azt azonban el kell ismerni, hogy vannak sportágak, amelyekben az edzők egyformán fontosnak tartják a tanulást és a sportolást, és vannak olyan sportágak, amelyekben a tanulás tizedrangú kérdés.

Arra természetesen sem szükség, sem lehetőség nincs, hogy minden volt sportoló diplomás ember legyen. A diploma egyébként önmagában még nem jelent műveltséget, s diploma nélkül is lehet igen sokoldalú, értékes emberré válni. Műveltséget, kulturáltságot érettségivel és szakmunkásbizonyítvánnyal egyidejűleg is lehet szerezni. Szakképzettségre pedig minden volt élsportolónak szüksége van, hiszen valamiből a sportolás befejezése után is meg kell élni. A probléma az, hogy meglehetősen sok volt olimpikonnak a magas iskolai végzettség ellenére nincs szakképzettsége, mert a középiskolai végzettségűek zöme általános tagozatú gimnáziumi osztályban érettségizett. A sportágak közötti különbségek e téren is jelentősek.

És még egy nagyon fontos a tanulással kapcsolatban. Valóban nehéz egyidejűleg tanulni is, sportolni is. A sport azonban mégsem kizárólag csak hátráltatja a tanulást, hanem sok vonatkozásban segíti is. Egyrészt azért, mert a testi és szellemi fejlődés kölcsönösen felerősítheti egymást. Másrészt azért, mert aki kitartást, szorgalmat, becsületes munkavégzést tanul a sportban, az a megszerzett pozitív tulajdonságokat hasznosítja a tanulásban, s ezen túl az élet más területein is.

Földesiné Szabó Gyöngyi

Sportág	Az iskolai végzettség átlaga	
	Férfi év	Nő év
Atlétika	12,18	12,19
Birkózás	13,25	–
Cselgáncs	12,67	12,57
Evezés	13,00	11,83
Kajak-kenu	11,23	–
Kerékpározás	13,26	11,92
Kézilabda	13,84	–
Kosárlabda	11,51	–
Labdarúgás	11,11	–
Lovaglás	10,71	–
Ökölvívás	13,68	–
Úttusa	13,10	13,88
Röplabda	11,28	–
Súlyemelés	8,42	–
Sportlövészet	14,08	11,43
Torna	9,33	11,20
Úszás-műugrás	14,55	13,41
Vívás	13,33	–
Vízilabda	14,67	–
Vitorlázás	11,22	–

Magyar Zoltán olimpiai bajnokunk a tanulásban is jó teljesítményt nyújtott.